National Library
Bibliothèque Nationale
MAY 16 1978
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York; Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave, Racina, Wis. 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 18 SESTDIENA, 1978. GADA 6. MAIJS 28. GADS SATURDAY MAY 6, 1978

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

Sēra Nīla brīdinājums

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Ir dzirdētas valodas, ka amerikāņu prese pa laikam esot apsēsta ar savā valsts prezidenta kritizēšanu un pat nonievāšanu. Ja tas notiktu bez pamata, tad šis fainomens būtu jāuzskata par neattaisnojamu un demagoģisku vārda brīvības izmantošanu. Šķiet, ka tagad pienācis arī prezidenta Džimija Kārtera taupīšanas beigu posms. Ne vien amerikāņu preses nopietnākie komentātori, bet arī lielākā daļa tautas sāk atskārst, ka atbildīgajā prezidenta amatā Baltajā namā pašreiz atrodas samulsis politisks diletants. Kārtera pretrunīgā nostāja un svaidīgā uzskatu maiņa kardinālās problēmās ļoti spilgti izteicas tieši tanī laikā, kad ASV un brīvajai pasaulei tik nepieciešams tālredzīgs un gudrs vadonis, uz kuŗu varētu pilnīgi paļauties. Diemžēl, jāpievienojas Kārtera politiskajiem pretiniekiem un viņu sarkastiskai kritikai, ka tagadējais Baltā nama iemītnieks esot tikai politisks chameleons. Pat daži piedzīvojuši demokratu partijas politiķi Kārteram piedēvē ne pārāk glaimīgo Džordžijas chameleona palamu. Pats Kārters pēdējo mēnešu laikā noslīdējis līdz savas popularitātes līmeņa viszemākajai pakāpei.

Kad pagājušā nedēļā Afganistanā komūnistu sazvērnieku banda asiņainā apvērsumā sagrāba varu, Kārters nepakustināja ne mazo pirkstiņu. Vai Kārteram nebija jāsaceļ trauksme, kad, uzspļaujot viņa sludinātajai universālajai cilvēka tiesību deklarācijai, Afganistanas komūnisti apvērsumā otrā dienā nogalināja ne vien līdzšinējo valsts prezidentu Daudu, bet arī visus viņa ģimenes locekļus, sievu, bērnus un mazbērnus ieskaitot. Tādu pašu likteni piedzīvoja visi līdzšinējās valdības locekļi un viņu piederīgie. Pēc šīs asiņainās izrēķināšanās ar saviem politiskajiem pretiniekiem Maskavai paklausīgais Afganistanas komūnistu partijas ģenerālsekretārs Taraki izsludināja sevi par jauno valsts prezidentu un arī valdības galvu. Nav šaubu, ka asiņainais apvērsums Afganistanā notika ar Maskavas ziņu un svētību. Rezultātā Kremlis ieguvis jaunas stratēģiskas pozicijas telpā starp rietumiem draudzīgo Irānu un Pakistanu. Pad. savienība, Bulgārija un Indija bija pirmās, kas atzina sazvērnieku valdību. Jājautā, kādēļ Kārters un viņa sūtnis Apvienotajās Nācijās Andrjū Jangs, tāpat kā ārlietu ministrs Vēnss, nesacēla trauksmi par šiem asiņainajiem notikumiem Afganistanā? Šo politisko pārmaiņu sekas var būt ārkārtīgi svarīgas turpmāko lielvalstu militārās konfrontācijas gadījumā.

Vai tā ir sagadīšanās, ka tajā pašā laikā Vašingtonā piespiedu pensijā priekšlaikus aizgāja amerikāņu armijas ģenerālmajors Džons Singlaubs. Pagājušā gadā ģenerālis Singlaubs bija Dienvidkorejā stacionēto amerikāņu spēku štāba priekšnieks. Kad Kārters pieteica amerikāņu spēku kontingenta samazināšanu Dienvidkorejā, Singlaubs brīdināja, ka šāds solis pamudinās izdevīgā brīdī Ziemeļkorejas komūnistus uz agresiju, lai pakļautu savai varai visu Koreju. Kārters aicināja dumpīgo ģenerāli uz Balto namu un atcēla viņu no štāba priekšnieka pienākumiem. Pagājušā ceturtdienā ģenerālis Singlaubs, uzrunājot kādas rezerves virsnieku apmācības kursantus, atkal atļāvās kritizēt prezidenta Kārtera rīcību: „Izšķiršanās pārtraukt ņūtrona bumbas ražošanu jāuzskata par smieklīgu. Šāds solis militāri nav attaisnojams. Arī nolīgtais līgums ar Panamu vēlāk var izrādīties kaitīgs ASV interesēm. Jāņem vērā Panamas ciešās un draudzīgās attiecsmes ar Kubu, kuŗu dēļ izšķirīgā brīdī Panamas kanālis var izrādīties amerikāņu flotei slēgts. Arī SALT sarunas ir vienpusīgas, un te galvenokārt vainīgs pats prezidents. Kopš SALT sarunu galvenais pārstāvis ir Pauls Varnke, šīs sarunas kļuvušas par bīstamu piekāpšanos Pad. savienības tukšo solījumu priekšā." Ar to Kārtera solījums uzklausīt vienmēr jebkuŗu kritiku bija izkūpējis. Jau nākošā dienā Singlaubam Pentagonā bija jāparaksta piekrišana aiziet pensijā pirms laika. Savā laikā lielu traci presē sacēla amerikāņu bruņoto spēku štāba priekšnieka ģenerāļa Džordža Brauna atklātā valoda. Viņš norādīja uz žīdu lielo ietekmi amerikāņu presē, finanču lietās un arī politiskā laukā. Tagad Kārters Brauna vietā par ģenerālstāva priekšnieku apstiprinājis ģenerāli Dēvidu Džonesu. Jāpiezīmē, ka Brauna aiziešanai par iemeslu ir arī viņa vājā veselība. Ģenerālis Džoness savā laikā bija viens no galvenajiem B-1 bumbvežu programmas aizstāvjiem. Kad Kārters atteicās šo ieroci izveidot, Džoness bez ieruņām pievienojās Kārtera uzskatiem.

Ģenerāļa Brauna apgalvojums par žīdu lielo politisko ietekmi jo spilgti pierādījās tieši pagājušā nedēļā. Izraēlas ministru prezidenta Begina viesošanās laikā Vašingtonā Kārters Baltajā namā bija saaicinājis 600 amerikāņu žīdu rabīnu un vadītāju darbinieku. Amerikāņu žīdu pārstāvjiem par lielu gandarījumu Kārters deklarēja: „Mēs nekad neatteiksimies no mūsu lielās draudzības un kopdarbības ar Izraēlu. Tāpat mēs nekad neatsacīsimies no mūsu totālā atbalsta un pienākumiem gādāt par Izraēlas drošību. Šī mūsu nostāja nemainīsies nākamos 30 gados, tā nemainīsies nekad." Te jānorāda, ka Bēgins patlaban apceļo amerikāņu žīdu lielākos centrus Izraēlas valsts 30 gadu pastāvēšanas atceres ietvaros.

Iepriekšējā Vašingtonas apmeklējumā Kārters runāja pavisam citu valodu. Viņš katēgoriski prasīja, lai Begins izvācas no arabiem atņemtās territorijas un taisnīgi atrisina arī palestīniešu problēmu. Tagad Begina un Kārtera vienīgās svarīgākās domstarpības ir Vašingtonas apņemšanās pārdot jaunākā tipa kaŗa lidmašīnas arī Saudi Arabijai un Ēģiptei. Izraēla un ASV žīdu vadītāji ir rokām un kājām pretī šādai rīcībai, jo ar to būšot apdraudēta Izraēlas drošība. Kā Kārtera mūžīgās draudzības un aizsardzības doktrīnu uzņems Ēģipte un Saudi Arabija? Nav brīnums, ka jau tagad arabu diplomāti ievadījuši sarunas ar Franciju un Ženēvā Saudi Arabijas diplomāti līgst līgumu par franču modernāko iznīcinātāju iegādi.

Vēnss Kārtera uzdevumā droši vien atkal dosies uz Vidējiem austrumiem, lai izkliedētu arabu pamatotās aizdomas par Kārtera pēdējā politiskā kūļena vienpusību.

Kādreizējais republikāņu kandāts prezidenta amatam senātors Berijs Goldvoters šajās amerikāņu ārpolitikas vājuma dienās kādā intervijā pagājušā nedēļā norādīja: „Kārters ir lāga vīrs, bet viņš ir visnepilnīgāk sagatavotais politiķis, kāds jebkad bijis Baltajā namā. Viņš, diemžēl, nespēj aptvert ārpolitisko problēmu pamatus. Vēl mazāk to spēj viņa izvēlētais sūtnis Apvienotajās Nācijās Andrjū Jangs. Jangs mūs Afrikā ir nolicis Maskavas un Kubas atbalstīto sarkano partizānu aizstāvju lomā. Ja Kārters nenomainīs Jangu, tad Afrikai draudēs asiņaina revolūcija, un ieguvēja būs tikai Pad. savienība." Goldvoters arī asos vārdos nosodīja Pasaules baznīcu apvienību, kas neattaisnojamā muļķībā vai naīvumā ar naudu atbalsta sarkanos terroristus.

Par pagājušās nedēļas lielāko politisko sensāciju jāuzskata britu aizsardzības šefa sēra Nīla Kamerona Pekingā izteiktais zīmīgais brīdinājums: „Jums un mums ir kopīgs ienaidnieks. Viņa tanku divīzijas apdraud kā Pekingu, tā Londonu. Šī ienaidnieka galvenā mītne atrodas Maskavā. Mums būtu kopīgi jāstājas pie šo tanku divīziju uzbrukuma neitrālizēšanas plāniem." Sēra Nīla pārsteidzošo Londonas un Pekingas militārās sadarbības priekšlikumu ķīnieši uzņēma ar lielu sajūsmu, bet Maskavā tā radīja žultainu dusmu izvirdumu. Britu valdība savukārt deklarējusi, ka sērs Nīls Pekingā esot izteicis tikai savus personiskos uzskatus. Varbūt ka patiesībā sērs Nīls Pekingā palaida gaisā pirmo izmēģinājuma balonu Pekingas un NATO spēku saskaņošanai militārai stratēģijai iespējamā Pad. savienības agresijas gadījumā.

Aleksandrs Ķegumnieks

Latviešu kreditsabiedrības valdes priekšsēdis A. Kānbergs nodod atslēgu Kreditsabiedrības pārvaldniekam J. Reinbergam (pa kreisi), sakarā ar jaunās nodaļas atklāšanu Toronto rietumos, 1539 Bloor St. W. Aizmugurē redzams LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs un kreditsabiedrības valdes loceklis A. Putniņš, kas iepazīstināja ar kreditsabiedrības sasniegumiem.
Foto: J. Liģers

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1978. GADA 6. MAIJS, 18. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SĪDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917 — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 26 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskas uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol., 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numura cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas teksta. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tel. 466-1514

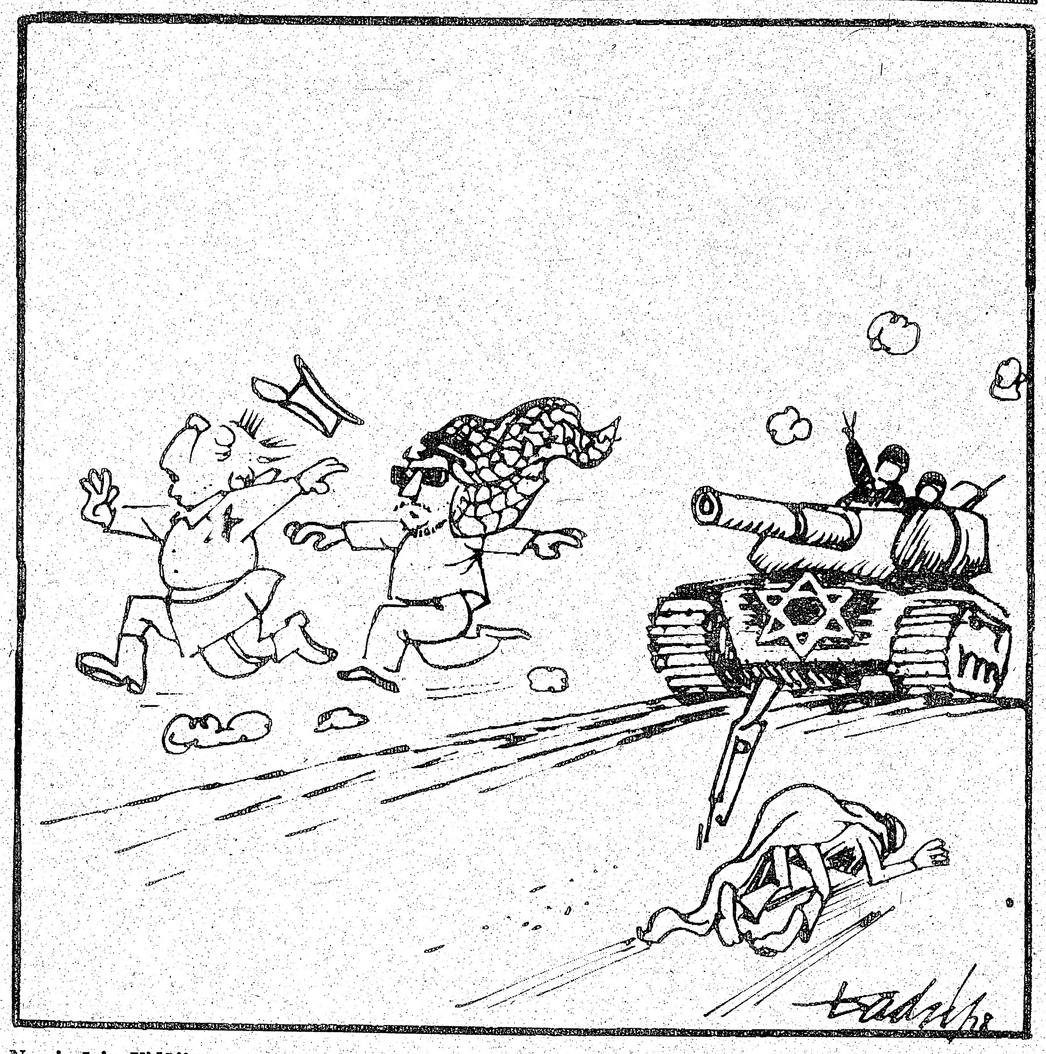

Nemierīgie Vidējie austrumi

P. Grods

Miera dzemdēts posts

8. MAIJU ATCEROTIES

Minot svarīgākos notikumus pasaules kara beigu posmā, rietumu prese savos vēsturiskos izdevumos, apcerēs un grāmatās min 1945. gada 4/11. februāri, kad Rūzvelts, Čerčils un Stalins Jaltas konferencē apsprieda Vācijas un citu valstu okupācijas plānus. Bet daudzi notikumi 2. pasaules kara laikā, tāpat politiskie gājieni un apsvērumi, klāti ar slepenību un noslēpumainību, kas vēl līdz šai dienai nav parādījušies dienas gaismā. Vai gan kāds zina (atskaitot pašus spriedējus!), kas īsti tika izlemts Jaltas konferencē?

Ja, varbūt, tajā atsegta skaidrība par uzvarētās Vācijs likteni, tad gluži citāds šķiet citu atbrīvoto valstu stāvoklis pēc otrā pasaules kara. Kaut daudzas no tām sākumā bija okupējusi vai anektējusi nacionālsociālistiskā Vācija un kara darbības secībā vēlāk nokļuva Padomju savienības varas žņaugos, lielākā daļa no karā iesaistītām valstīm vairs neatguva pilnīgu brīvību un tur vēl šodien, vairāk vai mazāk, dominē svešas varas diktēti noteikumi, kuŗus uzspiedis viens no 2. pasaules kara rietumu sabiedrotiem — Padomju savienība. Tā vēl nav atģidusies savā rijībā.

Vēl pēc trīsdesmit trim gadiem daudzas Austrumeiropas kādreiz brīvās valstis vēl izjūt cieto sarkanarmieša zābaku, čekas vērotāju aci un uzspiestu pakļautību Kremļa varmākām. Šo nicināmo spēku aizsegā dzīvot spiestās tautas nav atguvušas pilnīgu brīvību un pašnoteikšanās tiesības, kaut notikušas neskaitāmas starptautiskas sanāksmes un mēģinājumi. Kāda nežēlīga, necilvēcīga vara, diemžēl, pašu rietumu atbalstīta un sekmēta, vēl tur savās tērauda ķetnās otrā pasaules kara laupījumu.

Kad 1945. gada 8. maiju izsludināja par uzvaras dienu Eiropā, rietumi metās gavilēs, naīvi cerēdami uz miera iestāšanos. Tas bija tikai ļoti šķietams un nepārliecinātājs fakts tiem, kas tuvāk ieskatīja Kremļa taktiku un nolūkus un kas no šī miera ieguva jaunas priekštilta pozicijas, lai tālāk izvērstu kumūnisma agresiju. Rietumu sabiedrotie bija ar aklunm sisti, ticēdami Kremļa solījumiem.

Daudzās valstīs stacionētās sarkanarmiešu ordas liecina, ka Padomju savienība nav vēl izveidojusi (un to arī viņa negrib darīt!) normālas attiecksmes un sadzīvi ar citām valstīm 8. maija garā, jo tās vēl šodien neizjūt īstas brīvības gaisotni savā tautā un savas zemes robežās. Tādēļ 8. maijs izskan bez priecīgas atbalss, atgādinādams verdzības turpinājumu, kāds sācies otram pasaules karam beidzoties.

Šī posta ēna, tumša un bezgalīga, ietver arī Baltijas jūras krastu, ar trim kādreiz ziedošām un neatkarīgām valstīm — Igauniju, Latviju un Lietuvu. Ierauti vēsturiskos notikumos, tai pašā laikā cīnīdamies pret tiem, kas kārojuši mūsu brīvību un robežas, esam nesuši vienreizēji smagus upurus, kā baigu pretvērtību saņemot verdzību, terroru un postu savai tautai un zemei.

8. maijā mūsu skatam atkal nostājas smagās cīņās saraustītais Kurzemes krasts, kūpēdams ieroču dumos, upuru tūkstošos un baigā postažā. Lai pašķirstam vēsturiskās lapas dienu notikumos — mums atklāsies neaprakstāmas ainas no visa tā, ko uz saviem pleciem un ar savām dzīvībām iznesa Kurzemes vīri cīņās pret briesmīgāko ienaidnieku. Tas bija pārpludinājis mūsu zemi ar sarkanarmiešu masām, lai

(Turpinājums 17. lp.)

Lasītāju vēstules

PATEICĪBA INDRAI GUBIŅAI

Rakstā „Kam paliks latviešu nami", beigās jautāju: „Vai kāds man var atbildi dot?"

Indra Gubiņa (LA 15. nr.), kaut tieši to nepieminot, savā vēstulē šo atbildi devusi. Un par to mans sirsnīgs paldies viņai. Tā ir labākā atbilde, kādu līdz šim no jebkuŗa 2. rakstnieku nedēļas dalībnieka esmu saņēmis. Te tikai daži paskaidrojumi Indras Gubiņas atbildei.

1. Nav pareizi, kā saka Indra Gubiņa, ka es neticot cilvēkiem un „piedēvējot notikumiem pats savu interpretējumu". Es ticu cilvēkiem, un tieši šis, varbūt nepareizās ticības pamatā, radās mans raksts.

Nav aplami salīdzināt Rakstnieku dienas Austrālijā ar šo Rakstnieku nedēļu. Mērķis tas pats.

3. Indra Gubiņa, diemžēl, manu rakstu nav izlasījusi uzmanīgi, citādi viņa neteiktu, ka es secinu, „ka referents savu identitāti nezinot, jo viņam esot bijis bruncis, ne bikses". Es to nesecinu, bet citēju no Austrāl. Latv. raksta „Ar pieri sienā".

4. Kad rakstīju par šo tematu, nezināju, ka tas „brunčos, ne biksēs" ir bijis Uldis Ozoliņš. Nu, I. Gubiņa ir otrā, kas to man pasaka. Paldies par pareizo informāciju! Uldi Ozolinu pazīstu jau no viņa bērnu dienām un ļoti labi zinu viņa spējas un nespējas. Arī nemaz neesmu pārsteigts, ka viņš bija ģērbies ekstrāvaganti, tā nav pirmā reize un, diemžēl, laikām nebūs arī pēdējā.

5. Es jau savā rakstā īpaši pasvītrāju faktu, ka 2. rakstnieku nedēļā nebiju klāt, un Indrai Gubiņai to nevajadzēja likt pamatā, kā galveno viņas argumentācijai. Viņa pati ļoti labi zina, ka kādreiz ir arī tā, ka tie, kas nav bijuši klāt, „redz" labāk par tiem, kas piedalījušies.

6. Vēlreiz paldies Indrai Gubiņai par atklāto valodu, ka „šī nebija tik gluži labi izdevusies" rakstnieku nedēļa, kāda tā bija 1975. gadā Gaŗezerā. Tas jau ir tas mans „Hiltons", par ko es rakstīju, un tā jau arī ir tā „smirdošā pīles ola", kas tur izsprāga. Un, cienījamā Indra Gubiņa, tas nedrīkst atkārtoties!

Beigās vēl maza „vīrišķīga" piezīme par „bikšainām sievietēm". Ja sievietes ākstās, tā ir viņu privilēģija, bet tādēļ mums, vīriešiem, nav jāākstās viņām līdzi. Un, mīļais Uldi, tev derētu to iegaumēt!

Ed. Šmugajs Austrālijā

„AUSTRĀLIJAS TRUŠU" BALSIS

Pārlasot LA Jāzepa Grodņa un Viktora Upeslāča komentārus „trušu lietā," sakarā ar Dr. I. Spilnera ciemošanos 15. janvārī Toronto, liekas, ka attieksmē uz „kultūras sakariem" Dr. I. Spilners sadalījis latviešu sabiedrību 3 grupās: viena, kas pieņem „kultūras sakaru" komitejas Rīgā piedāvājumus bez iebildumiem; otra — pieņem to, ko atrod par vērtīgu un noraida mazvērtīgo, bet trešā grupa noraida principā visus vienvirziena „kultūras sakarus" ar „kultūras sakaru" komitejas starpniecību. Trešā grupa tad nu būtu „truši", kas baidās satikties ar pretinieku un baidās konfrontācijas. Dr. I. Spilners ir pieskaitījis sevi pie drošsirdīgajem, kas nebaidās no čekistiem, jo tie neesot visvareni pārcilvēki.

Pirms runājam par „kultūras sakariem", mums jāzina, kam pakļauta „kultūras sakaru" komiteja un tās mērķi, brīvās pasaules latviešu pienākums pret tautu okupētajā Latvijā, un ko mēs varam iegūt no vienvirziena „kultūras sakariem"? Ja to zinām, varam ieņemt viedokli „kultūras sakaru" jautājumā.

Nav attaisnojams, ka par „trušiem" būtu nosaucami tie tautieši, kam nav pieņemami vienvirziena „kultūras sakari" resp. sadarbība ar Maskavas čekai pakļauto „kultūras sakaru" komiteju. Lai izveidotu vienga balainu Pad. savienību, okupantu vara veic labi izplānotu pārkrievināšanas genocīdu Baltijas valstīs, ko kavē brīvās pasaules latviešu organizācijas. Mūsu vienotības sagraušanai Rīgā nodibināta „kultūras sakaru" komiteja, kas tieši padota vissavienības kultūras komitejai Maskavā, kas nosaka visas direktīvas.

Mēs zinām, ko Maskava cer iegūt ar „kultūras sakariem", bet ko tie var dot mums? Pad. savienībā mākslinieki saņem algu no valdības. Māksla tur nav brīva, tai jākalpo partijas mērķiem un sociālisma idejai (sk. H. Smith The Russians). Baltijas valstīs tagad izdara intensīvu pārkrievināšanu. Šī mērķa sasniegšanai jākalpo arī Pad. savienības māksliniekiem. Okupētajā Latvijā māksla augusi komūnistu partijas nosprausto vadliniju robežās un pārkrievināšanas ietekmē. Tā nepieder latviešu kultūras pamatiem. Mums nav nepieciešami no okupētās Latvijas ievestie un čekistu izmeklētie mākslas sniegumi, lai uzturētu dzīvu latvisko garu brīvajā pasaulē.

Maldāmies, ja pieņemam, ka „trušu grupai" būtu bail no čekistiem. Pie šīs grupas pieder vispatriotiskākie latvieši un organizācijas, kas pieņēmušas lēmumu noraidīt vienvirziena „kultūras sakarus". Šī „trušu grupa" ļoti labi zina, ka čekisti savos moku kambaŗos nomocīja un uz Sibiriju aizveda neskaitāmus tūkstošus latviešu. Čeka uztur pie varas komūnistu partiju okupētajā Latvijā, uzspiež labi izplānotu pārkrievināšanas genocīdu. Lai sagrautu brīvās pasaules latviešu organizāciju spēku, mums piedāvā vienvirziena „kultūras sakarus".

Trušu grupa arī zina, ka savā pastāvēšanas laikā čeka nogalinājusi ap 60 miljonu cilvēku. Tāpat kā mums nav morāliski pieņemami līdzekļi, kas iegūti „masāžu salonos" vai spekulējot ar narkotiskām vielām, mums pretīgi pieņemt arī Maskavas čekai pakļautās „kultūras sakaru" komitejas piedāvā-

(Turpinājums 18. lp.)

PROF. H. TICHOVSKIS

Mūsu izcilai rakstniecei Zentai Mauriņai aizejot

† Zenta Mauriņa

Pēkšņā telegramma latviešu redakcijām pavēstīja skumjo ziņu, ka 25. aprīlī Bāzeles slimnīcā, Šveicē, mirusi latviešu rakstniece Zenta Mauriņa. Vēl š.g. janvāra beigās un marta sākumā latviešu sabiedrība LNAK kultūras nozares un Dr. Z. Mauriņas fonda ierosmē atzīmēja viņas 80 gadu dzimšanas diennas jubileju ar piemērotiem sarīkojumiem Toronto, Otavā un Montreālā un nosūtīja viņai atzinības adresi ar saziedoto naudas balvu.

Laikraksti piemēroti atzīmēja viņas jubileju, bet Astras apgāds izdeva plašu rakstu krājumu Veltījums Dr. Z. Mauriņai 80 gadu dz. dienā, ko lasītāji tagad var uzskatīt arī kā viņas piemiņai veltītu grāmatu. Arī pati autore Z. Mauriņa Grāmatu Drauga apgādā nesen laida klajā savu jaunāko eseju krājumu Zemes dziesma, ko var uzskatīt arī par viņas „gulbja dziesmu." Z. Mauriņas atstātais literārais mantojums ir ļoti plašs, un tā izvērtēšana un sakārtošana būs tuvākās nākotnes uzdevums. Godinot viņas piemiņu, skicēsim īsumā viņas literāro darbību dzimtenē un svešumā.

Zentas Mauriņas literārais darbs sadalās divi posmos: pirmais 25 gadu ilgais posms dzimtenē, otrs nu jau vairāk nekā trīsdesmit gadu svešumā, vispirms Vācijā, tad 18. g. Zviedrijā un pēc tam atkal Vācijā.

Viņas iedzimto gara dotību ievirze, tieksme izteikties rakstos un vārdos spilgti atklājās jau skolas gados. No tēva Z. Mauriņa mantojusi nopietno dzīves uztveri, līdzsvara spēku un interesi par klasisko kultūru. No mātes savukārt Z. Mauriņa bija mantojusi radoša darba dzirksti, mīlestību pret mūziku, mākslu un valodām, tādējādi abi vecāki tieši vai netieši pavēra viņai vārtus uz Vakareiropas gara pasauli.

Dzimusi un izglītojusies latviešu zemē, kas ir robežstabs starp rietumu un austrumu kultūrām, Zenta Mauriņa sevī uzņēma vienādi dziļi visu triju zemju — latviešu, vācu, krievu valodu un kultūru un tās ieveidoja savā pasaules uzskatā, kas vēlāk tik spilgti izpaužas sacerējumu tematu un problēmu izvēlē.

Kā nākamie Zentas Mauriņas literārā darba attīstībā jāmin literatūras un filozofijas studijas Latvijas un Heidelbergas universitātēs, kas vainagojās ar Dr. phil. grada iegūšanu Latvijas universitātē 1937.g. Tāpat Zentas Mauriņas personības augšanu un veidošanos veicināja viņas personiskie kontakti, nereti draudzība ar latviešu dzejniekiem J. Akurāteru, J. Raiņi un P. Ērmani u.c. Beidzot, ne mazāk svarīgs, pat izšķirīgs faktors mākslinieciskā radīšanā un visā dzīvē bija viņas iepazīšanās un vēlākā laulība ar rakstnieku kultūrfilozofu K. Raudivi. Viņu abu gara radniecība, kopīga dzīves grūtību pieņemšana un cīņa to pārvarēšanā jo spilgti atspoguļojas viņu abu literāros sacerējumos.

Zenta Mauriņa latviešu, vēlāk cittautu, literātūrā ir pazīstama kā esejas meistare. Latvijas dzīves posmā Zenta Mauriņa sacerējusi literāro un kritisko eseju un izkopusi to līdz lielai pilnībai. Ar tās palīdzību viņa izvērtējusi vai visu redzamāko latviešu rakstnieku un dzejnieku literāros darbus un izgaismojusi viņu personību un mākslas būtību. Minot Zentas Mauriņas metodi, īsumā jāsaka, ka viņas literārajos darbos viņa meklē garīgās vērtības, kas atbilst viņas pašas pasaules uzskatam. Viņa prasa, lai mākslas darba izkoptā formā un dzīves īstenībai tuvā saturā tiktu ietvertas daiļā, labā un patiesā vērtības, kas cilvēku pacildina garīgi un piešķir viņa dzīvei dziļāku jēgu. Autore savās esejās šim ideālam izsekojusi no antīkās pasaules līdz visjaunākām filozofu mācībām, bet vispilnīgāk šī ideāla atspoguļošanos viņa atrod latviešu tautas dziesmās.

Latvijas dzīves un darbības periodā Z. Mauriņas literārā darbība izvērtās visai plaša: viņa publicēja 16 eseju un daiļprozas grāmatu, lasījusi lekcijas par latviešu un cittautu literātūru, vadījusi literāros kursus un seminārus, tādējādi bija ieguvusi izcilas esejistes vārdu.

1944.g. pār Latviju nolaidās ilgstoša verdzības nakts. Z. Mauriņa kopā ar savu mūža draugu K. Raudivi devās trimdā.

Pirmos divi trimdas gadus Z. Mauriņa pavadīja Vācijā. Šai īsajā periodā, tulkojot K. Raudives ievērojamo romānu Silvestra Pērkona memuāri, viņa pakāpeniski pārskaņojās radošajam darbam vācu valodā. Pārcēlusies uz pastāvīgu dzīvi Zviedrijā, viņa nākošos 18 gados rada jaunus literārus darbus, lielāko tiesu vāciski, tāpat parallēli grāmatām rakstnieces slavu vairoja viņas lekciju un periodiski priekšlasījumu cikli Zviedrijā, bet sevišķi Vācijā. Kā Vācijā, tā Zviedrijā Z. Mauriņa kā autore ar savām eseju grāmatām Mosaik des Herzens (1947), Gestalten und Schicksale (1949) un grāmatu par Dostojevski (1951) guva lielu ievērību.

Piecdesmitajos gados Z. Mauriņa radīja savu centrālo izcilāko darbu — triloģiju Tālā gaita, Iedzīkstēties ir skaisti un Dzelzs aizbīdņi lūst. Visas šīs trīs daļas vācu valodā iznāca no 1951. līdz 1957.g., Zviedru tulkojumā no 1954.—1959. g. un parallēli Astras apgādā Toronto, tās iznāca arī latviski. Turpmākos 20 gados turpinājās intensīvs autores darbs parallēli abās valodās. Ja ievēro, ka līdz 70. gadu sākumam abās valodās iznāca katrā apm. 20 grāmatu, var iedomāties, kādu lielu un vienreizēju darbu autore veica. Sava radošā darba mērķi, darba procesu un panākumus pati autore spilgti rakstūro ar šādiem vārdiem: "Sāku ar piecdesmit gadiem šeit ārzemēs, tā kā citi te sāk divdesmit gadu vecumā. Tikai pamazām sekmējās iekarot Eiropu, kas vienmēr bijis mans sapnis. Biju visu pazaudējusi, atskaitot divi lietas: galvu un sirdi; ar tām tad sāku celt jauno dzīvi Eiropā".

Triloģija Tālā gaita viņas daudzo grāmatu vidū ir visaugstākais mākslinieciskais sasniegums kā formas, tā satura ziņā. Ar šo darbu viņa nostiprināja latviešu literātūrā autobiografiskā romāna formu.

Zentas Mauriņas nopelni latviešu literātūras un gara kultūras kopšanā ir vienreizēji. Viņa ievedusi latviešu literātūrā esejas, autobiografiskā un īsromāna (Bērza tāss, 1971) žanrus; ar eseju, tulkojumiem un lekciju cikliem iepazīstinājusi latviešu tautu ar cittautu izcilākiem autoriem un citas tautas iepazīstinājusi ar latviešu literātūru, tādējādi veicinādama un praktiski iedzīvinādama "tautu mijiedarbības" un „garīgo tiltu" celšanas principus. Kaut arī pēdējos trīsdesmit gados Z. Mauriņa ir vairāk rakstījusi savus darbus vāciski, tomēr vācu, zviedru un citu tautu lasītāji un vērtētāji pazīst viņu kā Latvijas un latviešu rakstnieci, kas ir aicināta ar savu dzīvo vārdu runāt uz visām tautām.

Ieguvusi atzītas rakstnieces vārdu arī ārpus dzimtenes, Z. Mauriņa neaizmirsa, ka viņa pirmā kārtā ir latviete un ka viņas talantam un literāram darbam šūpulis kārts Latvijā. Gandrīz katrā no citās valodās publicētajām esejām viņa dedzīgi apliecināja savu piederību latviešu nācijai un tieši vai netieši cildināja un aizstāvēja latviešu tiesu un taisnību pasaules priekšā. Nav šaubu, ka rakstnieces. Zentas Maurinas vārds latviešu tautā paliks un dzīvos ilgā piemiņā.

Orātorijas pirmatskaņojums

LONGINA APKALNA JAUNĀ ORĀTORIJA LIESMAS

Sestos ASV vispārējos dziesmu svētkos Bostonā 1. jūlija garīgajā koncertā savu pirmatskaņojumu piedzīvos Longīna Apkalna jaunā orātorija Liesmas. To bija pasūtinājusi Bostonas dziesmu svētku rīcības komiteja, un partitūra jau martā pārsūtīta uz Bostonu. Orātorijas tekstu komp. sacerējis reizē ar mūziku. Orātoriju pirmatskāņojumā dziesmu svētkos Bostonā spēlēs Bostonas simfoniķi, dziedās Ņujorkas latviešu koris diriģenta Andreja Jansona vadībā, pie ērģelēm Ilze Akerberga.

Jaunās orātorijas saturā ir baznīcu dedzināšana okupētajā Latvijā. Instrumentālās partijas izveidotas stīgu orķestrim, ērģelēm, sitamiem instrumentiem un sešu metalla pūtēju ansamblim. Vokālajā daļā iesaistīti divi solisti, soprāns un baritons. Svarīga loma piešķirta jauktam korim.

Koŗa dziedājumos orātorijas sākumā iztirzāta dažādā liesmu būtība, dzīvības vēstneši, nāves draudi. Vidus daļā solistu dziedājumos apcerēta dažādā liesmu simbolika, kad tās parādās ēršķu krūmā, kas gan tuksnesī dega, bet nesadega gan zvaigznē pār Betlēmi, gan zibeņos pār Golgātu. Pret balto gaismu, ko staroja Cilvēka dēls, cīnījās sarkana uguns, atstājot aiz sevis pelnus bez dzīvības:

Ar šausmām un mokām
sarkanā uguns postīja
cilvēku roku veikumus,
nīdēja cilvēkus pašus.

Šis uguns liesmas izpostīja dzīvi, ko latviešu tauta kādreiz dzīvoja mierā ar sevi un Dievu. Koris ar klusu dziedājumu ievada orātorijas trešo daļu, tad kāpinājumā stāsta par liesmām, kas tagad dažkārt pāršķeļ Latvijas naktis, kad tur deg Latvijas dievnami.

Nobeigumā ir atgādinājums, ka Dievs parādās degošajās baznīcās tautām, kam aizliegts brīvi uzlūkot Dievu, kā savā laikā parādījās ar degošo ērkšķu krūmu, mūžīgi deg, pats nesadegdams.

L. Apkalna kantāte ar reliģisku saturu Latviešu Dievs savu pirmatskaņojumu piedzīvoja 2. Eiropas latviešu dziesmu svētkos Hanoverā, bet Vatikāna raidītājs no Romas to pārraidīja uz Latviju.

Tikai trimdā varēja tapt lielais Kingiras rekviēms, kur tēlota latviešu sacelšanās Kingiras soda nometnē Sibirijā 1954. gadā. Šo L. Apkalna 1971. gadā rakstīto skaņdarbu atskaņoja 5. Vispārējos latviešu dziesmu svētkos ASV, Klīvlandē, 1973. gadā. L. Apkalns turpina strādāt pie savas otrās simfonijas partitūras, kas ajzsākta 1977. gadā. — V. I.

Brauciens uz urnu izvadi Katskilos

27. maijā no Toronto.

Vietu rezervēšanai lūdz zvanīt līdz 15. maijam O. Griķim 699-1678 (no pl. 17.00 — 23.00)

Romantiska drāma

Indriķa Māŗa Kaņepa gleznu skate Grand Rapidos bija ieinteresējusi ap 150 mākslas cienītāju. Indriķis Kaņeps dzimis Rīgā. Studējis architektūru Princetonas un Kolumbijas universitātē, iegūstot magistra gradu. Sākot ar 1976. gadu pievērsies mākslai kā akvarelists un grafiķis. Piedalījies daudzās latviešu un amerikāņu gleznu skatēs, kā arī rīkojis pats savas skates. Viņa darbi vairākkārt godalgoti. Labākos novērtējumus (pirmo v.) devušas: Comunity Arts Association, Ringwood Manor Association of Arts un Sussex County Arts Council.

I. Kaņeps glezno ainavas, vēsturiskas celtnes, vecpilsētu skatus, iepriecinādams reālās mākslas novirziena cienītājus ar savu izsmalcināto apdari, rotaļādamies ar pelēcīgo toņu dažādām nokāsām, gaismu un ēnu laukumos. Viņš tiecas panākt attiecīgo noskaņu gleznotai temai, kuŗu gribētos nosaukt par romantiskas drāmas noskaņu. Dabas ainavās tas panākts ar dzidru krāsu pludinājumiem, kas smalkjutīgi notonētas, akcentu piedodot ar gaismas un ēnu rotaļām. Mākslinieks gleznas veido no ģeometriskām formām, apgaismodams intereses centru, bet ēnu laukumu pelēkos toņus piesātinot nokrāsām, kas, meistarīgi saliedētas, rada acij patīkamu piedzīvojumu. Vēsturiskās celtnes un vecpilsētu nami mākslinieka gleznojumā iegūst savu īpatnēju personāliti, kas it kā veidojusies laika tecējumā, laikmetu maiņās.

Tie ir gan iedragāti, bet tomēr vēl stingri stāv un it kā mudina uz paļāvību nākotnei.

Pats mākslinieks izsakās, ka ir eksperimentējis arī ar abstrakto mākslu, bet jutis, ka tā viņu neapmierina — viņš sevi uzskata kā reakcionāru, kas censās nostiprināt cieņu bijušam, nepadodoties untumu uzplūdiem, bet stigri turoties pie nemainīgām vērtībām. Ar savu mākslas veidu viņš parāda cieņu arī vienkāršajam cilvēkam — apmierina viņa mākslinieciskās tieksmes.

Grand Rapidu tautieši Indriķi Kaņepu novērtēja ļoti pozitīvi un iegādājās 12 no viņa darbiem. Grand Rapidu latviešu biedrībai mākslinieks atstāja savu darbu ar nosaukumu Klostera vārti Jāņa sētā.

Julieta Rumberga

Latviešu kreditsabiedrības jaunās nodaļas atklāšanā Toronto rietumdaļā. Attēlā no kreisās: būvdarbu veicējs K. Markitants, A. Dābols, J. Plaudis, architekts U. Gustavs, E. Remkins (Hamiltonas nod.), Ontario kreditsabiedrību līgas pārstāvis Berts Ričards, apdrošināšanas sab. pārstāvis L. Čarltons, Latviešu kreditsabiedrības valdes priekšsēdis adv. A. Kānbergs, Ilze Miezīte, kreditsabiedrības pārvaldnieks J. Reinbergs un CUMIS apdr. sab. pārstāvis Z. Klemensovičs.

Foto: J. Liģers

Kreditsabiedrības nodaļa Toronto rietumos

Latviešu kreditsabiedrība 29. aprīlī atvēra jaunu nodaļu arī Toronto pilsētas rietumdaļā, 1539 Bloor Street West, galvenajam birojam turpinot darboties līdzšinējās telpās Latviešu namā, kur kreditsabiedrība pārgāja jau 1964. gadā. Nodaļas atrodas arī Hamiltonā un Londonā. Atklāšanas dienā jaunajās telpās apgrozījās ap 300 viesu, kuŗus pacienāja ar atspirdzinājumiem. Apmeklētāji pēc ierakstīšanās viesu grāmatā saņēma neatkarības laika sudraba pieclatnieka atveidu ar piespraužamo adatu, kas dekorēja viņu krūtis, tāpat baltā lente ar jaunās nodaļas adresi.

Kreditsabiedrības valdes loceklis A. Putniņš atcerējās kreditsabiedrības sākuma laiku, kad tā nodibinājās 1959. gadā ar 23 biedriem, bet sākot jauno saimniecības gadu 1. aprīlī pēc 9 mēnešiem bija jau 233 biedri ar 85.228 dol. lielu bilanci. Birojs sākumā bija atvērts reizi, vēlāk divreiz nedēlā Sv. Andreja baznīcas telpās. Pirmajā gadu desmitā bija sasniegta jau 2 mil. dol. liela bilance, pēc četriem gadiem dubultojusies, bet šogad uz 31. martu tā bija jau 14 milj. 629.422 dol. "Kreditsabiedrības divdesmit gadu jubilejā ceram sasniegt jau 20 milj. lielu bilanci," teica A. Putniņš, pateikdamies visiem biedriem, kas savu naudu uzticējuši kreditsabiedrībai.

Ontario kreditsabiedrību apvienības pārstāvis Berts Ričards sveica kreditsabiedrību ar jaunās nodaļas atvēršanu un pasniedza pārvaldniekam J. Reinbergam plāksni ar ierakstu. No apdrošināšanas sabiedrības CUMIS apsveica Zenons Klemonsovičs, nododot velti — sienas pulksteni, bet kooperātors Lorne Čarltons — dekorātīvu augu jauno telpu izdaiļošanai. No latviešu sabiedrības sveicināja LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, atzīmējot, ka "Toronto latvieši ir citādi nekā citur": pašreiz atver jauno kreditsabiedrības nodaļu, nākošais būs Toronto latviešu centrs, bet drīzumā Toronto sagaidāma pilna laika latv. ģimnazija. Viņš kreditsabiedrības izveidošanā minēja arī LNAK līdzdalību ar tās vadītājām personām A. Svenni, A. Niedru un V. Upeslāci. Latviešu kreditsabiedrības valdes priekšsēdis A. V. Kānbergs simboliski nodeva atslēgu ar tautisku prievīti pārvaldniekam J. Reinbergam, kas izteica cerību, ka jaunā nodaļa iepriecinās visus biedrus un viņi vēl vairāk noguldīs naudu savā kreditsabiedrībā. Viņš nodeva „Pēdu ritmi" soļošanas vadītājam Dr. V. Gulēnam 250 dol. pirmā konta atvēršanai „Pēdu ritmiem" jaunajā nodaļā. Nodaļas dzimšanas dienas tortei sveci nopūta jaunākā soļošanas dalībniece 3 g. vecā Indra Liepiņa, latviešu jaunā centra komitejas priekšsēža Valža un Astrīdes Liepiņas meita. Runātājus pieteica Ilze Miezīte.

Kreditsabiedrības jaunās nodaļas telpu gaumīgo iekārtojumu izplānojis architekts Uldis Gustavs, bet techniskos darbus veicis būvuzņēmējs Kārlis Markitants inž. Alfonsa Kalna vadībā. Jauno telpu platība ir ap. 1800 kv. pēdu. Birojā iebūvēti arī selfi vērtspapīru un dārglietu uzglabāšanai; tādu ir pavisam 51. Tāpat iekārtota moderna drošības sistēma ar trauksmes signāliem un televīzijas uztvērēju.

Jauno nodaļu vadīs Jānis Plaudis ar aizdevumu pārzini Vitāli Korolkēvicu un biroja darbiniekiem A. Lagzdiņu un L. Strazdiņu. Nodaļa veiks visas parastās banku operācijas. Tā atvērta no pirmdienas līdz piektdienai, no pl. 10 — 19 un sestdienās no pl. 9 — 13. Tālr. 533 - 9415. Jaunā nodaļa ērti sasniedzama, braucot ar pazemi līdz Dundas stacijai, no kuŗas atrodas tikai dažu desmit soļu attālumā.

Latviešu kreditsabiedrības bilance uz šī gada 1. aprīli sasniedza 14 milj. 630.000 dol. Biedru ieguldījumi 14 milj. Aizdevumos izsniegts pavisam 11,37 milj. dol., no tiem 1,35 milj. dol. bija personiskie un 10,02 milj. dol. hipotēkarie aizdevumi. Pašas kreditsabiedrības līdzekļu ieguldījumi speciālos depozītos saimniecības gada beigās, 31. martā, bija 1,95 milj. dol. Saimniecības gadā ieņemts 1 milj. 224.511 dol., izdots 1 milj. 59.220 dlo., atlikumu 165.291. dol..

Kreditabiedrības bilanci, peļņu un financiālo stāvokli un citus dokumentus pārbaudījusi zvērinātu grāmatvežu firma Fox, Glickman and Co., kas iepaziņusies ar grāmatvedības procedūru un izdarījusi vajadzīgās pārbaudes, apliecinot, ka gada pārskats pareizi atspoguļo kreditsabiedrības financiālo stāvokli uz š.g. 31. martu.

Kreditsabiedrības gada sapulce trešdien, 31. maijā, pl. 19 Latviešu namā. V. S.

Dāvinājums Gaŗezera mūzejam

Dienu pirms ASV 24. gadskārtējā vanadžu salidojuma ASV vanadžu priekšniece Anita Hāznere kopā ar Kalamazū kopas priekšnieci Ilgu Osi un vanadzēm V. Zaķi, A. Tīdemani, Z. Bērziņu un A. Ārumu ieradās Gaŗezera tautas mākslas krātuvē, kur 12 gadsimta latgaļu jaunavas tērpa sagādes kārtotājs O. Grīns, tērpu nododot vanadžu priekšniecei A. Hāznerei, pateicās par vanadžu saimes atsaucību viņa 1975. gadā izteiktam ierosinājumam, kas tagad ir reālizējies. Tērpa gatavošanā piedalījušies Lilija Treimane, Rita Auziņa un Jānis Zālītis, rotas kaluši Osvalds Grīns, Kārlis Grencions un Jānis Kļaviņš. Par šī tērpa un rotu pagatavošanu daļamatnieki aplēsuši minimālo maksu, savu darbu uzskatot par ziedojumu Gaŗezeram; tas izmaksājis tikai 2.500 dol. Vanadzes šo tērpu atpirkušas un nodevušas Tautas mākslas krātuvei, Gaŗezera pārvaldes pārvaldīšanā. Ja Gaŗezerā vairs nebūtu iespēja šo tērpu izstādīt, tad vanadzēm tiesības to novietot citā krātuvē, kas atrodas latviešu pārvaldīšanā. A. Hāznere tērpu tālāk nodeva Gaŗezera prezidentam A. Tīdemanim. Šis tērps krātuvē pievienojās jau tur esošajiem 7 tautas tērpiem. Līdz šim šāda greznuma 12. g. s. latgaļu jaunavas tērpi brīvajā pasaulē ir tikai 3 (A. Dzērvītei, Rēdingas mūzejā un Gaŗezerā). Tā kā Gaŗezerā ir plašākā tautas mākslas krātuve brīvajā pasaulē, krātuves pārzinis O. Grīns ierosināja to nosaukt par Tautas mākslas mūzeju Gaŗezerā. V. Boķis

Visjaunākais mācītājs Čikagā U. Cepure, jautāts par Čikagas latviešu draudžu dzīvi nākotnē, izteica domu, kam pievienojās arī māc. A. Rautenšilds, kā turpmākajos 10 vai 20 gados visām latviešu draudzēm Čikagā būs jāapvienojas, lai uzturētu savu draudžu dzīvi un dievnamu, jo „mēs visi ticam vienam Dievam, kaut arī Viņam kalpojam atsevišķās konfesijās", kas var darboties arī kopējā dievnamā. Čikaga šinī ziņā var būt par labu paraugu, jo turpat jau 10 gadus turpinās visu Čikagas draudžu un konfesiju kopīgie dievkalpojumi 14. jūnijā un 18. novembrī. Tāpat katru vasaru notiek vismaz viens visu draudžu kopīgs izbraukums, un katru mēnesi ir arī visu draudžu mācītāju kopīga apspriede. Tas viss notiek sirsnībā un labā, saticīgā garā.

Māc. V. Vārsbergs pateicās sanāksmes tiešā darba darītājiem — O. Cakaram, S. Aistarai, J. Rungulei un saimniecēm par sanāksmes dalībnieku pacienāšanu ar atspirdzinājumiem un azaidu. A. Zaube

Dievkalpojums

Brāļu kapos Katskiļu kalnos

ar urnu izvadi un piemiņas plākšņu iesvēti

svētdien, 28. maijā, pl. 13.00

Dievkalpojumu vadīs māc. R. Zariņš, piedaloties māc. E. Ķerģim. Ar mūzikāliem priekšnesumiem piedalās J. Kļaviņš (bass-baritons), M. Millere-Grasmane (arfa) un A. Gēliņš (bazūne).

* * *

VAKARA SVĒTBRĪDIS SESTDIEN, PL. 21.00
BRĀĻU KAPOS

* * *

Urnas izvadei jāpiesaka līdz 1. maijam L. Apelim,
Latvian Veterans Center „Rota"
Elka Park, N.Y. 12427 tel. (212) 325-6868.

Ziedi būs dabūjami pirms dievkalpojuma kapos. Ziedi arī pasūtināmi iepriekš, nosūtot Rotai pilnu samaksu par ziediem. Informācijai par bronzas urnu iegādi zvanīt E. Kundziņam, (212) FO5-8869.

Kas notiks ar draudzēm pēc 20 gadiem

ČIKAGAS DRAUDŽU DARBINIEKU SANĀKSME

Čikagas draudžu darbinieku trešajā sanāksmē Latviešu namā piedalījās piecas Čikagas latviešu draudzes ar vairāk nekā 100 draudžu darbiniekiem. Sanāksmi vadīja O. Cakars. No iespiestajām dziesmu lapiņām ar 14 jaunu dziesmu tekstiem un 8 jaunām melodijām sanāksmes dalībnieki pianistes S. Aistares pavadījumā mācījās dziedāt, lai tās dziedātu draudžu dievkalpojumos. Dažas dziesmas bija atvestas no okupētās Latvijas.

Sv. Jāņa draudzes pārstāve pianiste I. Norgello atskaņoja J. Brāmsu un Donicetti. Valdis Krāslavietis no Sv. Pāvila draudzes nolasīja vairākus savus jaunākos dzejoļus. Duetu dziedāja baptistu draudzes solistes M. Čakare un V. Landmane. Ciānas draudzes sešas jaunietes atskaņoja Zvanu spēles, kuŗas apguvušas šīs draudzes ērģelnieces M. Kārkliņas vadībā. Katoļu draudzes darbinieks A. Raidonis sanāksmes dalībniekus uzjautrināja ar padomju humoru.

Sanāksmes vadītāja O. Cakara ierosmē mācītāji pastāstīja par savām gaitām līdz nokļūšanai ASV. Māc. G. Straumanis garīdznieka darbu sācis Dobelē, pēc tam turpinājis Vācijā un beidzot Čikagā. Gaŗš un interesants stāstījums bija katoļu draudzes prāvestam B. Baginskim, kā arī baptistu draudzes mācītājam V. Landmanim. Ciānas draudzes māc. V. Vārsbergs garīgo semināru beidzis Čikagā, četrus gadus bijis arī Gaŗezera mācītājs.

Bosto

KAS JĀZINA
APMEKLĒTA

Sestie ASV
šu dziesmu
atšķirīgi no
ir rīkotāju
vadmotīvs:
vienotība izp
jās balles
svētku balle
lielā zālē.
līdz 10.000
līdz 12 gadi
sarīkojumos

Rīcības ko
sēdis Akseli
ka aprīļa sā
devis jau ap
uz dažādie
Arī viesnīcā
jau pasūtinā
nīcas pārval
teikusies, ka
steigta par
viesu skaitu,
rūpējušies p
Mangulis be
nākumiem
dāšanas mē
galvenais
tājs un sniec
par svētku
biem.

Apskatot p
jumu saraks
visus gandrī
meklēt, un
šies iedalīt
netraucētu.
sarīkojumien
zi rīkotāja i
ir vēl 37 cit
rīko atseviš
vai personas
grupas vaja
tvaros.

Ievērojamā
rīkojumiem
valdes sēde,
nas. 1. jūlija
tonas apvienī
riņas. 30. jūn
natnes darbi
1. jūlijā savā
Latviešu dzie
dā rīcības
Latviešu koŗ
dienu vēlāk
viešu koŗu a
sanāksme.
biedrība rīko
jūlijā pl. 12,
nieku apvien
īpašu vakaru
draugiem. S
reizes rādīs

4. Visp
Latvies
Jaunat
Kongre
1978.
3.—8.
„Wil
Kongresa
minima ie
Reģistrāci

Maksājum

Bostona gaida ciemos

KAS JĀZINA 6. VISPĀRĒJO DZIESMU SVĒTKU APMEKLĒTĀJIEM

Sestie ASV vispārējie latviešu dziesmu svētki Bostonā būs atšķirīgi no iepriekšējiem. Tāds ir rīkotāju vērtējums. Svētku vadmotīvs: Dziesmā vienoti. Šī vienotība izpaudīsies arī jautrajās balles stundās, jo šoreiz svētku balle paredzēta kopējā lielā zālē. Tā varēšot uzņemt līdz 10.000 personu. Bērniem līdz 12 gadiem ieeja jautrajos sarīkojumos brīva.

Rīcības komitejas viceprieksšēdis Akselis Mangulis norāda, ka aprīļa sākumā kasieris pārdevis jau ap 20.000 ieejas karšu uz dažādiem sarīkojumiem. Arī viesnīcās daudzas istabas jau pasūtinātas. Šeratona viesnīcas pārvaldniece Bostonā izteikusies, ka esot priecīgi pārsteigta par tik lielu latviešu viesu skaitu, kas jau laikus parūpējušies par apmešanos. A. Mangulis bez daudzajiem pienākumiem apmeklē arī dziedāšanas mēģinājumus, viņš ir galvenais buršu balles rīkotājs un sniedz presei intervijas par svētku sagatavošanas darbiem.

Apskatot plašo svētku sarīkojumu sarakstu, var likties, ka visus gandrīz neiespējami apmeklēt, un rīkotāji tos centušies iedalīt tā, lai viens otru netraucētu. Bez oficiālajiem sarīkojumiem, kur ne katru reizi rīkotāja ir rīcības komiteja, ir vēl 37 citi sarīkojumi, kurus rīko atsevišķas organizācijas vai personas kādas interešu grupas vajadzībām svētku ietvaros.

Ievērojamākais no šiem sarīkojumiem ir DV Centrālās valdes sēde, kas ilgs divas dienas. 1. jūlija vakarā DV Bostonas apvienība rīko DV vakariņas. 30. jūnijā notiek DV jaunatnes darbinieku sanāksme. 1. jūlijā savā sēdē pulcēsies 7. Latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejā kopā ar Latviešu koru apvienību, bet dienu vēlāk paredzēta ASV latviešu koru apvienības delegātu sanāksme. Latviešu preses biedrība rīko savu sanāksmi 1. jūlijā pl. 12, bet Latviešu rakstnieku apvienība 30. jūnijā — īpašu vakaru rakstniekiem un draugiem. S. Spurdziņš sešas reizes rādīs latviešu leģionāru dzīvi ainās, dziesmās un stāstījumos. Notiks arī vairākas brokastis un vakariņas, kuŗas rīko kādas grupas vai organizācijas biedri. Burši 1. jūlijā rīko akadēmisko balli, kuŗā pieteikušies jau ap 400 dalībnieku.

Svētku rīkotāji gādājuši arī par daudzām apmešanās vietām svētku apmeklētājiem dažādās cenu grupās. Lētākās naktsmītnes ir studentu mītnēs, kur vajadzīgas caurlaides, kas saņemamas kopā ar atslēgu Informācijas birojā. Maksām jābūt iepriekš nokārtotām, bet cenas ir izdevīgas.

Svētku apmeklētājiem viesnīcas noteikušas speciālas cenas, vairākos gadījumos ar krietnu atlaidi. Bostonā ir samērā daudz jaunu, labi iekārtotu viesnīcu. Liela daļa no svētku sarīkojumiem notiek Sheraton - Boston viesnīcas telpās vai šīs viesnīcas tuvumā. Turpat ir otra jauna viesnīca — Collonade, abas ar peldbaseiniem. Tās normāli sludina istabu divām personām par apmēram 60 dolariem, bet svētku apmeklētājiem krietni lētāk. Rīcības komiteja sarunājusi 12 viesnīcas un Bostonas universitātes studentu mītnes.

Bostona ir veca pilsēta ar daudzām vēsturiskām vietām un līkumainām ielām. Mašīnu lietošana tāpēc nav visai ērta, bet pilsētā samērā daudz taksametru un pazemis, kas maksā tikai 25 centu par braucienu. Pusdienas lepnākās viesnīcās var iegūt par kādiem 15 dolariem, bet lētākās vietās jau par 3—5 dolariem. Lepnākā vieta ir restorāns Ritz Carlton viesnīcā, kur ielaiž tikai uzvalkā ar kaklasaiti, lai cik karsts laiks.

Svētku centrs atrodas moderno augstceltņu rajonā, Sheraton - Boston viesnīcā. Te ir plašas informācijas telpas, tām blakus zāle ar apmēram 1000 sēdvietām, kas izmantojama draudzīgai patērēšanai. Par informāciju gādās Bostonas DV apvienība 24 stundas dienā. Bostonas apvienības valde izdos speciālu informācijas brošūru, kur būs atzīmēts viss, kas notiks svētku laikā. Ar firmu reklāmām paredzēts segt iespiešanas izdevumus. Tāpat DV apvienība rūpējas par DV vakariņu sarīkošanu.

Dziesmu svētkos pieteikti pāri par 1500 dziedātāju un gandrīz tikpat daudz dejotāju. Kopkoncerts un deju lieluzvedums būs plašajā Boston Garden arēnā ar 15.000 sēdvietām. Tā ir sporta zāle, ziemeļos no Bostonas centra, kas pieder privātai sabiedrībai. Tā tikko pārbūvēta ar jauniem sēdekļiem, vēsināšanas ierīcēm, labu skaņu sistēmu un apgaismojumu.

Simfoniskais koncerts notiks Symphony Hall telpās. Te parasti notiek Boston Pops orķestra koncerti, bet no 2. maija līdz 22. jūlijam parastie sēdekļi tiek izņemti un klausītāji sēž pie galdiņiem. Te var pasūtināt alu, vīnu, šampanieti un vieglus uzkožamos. Tā latvieši pirmo reizi dziesmu svētkos varēs noklausīties koncertu pie galdiņiem, iebaudot šampanieti vai kādus citus padzērienus.

V. I.

Dziesmu svētku sarīkojumu centrs — Sheraton Boston viesnīca

4. Vispasaules Latviešu Jaunatnes Kongress 1978. g. no 3.—8. jūlijam

„Williamstown" pilsētā, Masačusetas pavalstī.

Kongresa pilnā dalības maksā ir $100.00, ja piesakās ar $50.00 minima iemaksu līdz 15. maijam. Citādi būs jāmaksā $115.00. Reģistrācijas naudu sūtāma rīc. kom. kasierim:

Jānim Krāmēnam, 3809 W. 67th Place Chicago, Ill. 60629

Maksājumus pieņems tikai ASV valūtā!

Prasība pēc brīvības un patiesības

LATVIEŠI TEVZEMĒ PRASA NEATKARĪGU LATVIJU UN MEKLĒ LATVIJAI BRĪVU TRIBĪNI

„Gaismas akcija" saņēmusi no Latvijas desmit latviešu sastādītu tekstu „Latvija meklē brīvo tribīni". Tas domāts izplatīšanai rietumos, lai ar brīvās pasaules raidītāju starpniecību tā saturs kļūtu zināms plašākām aprindām okupētajā Latvijā. Šī deklarācija novērtējama pirmkārt kā drosmes manifestācija — arī visgrūtākajos apstākļos neatteiktiešs no atšķirīgas politiskās pārliecības paušanas.

Otrkārt, šī deklarācija ir arī atkāstots sigāls neiznīcināmajai brīvības dziņai un savu tiesību apziņai. Kā nav nevienas tautas pasaulē, kas labprātīgi atteiktos no savām dabiskajām tiesībām un samierinātos ar dzīves kvalitātes sašaurināšanos, tā pastāvēs un pieaugs arī latviešu pretestības kustība, kuŗai pieskaitāmi arī tie desmit mūsu tautieši, kas meklē Latvijai brīvo tribīni.

Apsveicami, ka deklarācijā likts uzsvars uz ētiskām vērtībām, aicinot pretoties meliem un noziegumiem, ar kādiem padomju vara piesārņo mūsu dzimteni. Tāpat ļoti simpatisks ir lielais uzsvars, kas likts uz tautu draudzību. To varētu saņemt pat krievi, ja viņi līdz patiesai tautu draudzībai būtu izauguši.

Deklarācija aptveŗ desmit lappuses. Deklarācijas sākumā ar piemēriem plaši iztirzāti padomju varas meli, kuŗus izplata skolās, ar presi, raidījumiem, grāmatām un ar propagandu ārzemēs. Sniedzam še deklarācijas beigu daļu, kuŗā izteiktas latviešu tautas prasības.

„Katrai tautai un cilvēkam ir savas tiesības uz brīvību un patstāvību. Arī mēs kā tauta apzināmies šīs tiesības. Mēs kā tauta apzināmies arī to, ka baltiešu tautas savās neatkarīgajās dzimtenēs spētu daudz tālāk tikt ekonomiskajā un kultūrālajā dzīvē, tās tālākajā attīstībā, nekā atrodoties zem ekonomiski neizdevīgās atkarības no PSRS.

Raugoties no Baltijas tautu viedokļa, mēs padomju iekš un ārpolitikā ļeņinismu saskatām kā ļoti ļaunu un vēlīnā stādijā nedziedināmu slimību, bet PS KP aktīvistus kā apzinīgākus vai neapzinīgākus šīs slimības baciļu izplatītājus.

Mums, latviešiem Latvijā, ir ļoti sāpīgi dzirdēt mūsu pašu valodā teiktus tendenciozus priekšnesumus, kuŗos lieti ūdeņi uz padomju lielajām propagandas dzirnavām. Sevišķi iz-

(Turpinājums 16. lp.)

LATVIEŠIEM LABI REZULTĀTI

Aizvadītajā ziema rosigi bijuši vairāki DV Toronto sporta kluba šaušanas sekcijas dalībnieki, gūstot izcilus panākumus pat Ontario provinces mērogā. — 12. martā notika šaušanas sacensības Fort York armijas šautuvē ar mazkalibra šauteni, piedaloties četru Toronto kanadiešu klubu un Toronto stacionētās gaisa spēku vienības šāvējiem (74 dalībnieki). No DV Toronto nodaļas piedalījās A. Rūdolfs un P. un O. Zvirgzdgraudi. Meistaru izcīnīja P. Zvirgzdgrauds ar 391 punktu (iesp. 400). "A" klasē otro vietu izcīnīja O Zvirgzdgrauds, bet trešo A. Rūdolfs.

"Lake Shore Small Bare Association", pie kuŗas pieder daudzi kan. šavēju klubi, ziemas sezonas mēnešos rīko 5 šaušanas sacensību sērijas. Pavasarī izvērtē rezultātus un izdara apbalvojumus. Bez jau iepriekš minētiem latviešu šāvējiem, vēl piedalījās DV Hamiltonas nodaļas šāvējs N. Ozoliņš ar dēlu Jāni. Dazādu klašu sacensībās P. Zvirgzdgrauds ieguva pirmo vietu, bet O. Zvirgzdgrauds pirmo un otru vietu.

Ontario meistarsacīkstes ar šautenēm Toronto aizņēma vairākas nedēļas nogales. Bez jau iepriekš minētiem latviešiem piedalījās arī A. Melderis no DV Kičeneras nodaļas, D. Ikkers ar dēlu un divām meitām, sacenšoties 79 šāvēju konkurencē. Meistarklasē olimpiskā tipa smagajām šautenēm P. Zvirgzdgrauds ieguva otru vietu, bet N. Ozoliņš otro vietu ekspertu klasē. Snaiperu klasē A. Rūdolfs ieguva otro vietu. Ar vieglajām šautenēm meistarklasē P. Zvirgzdgrauds atkal ieguva otru vietu.

P. Zvirgzdgrauda rezultāts, 590 p. no iesp. 600 un 987 no iesp. 1000, bija tikai par dažiem punktiem mazāks nekā uzvarētājam, ilggadējam Kanadas meistaram A. Meijeram, P. Zvirgzdgrauds vēl izcīnīja 2 pirmās vietas uzvarētāju 3 vīru komandu sacensībās.

O. K.

Vijolniece Rasma Lielmane Toronto

Toronto latviešu koncertapvienības šīs sezonas pēdējā koncertā uzstājās viena no mūsu spējīgākām vijolniecēm — Rasma Lielmane ar klavieru partneri Marinu Balteri. Aizvadīto gadu laikā Lielmane Toronto koncertējusi vairākkārt, līdz ar to klausītājam bijusi izdevība iepazīt viņas mūzikālo kvēli, kā arī lielisko techniku. Tā vijolnieces priekšnesumā īpaši nepārsteidza pilnskanīgais toņis un plašais vēriens, kā viņa to (toni) izlietoja darbu atskaņojumā.

Pianistes Balteres stils autoritātīvs, mūzikāli pārliecinošs, tāpat techniskā varēšana ļoti kompetenta, bet, salīdzinājumā ar Lielmani, Balteres toņis izskanēja sausāks — līdz ar to dinamiskie kāpinājumi dažkārt paskarbi.

Lai gan tīri tonālā plāksnē katrai mākslinieciei savas īpatnības, viņu kopspēle bija skaisti izbalansēta kompoziciju formālā uzbūve līdz pēdējai niansei izstrādāta, tāpat mūzikālā pārdzīvojuma intensitāte saskaņota.

Programmu ievadīja J. S. Bacha Partita Nr. 3, mi-mažorā, kas rakstīta vijolei bez pavadījuma. Lielmane drošā, kaut sākumā nedaudz rezervētā izpildījumā atklāja Bacha stilam raksturīgo temu mijiedirbi, izteikti ritmisko pulsu. Atsevišķi jāpiezīmē vijolnieces plaši veidotā melodiskā līnija ar smalki iezīmētiem fražu noslēgumiem Loure daļā, tāpat pirmklasīgi izstrādātie dubulttoņi Gavotē un Rondo. Gan klausītājs varēja vēlēties jūtamāku tempa maiņu Menuetā, lai līdz ar to ilgāk paturētu tik īpato Rondo kustības iespaidu. Partitas pēdējā daļa Gigue izskanēja līgani raitā plūdumā, kurā Bacha veidotās senās dejas raksturs saaudās ar Lielmanes straujo temperamentu.

L. van Bēthovena Sonātas la-mažorā, op. 47 (vijolei un klavierēm) atskaņojums saistīja ar dzīvo, aizraujošo izteiksmi. Abu instrumentu saspēle jau sākumā iezīmējās ar vijoles dubulttoņu ievadu, kas skaisti atbalsojās klavieru akordos. Kā vijolniece, tā arī pianiste augsti izkoptā techniskā sniegumā ieveda klausītāju Bēthovena kontrastējošā mūzikas pasaulē, kurā emocionālais satraukums izskanēja tikpat pārliecinoši kā klusi siltie tēlojumi. Varbūt sonātas lēnā, dziļdomīgā daļa gluži nesasniedza tās pārdzīvojumu dzelmes, kādas Bēthovens iecerējis, bet mūzikāli krāsainā izteiksme pacilāja. Instrumentu „divsaruna" ļoti interesanti izstrādāta variācijās, un te sevišķi parādījās Balteres veiksmīgie, uzmanīgie staccatto pavadījumi. Pēdējā — Presto — daļā patika dzīvais izpildījums, raksturīgi ritmu akcentējumi, īso atkārtoto temu trauksmīgums.

T. Ķeniņa vijoles - klavieru Sonātas īpašā atmosfaira radās tūlīt ar brāzmaini skanīgo ievadu. Abas mākslinieces minēto kompoziciju kopīgi spēlējušas jau iepriekš. Līdz ar to bija jūtama īsti saliedēta, izsmalcināta saspēle. Lielmanes veidotās melodiski izteiksmīgās daļas dažkārt bija tā izkārtotas, ka radās illūzija par šķietami bezgalīgu, ilgstošu frazi. Kaut neparasts, tas bija efektīgs veids, kā uzturēt intensitāti gan mūzikālajā gaitā, gan klausītāju emocionālā pārdzīvojuma līdzdalībā. Sonātas atsevišķās daļas mākslinieces spēlēja bez pārtraukuma, līdz lielam kāpinājumam un pēkšņiem zīmīgiem akordiem nobeigumā.

Iespējams, ka latviešu koncertu apmeklētājs Toronto Karola Simanovska (Szimanowski) Aretūzas strūklaku, op. 30, Nr. 1, dzirdēja pirmo reizi. Vizmojoša, ekspresīva, it kā ūdens skalošanās, izteiksmīgi iestrādāta kompozicijā. Vijoles partijā daudz romantiska siltuma, pilnskanīga tonāla plašuma — ūdens „rotaļa" pieaug virtuozā, kustīgā kāpinājumā. Izteiksmē daudz mistikas. Visi elementi abām mūziķēm saliedējās izjustā priekšnesumā.

Īsti atraisītu, techniski virtuozu spēli dzirdējām arī C. Saint-Seana Etīdē valša formā. Izpildījumā mākslinieces parādīja fantastisku vieglumu valša melodiskajos ritmos, tāpat izcili iezīmēja straujās noskaņu maiņas un kāpinājumus.

Ilze Štrāle-Didrichsone

Milvoku DV apvienības vanadžu kopas gadasvētkos. Augšējā attēlā Bruņinieku krusta kavalieris Ž. Butkus saņem ziedu no vanadzes B. Šeniņas. Pa ziedam saņēma arī pārējie klātesošie Latvijas brīvības cīnītāji. Apakšējā attēlā vanadžu kopas prce M. Cukura (vidū) ar jaunajām vanadzēm D. Žuku (pa kreisi) un I. Kittu. Foto: V. Jaunkalnietis

AABS sestā konference

Kur ieinteresēti latvieši var uzzināt par latviešu strēlniekiem Pēterpilī 1917. gada novembrī, Rūdolfa Blaumaņa prozu, mātes — dievietes nozīmi latviešu dainās, par Rīgas viduslaiku monētām, latviešu drāmas tulkošanas problēmām vai Ontario etniskiem archīviem? Visu to, un vēl daudzko citu, ne tikai par latviešiem, bet par visām trim Baltijas valstīm un viņu kaimiņiem, varēs uzzināt Baltijas studiju apvienības (AABS) sestās konferences laikā, kas šogad notiks Toronto universitātē, University kolledžā, no 11. - 13. maijām. Daudzpusīgajā programmā ietelp pāri par simt referātu, sadalīti astoņās nodaļās — valodas, modernā vēsture, viduslaiku vēsture, sociālās zinātnes, literatūra, folklora un bibliografija. Notiks arī simpoziji par atsevišķiem tematiem: baltiešu trimdas pastāvēšanas iespējas, baltiešu žīdi, Baltijas studiju pētniecības avoti un globālā sadarbība Baltijas studijās. Ikviens, kam interesē un rūp savas tautas vēsture, kultūra, politika u.t.t.ļ aicināts piedalīties konferencē.

Bez referātiem AABS konferencē vēl notiek citas intersantas lietas. Visieverojamākā no tām ir žurētā baltiešu mākslinieku izstāde Baltic Roots, ko izstāda Toronto universitates Hart House galerijā no 11. maija līdz 4. jūnijam. No latviešu mākslinieciskiem izstādē piedalās A. Anšmits, Eriks Dzenis, U. Gailis, nelaikis A. Kopmanis, N. Jurševska, Z. Jurševskis, I. Lapsa, Dz. Mežulis, V. Mērniece, D. Miezājs, V. Reinholds un I. Šteins. Žūrijas komisija jaunajai mākslinieciei Ilzei Lapsai piesķīrusi speciālu godalgu par gleznu — skābi gurķi, foto reālisma stilā. Izstādi atklās 10. maijā. Tai būs pilns katalogs ar krāsu un melnbaltām fotografijām un mākslinieku biografijām.

Otra izstāde AABS sestās konferences laikā būs baltiešu trimdas grāmatniecības un Baltijas pētniecības izstāde, par laiku no 1968. — 1978. gadam, Toronto universitātes galvenajā bibliotekā, Robarts ēkā. Izstāde ir jau atklāta, un tā turpināsies līdz 5. jūnijam. Bez tam konferences laikā University kolledžā arī notiks baltiešu grāmatu tirgus.

Konferences pieņemšana notiks Toronto pilsētas valdes namā 11. maija vakarā, bet nobeiguma balle 13. maijā Toronto universitātes Hart House lielajā zālē. Divi referāti būs kopēji visiem konferences dalībniekiem — prof. Terēzas Rakovskas - Harmstones konferences atklāšanas referāts 11. maijā, pl. 10 no rīta par nacionālismu Baltijas valstīs un Padomju savienībā, un lietuviešu archaiologes prof. Marijas Gimbutas referāts 13. maijā, pl. 12 dienā.

AABS sestās konferences sagatavošana ilgusi pusotru gadu, un latvieši tajā aktīvi piedalījušies. Rīcības komitejas priekšsēde ir latviete, prof. I. Kalniņa, kas ir arī ilgus g. strādājusi par vadītāju Toronto Gaujas 14. g. vienībā. Konferences referātu programmas koordinētājs ir prof. Juris Dreifelds, un viņam palīdz Dr. Aleksandra Šteinberga, prof. Solveiga Miezīte, kas vada simpoziju par baltiešu trimdas pastāvēšanas iespējam, un Ritvars Bregžis, kas vada konferences bibliografijas nodaļu. Jorka universitātes bibliotēkāre Rasma Ruģele ir konferences vadoņa redaktrise, un Ilze Valdmane un Dr. Jānis Svilpis darbojas konferences informācijas daļā. Valda Zobena palīdz rīkot konferences sabiedriskās nodarbības, ieskaitot AABS balli, kas jau notika 1977. g. rudenī. Valdis Petersons ir gādājis par konferences dalībnieku apmešanos Toronto universitātes studentu mītnēs.

Lielu darbu konferences informācijas izplatīšanā ir darījis AABS direktors Jānis Gaigulis, kas no Ņujorkas ir sūtījis konferences informācijas brošūras AABS biedriem, universitātēm un bibliotēkām.

Šādas konferences sarīkošana prasa ne tikai lielu darbu, bet arī līdzekļus, tāpēc konferences rīcības komiteja ir pateicīga par saņemtajiem ziedojumiem kā no organizācijām, tā atsevišķiem individiem. No Ontario valdības Wintario programmas ir saņemts 8000 dol., no Kanadas fed. valdības 3700 dol. Toronto universitāte pati ir ziedojusi 500 dol., bez tam vēl atļāvusi lietāt universitātes telpas.

Universitātes divi institūti, Austrumeiropas pētniecības institūts un internacionālo studiju centrs, katrs ir ziedojuši 100 dol. No lietuviešu sabiedrības ir saņemti šādi ziedojumi: no divām lietuviešu kreditsabiedrībām 600 dol., no Labdara fonda 100 dol., un no akadēmiskām organizācijām 250 dol. Igauņu organizācijas piešķirušas šādus ziedojumus: Tartu institjts 200 dol., Varamae būvuzņēmums 100 dol., kreditsabiedrība 200 dol., un akadēmiskās organizācijas 250 dol. *Latviešu sabiedrība* arī ir bijusi ļoti atsaucīga: no Latviešu korporāciju apvienības saņemts 500 dol. un no Toronto latviešu kreditsabiedrības 300 dol. AABS sestās konferences rīcības komiteja izsaka sirsnīgu paldies visiem ziedotājiem!

Tuvāku informāciju par konferences vietu un referātu laikiem sniedz Ilze Kalniņa, 172 Church Ave., Willowdale, Ont. M2N 4G5, vai AABS konferences reģistrācijas birojs, (416) - 766 - 0203.

Ilze Valdmane

ČIKAGA

DV Čikagas apvienībā ap 250 biedru. Gada sapulcē, kuru atklāja priekšsēdis A. Bārda un vadīja V. Lagzdiņš, izskanēja vēlēšanās saņemt vairāk ziņojumu no DV ASV zemes valdes. Par vanadžu kopas darbību ziņoja priekšniece V. Dāboliņa, bet par aprūpes nozari tās vadītājs A. Zaube. 14. jūnija ziedojumu akcijā savākts 1.576 dol., Ziemsvētku akcijā — 2.838 dol. Vietējai aprūpei izdots 1489 dol. I. Priedulājs ziņoja, ka pagājušā gada budžets īstenojies ar atlikumu. Jaunajā budžetā organizācijas līdzekļiem paredzēti 4.400, aprūpes līdzekļiem — 4.700 dol. Biedrzinis V. Kupreičiks lūdza biedrus ziņot par adrešu maiņām. Revīzijas komisijas priekšsēdis E. Ozoliņš lūdza sapulci izteikt pateicību visiem darba darītājiem. Pārrunās par „Kultūras sakariem" J. Utināns paskaidroja DV organizācijas viedokli, ka sakari ar tautu dzimtenē atzīstami, bet ne ar funkcionāriem. Atzina, ka nav ieteicams apmeklēt „kultūras sakarnieku" komitejas sarīkojumus. Ja šajos sarīkojumos ierodas jaunieši, tad vainojami vecāki, kas nav spējuši izaudzināt savus bērnus nacionālā garā. Ja nebūs apmeklētāju, zāles būs tukšas, līdz ar to izbeigsies nevajadzīgi strīdi. Par apvienības priekšnieku ievēlēja A. Bārdu, valdē: I. Priedulāju, A. Zaubi, S. Priedulāju, P. Dišleru, J. Pogenbergu, I. Švānfeldu, U. Vītolu, E. Erdmani; kandidātos V. Kupreičiks, un K. Miesnieks. Revīzijas komisijā E. Ozoliņš, E. Kiršteins un B. Ruskulis. Vanadžu kopas-sapulci vadīja M. Priedulāja, bet protokolēja A. Rudzīte. Par kopas priekšnieci ievēlēja V. Dāboliņu, vietnieci S. Priedulāju, sekretāre A. Rudzīte, kasiere E. Iesalniece, palīdze I. Erdmane, saimniecības vadītāja A. Strautiņa, palīdze V. Bārda, mantzine E. Jurēvica. Sapulces dalībnieki saziedoja Patiesības fondam 140 dol.

A. Zaube

ARĪ AUSTRĀLIJĀ VAIROJAS DV ĪPAŠUMI

DV Sidnejas nodaļas biedru sapulce pagājušā gadā Austrālijā nolēma pirkt namu Bankstaunā par 58.500 dolariem. Ziedojumos un aizdevumos atsaucība bijusi laba. Kāds tautietis nodevis 10.000 dol. Nama pārvaldnieks ir Jēkabs Kagainis. Nodaļas valdes priekšsēdis Pēteris Upenieks izteicies, ka šī gada Jāņos jau būs gatava piebūve ar 150 sēdvietām, mazākām pāris istabām un citām telpām. Ieceres iegūt arī kluba tiesības.

Pārvēlētā valdē bez priekšsēža P. Upenieka tagad darbojas priekšsēža vietnieks un sekretārs Jāzeps Masulāns, valdes locekļi Erv. Danenbergersons (iepriekš darbojies DVF nodaļas valdē Anglijā), A. Urlovskis, N. Kapiņš, L. Kaufmanis, V. Aufmanis, E. Ozols, J. Kagainis, J. Saldums, P. Ranks, A. Zariņš, P. Dzīriņš un A. Paegle. Vanadžu kopas valdē: priekšniece Lilija Priede, vietniece I. Nirādija, locekles B. Urlovska, D. Ozola, L. Stefane, Dz. Mežaka, F. Paspārne, V. Zāmure, A. Strautniece un M. Renbuša.

Nodaļa regulāri publicē savu biļetenu Daugavas Vanagi, kam šogad paredzami 3 numuri. Tas atspoguļo nodaļas dzīvi, darbību un ieceres. Redaktors P. Upenieks. Šā gada vasarā nodaļas vanadžu kopas vadītāja L. Priede iecerējusi apmeklēt arī Angliju, lai iepazītos ar turienes vanadžu kopu darbību, kā arī ar DVF daudzajiem namiem un to iekārtojumu. Ar padomiem šai ziņā jau talkā nākusi DVF vanadžu daļas vadītāja Marija Ķeņģe. L. Priede Anglijā paredz uzturēties no 19. — 25. jūnijam. J.F.

★ ASV senāts ar 68 pret 32 balsim ratificējis Panamas, kanāļa nodošanu 1999. gadā Panamai. Balsošanā bija vajadzīgais divu trešdaļu balsu vairākums, ar kuru noteikts jauns kurss ASV Dienvidamerikas attieksmēs. Uzskata, ka kanāļa līguma ratificēšana devusi ASV prezidentam Kārteram ievērojamāko politisko uzvaru, kādu viņš līdz šim sasniedzis. Amerikāņu vairākums ir tomēr pret kanāļa nodošanu Panamai, Amerikāņi, kas dzīvo kanāļa zonā, izteikuši rezignāciju par senāta nobalsojumu, jo domā, ka ar Panamas līgumu iztirgotas ASV intereses.

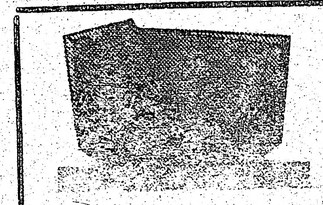

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8978

Kvalitātes darbs un eiropiešu cenu

Igaunu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.

2919 Yonge St., Toronto

Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc E. J. Hopp

(47. turpinājums)

Autoritārā laikmetā, kā zināms, avīzes „taisīt" ir vieglāk, jo informācija kļūst visām vienāda, to bieži saņem no „augšas", bet ievadraksti pārvēršas par valdības slavinājumiem. Pret režīmu uzstāties nav atļauts, tādēļ prese zaudē savu „septītās lielvalsts" — sabiedrības domu izteicējas stāvokli, ar tiesību kritizēt. „Nacionālās vienības" laikmetā laikraksti vairs paši neapstājās, tos slēdza. Demokratijās, kad valda brīva sacensība, žurnālistu darbs ir pilnvērtīgāks, viņu izlase stingrāka, arodnieki vairāk kvalificēti. Diktatūrās, kā tas jo spilgti bija redzams krievu un vācu laikā, uzpeld dažādi „iebāžņi". Maz vairs atlicis Latvijas labo gadu žurnālistu, kas izkļuvuši brīvajā pasaulē. Pagātnē esmu ticies ar visādiem latviešu kultūras darbiniekiem, arī avīžniekiem, un tos pazīstu, bet pirmie, ar kuriem strādāju kopā četrus gadus Bezpartējiskā nacionālā centrā, vēlāk apvienības laikrakstā Latvis, bija ievērojamie publicisti un redaktori Arveds Bergs un Hermanis Asars. Abus liktenis kaut kā bija sajūdzis kopā, un viņu niknākie ienaidnieki sociāldemokrati parasti abus vārdus minēja vienā elpas vilcienā. Esmu pārliecināts, ka Bergs, lai arī jaunībā kreisi noskaņots, tomēr bija cita gara un audzināšanas cilvēks nekā Asars. Bergs varbūt slepeni ilgojās tikt no Asara vaļā, un vēlākajos gados, kad es Latvī vairs nestrādāju, tas arī piepildījās. Asars dabūja lielāku vietu Rīgas pašvaldībā un uzcēla Pārdaugavā ģimenes māju.

Savos ziedu laikos Latvis bija konservātīvās pilsonības domu izteicējs, un Asars viņa faktiskais redaktors. Augu dienu viņš sēdēja redakcijā Krišjāņa Barona ielā 7, Berga namā, vēlāk Elizabetes ielā 83/85, Berga bazārā, un svītrāja, svītrāja... Asars izskatīja it visu nodaļu rakstus, atskaitot literāro, sporta, šacha, tausaimniecības, uzdevumu kaktu, tā ka redakcijas sekretāram Krusam tikai atlika sarakstīties ar līdzstrādniekiem. Vakarā viņš parasti gāja izklaidēties uz kādu teātra vai operetes izrādi, pēc tam vēl uzrakstīja atsauksmi un naktī nodeva korektoriem brāļiem Ozoliem, jo Latvis bija rīta laikraksts.

Algu ap 1923. gadu viņam maksāja tikpat, cik citiem redaktoriem, 240 latu mēnesī, bet viņš daudz pierakstīja honorāros, arī vēl saņēma kādu reprezentācijas summu un ceļa naudas, jo svētdienās parasti braukāja pa visu valsti uz Nacionālās apvienības sapulcēm. Uz laukiem gan šīs partijas atbalstītāju nevarēja būt daudz: kāds ārsts, aptiekars, mācītājs. Tas bija laiks, kad „visi cīnījās pret visiem", tādēļ Asars uzstājās gan pret sociāldemokratiem, gan pret zemnieku savienību un demokratisko centru. Ne Kārlim Ulmanim, ne toreizējam valsts prezidentam Jānim Čakstem viņa acīs nebija lielas cieņas. Būdams ass un agresīvs, Asars nebija ļaudīs sevišķi ieredzēts; pretinieki jau agrāk bija mudinājuši izdevējus Asaru atlaist. Bergs viņu vienmēr aizstāvēja kā pārliecinātu cīnītāju, kas nodevies partijai un laikrakstam ar sirdi un dvēseli. „Asars dod avīzei seju", Bergs teica, kaut tā arī bija Asara seja. Bez tam, kur ņemt otru tādu strādātāju? Kurināts vai nekurināts, Asars vienmēr sēdēja uzlicis pie manuskriptiem šaurajā istabiņā, kur nebija nekādu lāga mēbeļu, un īsināja. Redakcijā bija viņa dzīves vieta.

Bez parastās politiskās informācijas un polemikas ar citiem laikraksiem Asars deva arī ārzemju ziņas un rakstus sīkumu nodaļai. tad vēl turpinājumiem pārstrādājumus. Saeimas, pilsētas domes sēžu un nozīmīgāko kongresu atreferējumi bija viņa ziņā. Ja vajadzēja, Asars varēja uzrakstīt arī pāris ievadrakstus nedēļā. Pārējie bija J. Stalaža, Ž. Pērkoņa, skolotāja Z. Rupā un citu darbinieku rakstīti. Baznīcas svētkos rakstīja tagadējais prāvests Kanadā A. Skrodelis.

Hermanis Asars bija dzimis Kauguru Mičkēnos, turpat, kur Hermanis Endzeliņs un Jānis Endzelīns, un viņa brālis Jānis Asars. Kad parādījās Asaru Jāņa raksti, par to vīpsnāja R. Blaumanis, domādams, ka tas ir sentimentālista pseudonims, atvasināts no asarām. Īstenībā tas ir zivs vārds. H. Asars sākumā mācījās par aptiekaru, jaunībā piekrita sociālismam — tā jau bija gandrīz ar visu tā laika intelliģenci. Viņa tagadējas krasi labais virziens nozīmēja renegātismu, un varbūt tādēļ viņš cieta. No vēsturiskā materiālisma laikiem H. Asars bija uzglabājis ticību materiālo vērtību pamatam, kaut cienīja arī mākslu, tādēļ rakstnieki viņu lāgā neieredzēja. Asars bija augsti kvalificēts redaktors. Viņš ātri prata atrast svarīgāko kādā citā preses izdevumā vai manuskriptā. Izskatītie raksti bija cieši saspiesti, saīsināti līdz beidzamam, saturā atstāts tikai svarīgākas. Tiesu lietās viņš zināja, ko drīkst un ko nedrīkst rakstīt, lai žurnālists netiktu juridiski tverts. Vienīgā vaina — kā labotie, tā paša sacerētie, raksti zaudēja „sulu", iznāca kokaini. Ar ironiju viņš skatījās uz citām avīzēm, piemēram, sacīdams, ka Brīvā Zeme ir neapkasīts siena vezums. „Asara deguns pārāk ass", teica prātnieks dzejnieks Jēkabsonu Kārlis. „Ideālākais redaktors ir Jaunāko Ziņu Jānis Kārkliņš ar savu mongolisko degunu. Tas visu prot savilkt kopā, ja īsina, tad ar mēru!"

Savu kreisumu Asars bija paturējis vēl līdz pat Pirmā pasaules kara laikam, kad viņu administrātīvā kārtā izraidīja no Latvijas. Asars toreiz izvēlējās Sibiriju, kur pēc 1917. gada revolūcijas sanāca kopā līdz ar citiem latviešiem Nacionālā komitejā. Laikam revolūcija viņam kaut kādā ziņā bija atvērusi acis. Vecie biedri bija saņēmuši nepatīkamas ziņas, jo kaut kur rakstīts, ka Asars pēc atgriešanās partijas izdevumos vairs neesot pieņemts. Tā viņš tika iespiests „pārbēdzēja" lomā, ēas nebija patīkama, jo kā nekā Asars vēroja, ka marksisti saņem vēl ap trešdaļu vēlētāju balsu un ir pati lielākā partija.

Boļševiki 1940. gadā viņu apcietināja kā „melnsimtnieku" un, protams, notiesāja ar 25 gadiem. Stāsta, ka Hermanis esot aizstāvējies ļoti veikli, jo visus Marksa baušļus labi pārzinājis, un komūnistu „juristi" teikuši: „Ak, kaut mums būtu tāds dialektiķis!"

Tāpat gludi skūts un briļļains, gados mazliet vecāks, Arvēds Bergs bija cita gara bērns. Viņš bija mācījies vācu varas laikos vēlākajā Rīgas pilsētas 1. ģimnazijā, studējis Tērbatā, iestājies Lettonia. Bergam bija noteiktas, bet pastrupas maniéres, diezgan augstprātīgs raksturā, solida intelliģence, stūrgalvīga dzīšanās pēc iedomātiem mērķiem, ticot savas līnijas taisnīgumam. Arī Bergs bija mainījis savus uzskatus, jo viņa jaunībā konservātisms latviešu tautā lielu atbalsi nevarēja gūt. Bergs politiskā ziņā nāca no tā sauktās liberālās pilsonības, no Dzimtenes Vēstneša aprindām. Tēva turība viņam uzreiz bija nodrošinājusi vadītāja lomu sabiedrībā — avīžniecībā. Viņš bija aktīvs bēgļu un patstāvības izcīnīšanas laikmetā.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Ļoti kupla un daudzpusīga priekšnesumu programma bija sagatavota Tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas audzēkņu pēcpusdienai 30. aprīlī Latviešu namā par labu šim namam, kas ģimnazijai dod bez maksas telpas. Sarīkojumu vadīja Dace Cielava, kas ievadīja vakaru ar īsu uzrunu, un Pauls Legzdiņš. Pāri par 200 apmeklētāju noklausījās audzēkņu priekšnesumu programmu, piedaloties atsevišķiem ģimnazistiem un ansambļiem no visām klasēm. To ievadīja pirmās klases audzēkņu deklamācijas, Astrīdas Kalnas klavieru solo, Ilze Kraujiņa skandēja pašsacerētu dzejoļīti. Skolotājas Ariānas Liepiņas sakārtotus vairākus tautas dziesmu aranžējumus dziedāja atsevišķo klasu audzēkņu ansambļi piecu ģimnazistu koklētāju pavadījumā. Pa vienam tautasdziesmu aranžējumam bija sakārtojuši 4. kl. audzēkne Dace Cielava, kā arī Kārlis Staško, A. Salaka un A. Jansons. Labi sagatavoti un interesanti bija audzēkņu īsreferāti, sagatavoti mācību stundās vai ārpus mācībām — vēstures, literatūras un drāmas pulciņos. 1. kl. audzēkne Inta Šulce nolasīja domrakstu Mūsu kaķis, I. Pavasars (2. kl.) pasaku Kā es uzvarēju lielo milzi, A. Slempers (2. kl.) Divkultūru problēma Kanadā, R. Zibene (2. kl.) Kārlis Ulmanis, Aija Auziņa (3. kl.) Pieminekļi, Andris Brammanis (3. kl.), Kas ir tautas spēks, R. Snuciņš (2. kl.), Latvieši pēc Otrā pasaules kara un M. Kravis (3. kl.), Latviešu starptautiskais stāvoklis. Pēteŗa Epermaņa sakārtotās melodeklamācijas, Mana zemes dziesma izpildīja vairāku atsevišķo klasu audzēkņi Astrīdas Kalnas klavieŗu pavadījumā. Skolas orķestŗa vadītāja Mārtiņa Kinava un abesolventa Bruno Preisa tautasdziesmu aranžējumu Sarkandaiļa roze auga izpildīja ģimnazistu orķestris sešu jauno mūziķu sastāvā. Audzēkņu mājturības pulciņš L. Pauzeres un I. Tauriņas vadībā bija gādājušas par cienastu, kuŗa laikā ar tautas dejām un dziesmām iepriecināja skolotāja P. Kusmaņa un 4. kl. audzēkņa P. Legzdiņa vadītie jaunieši. Viss sarīkojuma ienākums, pāri par 300 dol., nodots Latviešu namam.

● DV Toronto nodaļas šacha kluba ātrspēles turnīrs notiks 14. maijā pl. 12 DV namā. Turnīrā var piedalīties visi šacha spēles cienītāji. Pieteikšanās, zvanot vakarā, tālrunis 691-3163. Līdz ņemt šacha pulksteni un galdiņu.

● Soļojumu „Pēdu ritmi" par labu jaunajam Latviešu centram bija atbalstījuši arī 16 latviešu uzņēmumi: puķu veikals Venus Florists, īpašnieki Anna un Arnolds Putniņi vienu soļotāju ar 5 dol. par katru noieto kilometru, Benjamiņa filmu laboratorija četrus soļotājus, katru ar 1 dol. par kilometru, T. Tūtera būvuzņēmums vienu ar 3 dol., bet rotaslietu veikals Kalupe, īpašniece A. Ķivleniece-Korma, ar 2 dol. par katru kilometru, tāpat firma Henry Decorators. 11 citas latviešu firmas maksājušas 1 dol. par katru noietu km. Visus 16 latviešu uzņēmumus apzinājušas Vija Skomba un Daina Freimane, iegūstot „Pēdu ritmu" mērķim 675 dol. Saulaines bērnu nometne atbalstījusi soļojumu ar 100 dol., piedalījušies svētdienas skolas skolēni. Latviešu kreditsabiedrība ziedojusi 250 dol. „Pēdu ritmu" vadītājs Dr. V. Gulēns ar gandarījumu atzīmē soļotāju lielo disciplīnu, kas nav nometuši uz ielām drazas un arī citādi pierādījuši savu labo stāju.

● Sv. Jāņa draudze savus dievkalpojumus arvien centusies kuplināt ar mūzikālo daļu. Tā garīgās mūzikas dievkalpojumu 30. aprīlī, kuŗu vadīja draudzes māc. I. Gaide, ar astoņām komponistu Andreja Jurjāna, Jāzepa Vītola, Alfreda Kalniņa, Bacha un Mocarta dziesmām kuplināja Hamiltonas Kristus draudzes koris diriģentes Almas Skudras-Kārkliņas vadībā, pie ērģelēm Jānis Barušs. Pēc dievkalpojuma draudzes dāmu komiteja bija sagatavojusi dziedātājiem cienastu un pasniedza diriģentei ziedus. Pateicību izteica dr. priekšn. vietnieks V. Kalniņš. Dāmu komiteja bija sarūpējusi atspirdzinājumus „Pēdu ritmu" soļotājiem, kas ieradās Sv. Jāņa baznīcā no pl. 8 — 9 rītā.

● Pēc pārvēlēšanas gada sapulcē Latviešu biedrības Toronto valde 29. aprīļa sēdē Latviešu namā sadalīja amatus un pienākumus. Valdes priekšsēdis paliek Jānis Briedis, viņa vietn. Milda Matīsa, kas pārstāvēs biedrību Latv. namā, un Laimons Ozols — biedrības pārstāvis 18. novembŗa rīcības komitejā, sekretārs Rolands Bērziņš, kasiere Ingeborga Veinberga, biedrzine Z. Birne — pārstāve Dziesmu svētku biedrībā un rīcības komitejā, Vilnis Pētersons reprezentēs biedrību LNAK padomē. Latviešu biedrībai Toronto šoruden piepildās 30 darbības gadu, un šai sakarībā biedrības valde izveidojusi rīcības komiteju, kas veiks priekšdarbus jubilejas atceres sarīkojumam. Komiteju vada I. Alksnis, locekļi V. Pētersons, dāmu komitejas priekšniece E. Āpše. Komiteja vēl papildinās savu sastāvu. Biedrības valde izdod gadā 4 apkārtrakstus 600 eksemplāros.

● Sevišķi plaši apmeklēta bija pensionāru apvienības 27. aprīļa pēcpusdienas sanāksme Latviešu namā ar 160 dalībniekiem, kas noskatījās apvienības teātŗa ansambļa izrādi, R. Blaumaņa viencēlienu Pēc pirmā mītiņa Margas Kociņas un Kārļa Pakrastiņa iestudējumā, kas piedalījās arī tēlotājos; pārējie bija Anita Bencone un Artūrs Ziediņš, sufliere Hercberga. Tēlotāji saņēma pa rožu ziedam. 11. maija sanāksme būs veltīta Ģimenes dienai ar māc. A. Brieža vadītu svētbrīdi, B. Senkēviča skandēs savus dzejoļus. Dziedās apvienības koris Astras Vītolas vadībā.

● Baltijas studiju veicināšanas apvienība kopā ar igauņu mākslas centru un Hart House mākslas komiteju atklās 10. maijā pl. 19.30 Hart House Art galerijā, Toronto universitātes mītnē, baltiešu izstādi Baltic Roots. To atklās Robert Maklaglīna galerijas direktrise J. Muraja. Izstādē piedalās 21 latviešu mākslinieks: 6 skulptori — Modris Broze, Zigfrīds Jurševskis, nelaikis Augusts Kopmanis, Ādolfs Kerāns, Dzintars Mežulis un Visvaldis Reinholds; 15 gleznotāji: Ilze Bertuša-Lapsa, Ēriks Dzenis, Kārlis Kronbergs, Uldis Gailis, Alfreds Jaunzems, Edgars Krūmiņš, Dainis Miezājs, Valija Mērniece, Arnolds Nulītis, Agris Anšmits, Valdis Didrichsons, Ilgvars Šteins, Dzintars Mežulis, Ilze Prikule un Visvaldis Reinholds; divi mākslas audēji — Ņīna Jurševska un Velta Vilsone. No pārējiem baltiešiem vēl piedalās 2 igauņu skulptori, 2 lietuviešu skulptori, 9 igauņu un 4 lietuviešu gleznotāji, kopā ar 34 gleznām un 16 skulptūrām. Izstādes žūrijas komisijā glezniecībā piedalījās Dainis Miezājs, Ida Seppa un Dr. Dž. Vastokas, bet skulptūru žūrijā — Peters Sepps, Harolds Glass un Edgars Krūmiņš. Izstāde būs atvērta no 16. maija līdz 4. jūnijam, no otrdienas līdz ceturtdienai no pl. 17 — 21, bet no piektdienas līdz svētdienai no pl. 12 — 17.

● Gleznotājas Ārijas Ozolas darbu izstāde no 29. aprīļa līdz 13. maijam atvērta Ņujorkā, J. Teriņa salonā Māksla, pirmdienās un trešdienās no pl. 9 — 18, pārējās dienās no 9 — 16. Katrs gleznas iegādātājs saņem bez maksas 4 dažādas reprodukcijas ar gleznotājas pašrocīgu parakstu.

● Māc. I. Gaide salaulājis inž. Juri Gravu ar Vendī Katlīnu Ramsay no South Hamptonas, Ontario

● Kurzemes piemiņas akts 7. maijā pl. 16 DV namā. Svētbrīdi vadīs māc. I. Gaide, bet piemiņas runu teiks vpilkv. A. Silgailis. Programmā solo, dueti, deklamācijas, Toronto vanadžu koŗa Zīle solistu izpildījumā: Dzidra Egle, Skaidrīte Leja, Kristīne Vikmane, Herta Jurševska, pianists Pēteris Zariņš. Ieeja pret ziedojumiem par labu Gaismas akcijai.

● Saulaines bērnu un jauniešu nometnei, kas šogad ilgs 7 nedēļas, no 9. jūlija līdz 26. augustam, jau sakomplektēts viss personāls. Nometnes komandants pirmajos divos posmos būs māc. I. Gaide, bet trīs pēdējās nedēļās zēnus vadīs P. Miniats. Meiteņu galv. vad. S. Budeniece. Mazo bērnu nometni vadīs A. Celle un L. Bādere ar palīdzēm B. Kraukli un Z. Rēvaldi. Pēdējās trīs nedēļas, no 6. — 26. augustam, darbosies laviski nerunājošo bērnu grupa vispārējās nometnes ietvaros E. Miniates vadībā. Meiteņu saimes vadītājas: A. Miniate, S. Bādere, A. Kronbergs, Z. Pērkone, R. Bambere. Zēnu vadītāji: K. Pētersons, J. Semba, A. Lapiņš, I. Mikelšteins, A. Vītols, H. Bulmanis un A. Matīss. Bez tam vēl darbosies speciālisti 1. posmā. A. Liepiņa, B. Alka, G Sebre, A. Strada, bet 2. posmā: Ņ. Jurševska, E. Ozols, L. Treimane, S. Ozola, L. Lazdiņa; trešajā posmā: J. Zālītis, A. Vinters, Ž. Vītola, I. Semenova un T. Muchiks. Nometne sadalīta trīs divnedēļu posmos — no 9—23 jūlijam (talantu vakars), 2. posms no 23. jūlija līdz 6. augustam (Sarkangalvītes izrāde, Bērnu un sporta svētki), 3. posms no 6. augusta līdz 20. augustam (teātŗa izrādes). Papildus nedēļā, no 20. —26. augustam, paredzēts kanū laiviņu brauciens. Dalībnieki reģistrējami pie E. Puķīša, 226 Duncan Rd., Thornhill, Ont. L3T 3N8, tālr. 889-0668, vai bazņīcas kancelejā.

● Pianista Pēteŗa Zariņa koncerts 27. maijā, pl. 19.30, Sv. Jāņa baznīcas zālē. Programmā Vītola, Šopēna, Mocarta u. c. skaņdarbi. Ieeja 3 un 1 dol. (skolniekiem), atbalsts tālākām studijām.

● Ziedu svētki Saulainē notiks 13. maijā pl. 18. Priekšnesumos: Diždancis Z. Miezīša vadībā un Auseklīša koklētāji A. Liepiņas vadībā. Ziedu karalienes vēlēšanas. Deja pie Girgensona skaņu sistēmas un atspirdzinājumi.

● Savā mājā 27. aprīlī no sirdstriekas miris būvuzņēmējs Tenis Tūters, sasniedzot 69 gadu vecumu. Viņš dzimis 1908. g. 29. jūnijā Sēļu pag., kur tam piederēja lauksaimniecība Liel-Tūteri. T. Tūters ilgus gadus darbojās Toronto Austrumu draudzes revīzijas komisijā un sākuma gados Tālavas pārvaldē, kur viņam piederēja vasaras māja. Aizgājēju 2. maijā no Rosara apbedīšanas mājas uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. A. Briedis. Nelaikim Toronto paliek dzīvesbiedre Alvīne, dēli Ojārs un Pēteris, bet Montrealā brālis Richards un svaine Marija Tūtere. Viens brālis Dr. Ādolfs Tūters, miris pirms 10 gadiem Toronto.

● Holy Cross kapsētā 29. aprīlī apbedīja 27. aprīlī no sirdstriekas mirušo 63 g.v. Vitoldu Lībiņu. Aizlūgumu Spīra apbedīšanas mājā vadīja prāv. Dr. B. Kokins, bet no Visu svēto baznīcas uz kapsētu izvadīja katoļu priesteris Pauls. Aizgājējs bija vienīnieks, un viņam nebija tuvāku piederīgo Kanadā. Apbedīšanu izkārtoja Dr. V. Mileiko.

● Austrumu draudzes lauku īpašumā Tālava sezonas atklāšanas sarīkojums 27. maijā pl. 14. Priekšnesumos dziedās pensionāru koris Astras Vītolas vadībā. No Latviešu nama aties autobuss. Vēl brīvas vietas. Sazināties ar koristiem.

● Latviešu kreditsabiedrības pārvaldnieks Jānis Reinbergs kopā ar otru partneri ieguvis īpašumā automobiļu mazgāšanas un spodrināšanas uzņēmumu Civic Square Car Wash, 13 Chestnut Street, pilsētas valdes nama tuvumā. Tālr. 364-7835. Uzņēmumā nodarbināti pilnu darba laiku 13, bet pavisam kopā 17 darbinieku. Dienā uzņēmums var apkalpot 500 automobiļu.

● Sidrabenes bērnu un jauniešu vasaras nometne šovasar darbosies no 9. jūlija līdz 20. augustam. Nometnes pēdējās divās nedēļās, no 6.—20 augustam, paredzēta programma latviski nerunājošiem bērniem. Nometnes laikā, no 30. jūlija līdz 6. augustam, darbosies sporta skola ar apmācībām basketbolā un volejbolā Jāņa Daugavieša vadībā. Nometņotāji un dalībnieki sporta skolai pieteicami administrātorei I. Veinbergai, 57 Bledlow Manor Drive, Scarboro, Ont., M1E 1B1, tālr. 261-5254.

● Toronto etnisko grupu pārstāvji 21. un 22. aprīlī Four Seasons Sheraton viesnīcā sarīkoja daudzkultūru konferenci, kur pārrunāja Kanadas vienotību. Runas teica daudzkultūru ministrs N. Kafiks, Toronto universitātes dekāns J. Evans, Ontario provinces kultūras lietu ministrs L. Velčs, federālās valdības sekretārs J. Roberts u.c. Konferencē piedalījās 400 personu, starp tiem latviešus reprezentēja LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs un kultūras noz. vadītāja Inta Purva. *No* pārējiem baltiešiem vēl piedalījās 15 lietuvieši, sevišķi jaunās paaudzes pārstāvji un igauņi. Bija vairāki lēmumi, bet etnisko grupu loma Kanadas vienotības saglabāšanā īsti netika noskaidrota.

● Tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas drāmas pulciņš pēc viesizrādēm ar V. Richtera komēdiju Nebēdnieki H. Miķelsona un J. Brammaņa iestudējumā, 8. aprīlī Londonā un 29. aprīlī Kičenerā, Kanadas turneju uzskata par nobeigtu. Šovasar pulciņš pirmo reizi uzaicināts viesoties Gaŗezerā 15. jūlijā un Katskiļos 22. jūlijā.

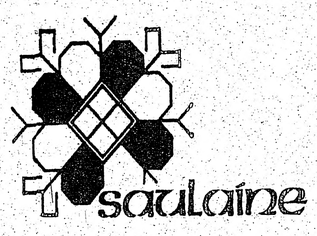

Ziedu svētki

Saulainē

sestdien, 13. maijā

Programmā piedalās:

TLB Diždancis Z. Miezīša vadībā

Koklētāju ansamblis Auseklītis A. Liepiņas vad.

Priekšnesumu sākums pl. 18

DEJA Ziedu karalienes vēlēšanas

Bufete — liepājnieki, atspirdzinājumi

Ieejas maksa $5 no personas, studentiem un pensionāriem — $4, mērniem — brīva.

Visus laipni ielūdz

Saulaines pārvalde

Izglītības darbinieka 75 gadi

Vitolds Krustāns šinīs dienās atskatījās uz 75 mūža gadiem, dzimis 1903. gada 25. aprīlī Rēzeknes apr. Maltas pagasta sekretāra ģimenē. Izglītojies Rēzeknē un Pēterpilī. Vācu okupācijas laikā, 1918. gada vasarā, Krustānu ģimene atgriezās Rēzeknē, bet ienākot sarkanarmiešiem, deportēja Krustāna tēvu. Paša spēkiem Vitolds Krustāns beidza vidusskolu un skolotāju sagatavošanas kursus, nostrādājot vienu gadu Gaigalavas 6 kl. pamatskolā, pēc tam iestājās Latvijas universitātes architektūras fakultātē. Bijis aktīvs studentu organizācijās, nodibinot korporāciju Lacuania un ieņēmis tās prezidija dažādus amatus. 1944. gadā bēgļu gaitās devies uz Vāciju, bet 1949. gadā iecelojis Kanadā, apmetoties uz dzīvi Kičenerā, darbodamies arī latviešu sabiedrībā. Vaļas brīžos nodarbojies ar glezniecību. V. Krustāns vienmēr bijis atsaucīgs latviešu sabiedrībai, it sevišķi jaunatnei, gan ar līdzekļiem, gan ar darbu. Viņa draugi pulcējās Ņīnas Rudusānes mājā Kičenerā, lai sveiktu jubilāru viņa bagātā mūža zelta cēlienā. Daudz baltu dieniņu

T. P.

MANČESTRA

● Latviešu ev. lut. draudzes dāmu komitejas rīkoto solistes Ilgas Paupes (kontralts) garīgo koncertu draudzes baznīcā ievadīja un nobeidza ar kopīgi dziedātām dziesmām, ar pavadītāju ērģelnieku Richardu Mattesonu. Viņš arī atskaņoja Bacha Preludi. Soliste programmai bija izvēlējusies ievērojamu komponistu izcilus darbus. Pie cienasta galda mācītājs K. Freimanis solistei un ērģelniekam teica sirsnīgus pateicības vārdus. Mantu izlozē dāmu komitejas veltīto lielāko laimestu, V. Skultes Gleznu Rīgu laimēja Kārlis Celms.

P. S.

ASV — 1.117 vanadzes

24. GADSKĀRTĒJĀ SALIDOJUMĀ KALAMAZŪ PĀRSTĀVĒTAS 17 KOPAS AR 25 DELEGĀTĒM UN 28 MANDĀTIEM

Holiday Inn viesnīcā, Kalamazū, reizē ar DV ASV 24. delegātu sapulci risinājās vanadžu 24. gadskārtējais salidojums. To ar uzrunu ievadīja mājasmāte, Kalamazū vanadžu kopas priekšniece I. Ose, bet atklāja ASV vanadžu priekšniece Anita Hāznere. Apsveica Kanadas DV priekšnieks V. Plūdons un vanadžu priekšniece I. Breikša, PBLA priekšsēdis I. Spilners un ALA valdes priekšsēdis J. Riekstiņš. Rakstveida sveicienus bija sūtījusi globālā vanadžu priekšniece M. Ķeņģe, priekšnieks J. Frišvalds, Anglijas vanadzes un Ziemeļkalifornijas vanadžu kopa. Sakarā ar ASV vanadžu priekšnieces Anitas Utinānes - Hāzneres nesen notikušām laulībām, vanadzes to sveica ar dāvanu — latvisku galda segu un ziediem.

Par salidojuma darba sēdes vadītāju ievēlēja bij. ASV vanadžu priekšnieci A. Tīdemani, par sekretārēm S. Priedulāju un O. Jansoni. Salidojumā bija pārstāvētas 17 kopas ar 25 balstiesīgām vanadzēm un 28 mandātiem. Vanadžu priekšniece A. Hāznere savā vispārējā pārskatā ziņoja, ka vislielākā kopa ar 117 vanadzēm ir Minesotā, tai seko Ņujorka ar 92 un Milvoki ar 83 vanadzēm. Kalamazū kopā ir 62 vanadzes. Pagājušā gadā klāt nākušas 75 vanadzes, pavisam kopā ASV ir 1117 vanadzes. Daudz darīts aprūpes laukā. Vanadzes apmeklējušas 202 slimos un 283 vecos ļaudis. Nav piemirsti arī karavīri ASV bruņotos spēkos; nosūtīti 9 sainīši. Ielasīta viena grāmata skaņu lentē (Grand Rapidu kopa), kas nosūtīta uz Vāciju neredzīgo tautiešu iepriecināšanai. Vairākās citās kopās lasījumi iesākti. Vanadzes greznojušas ar ziediem baznīcu altārus svināmās dienās, kā arī atcerējušās mirušos biedrus, noliekot uz kapiem ziedus.

Kultūras laukā vanadzes izkārtojušas 33 patstāvīgus sarīkojumus, kā arī atbalstījušas 148 dažāda veida DV apvienību rīkotos vakarus. Pie vanadžu kopām darbojas 6 dziesmu vienības, 3 rokdarbu kursi, 3 teātŗa grupas, 2 sporta grupas un 2 tautas deju vienības. Vanadzes piedalījušās visās latviešu sabiedriskajās norisēs. Ar naudas līdzekļiem pagājušā gadā atbalstīta Minsteres ģimnazija, Garezers, Beverīnas vidusskola, Latviskā mantojuma fonds, Stipendiju fonds, Patiesības fonds, ALA institūta senmantu krātuve, Bruno Skultes piemiņas koncerts, vietējās latviešu skolas, tautas deju grupas, skautu un gaidu vienības un t.t.

Pie 15 vanadžu kopām pastāv sava kase. 1977. gadā vanadzes ieņēmušas 27.347 dol., izdots 23.816 dol., atlikums 19.520 dol. Jaunatnes atbalstam izdots 1.763, aprūpei 1.347, DV apv. atbalstam 7.160 un Patiesības fondam 1.050 dol. u. c. Līdzekļi iegūti no sarīkojumiem, izlozēm un ziedojumiem.

Pagājušā gadā 6 vanadzes — Z. Rolle, A. Stundiņa, A. Ceriņa, I. Balode, M. Cukura un M. Grudule — saņēmušas DV organizācijas augstāko apbalvojumu DV nozīmi zeltā, 15 vanadzes ieguvušas DV CV atzinības rakstus un 23 — DV ASV goda rakstus.

Salidojuma dalībnieces par kandidātēm vanadžu globālās priekšnieces amatam nominēja Anitu Hāzneri un Austru Liepiņu (Anglija), jo līdzšinējā priekšniece M. Ķeņģe vairs nekandidē. Tā kā A. Hāznere atteicās, palika vienīgi A. Liepiņa. Par kandidāti ASV vanadžu priekšnieces amatam izraudzīja līdzšinējo A. Hāzneri.

Salidojums, kurā tika pievērsta sevišķa uzmanība izvērtējumam un nākotnes iecerēm, risinājās lielā vienprātībā un sirdsdedzē par mūsu nacionālās stājas saglabāšanu.

V. Bokis

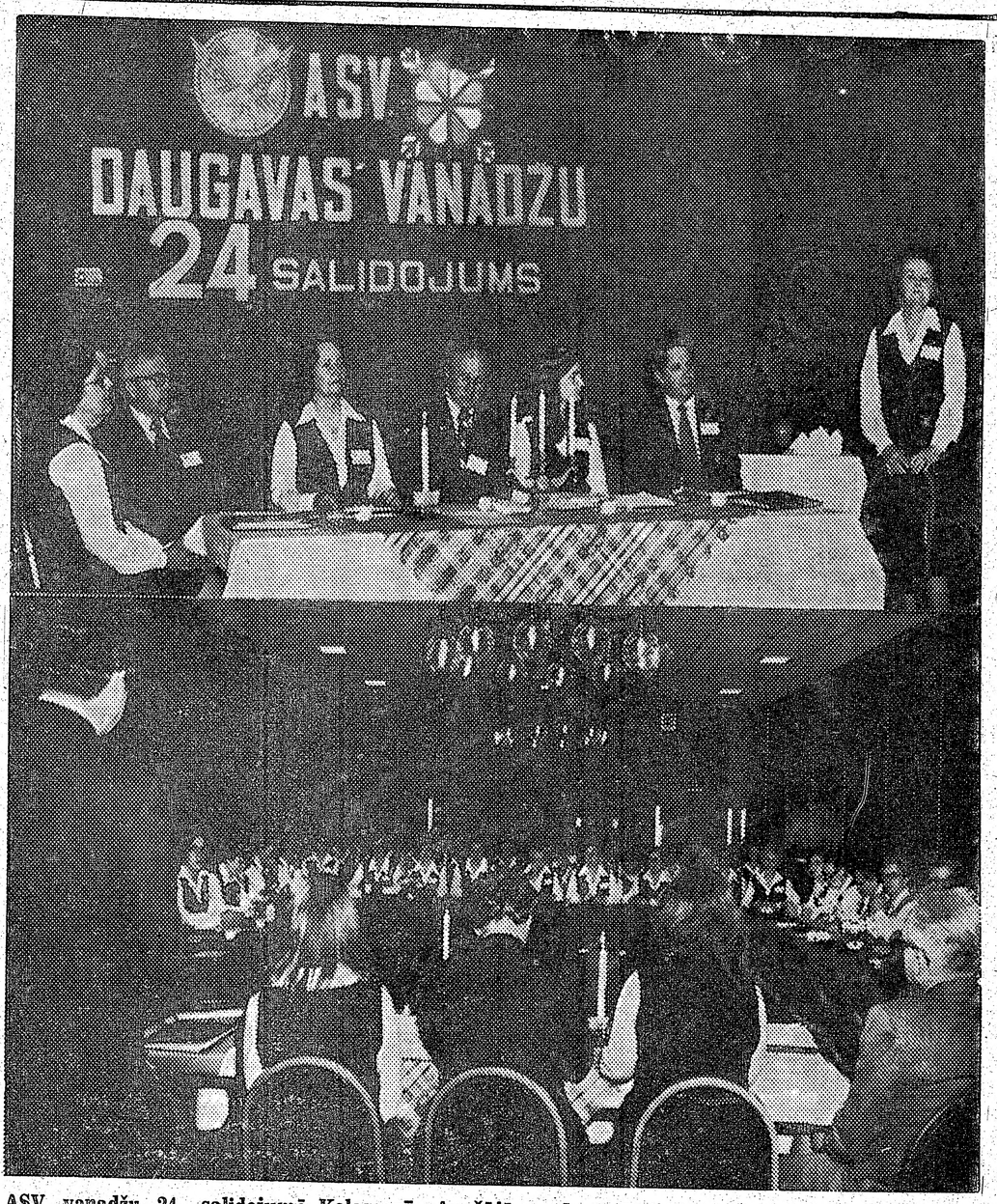

ASV vanadžu 24. salidojumā Kalamazū. Augšējā uzņēmumā pie prezidija galda no kreisās: Olga Jansone, ALA valdes priekšsēdis J. Riekstiņš, Kanadas vanadžu priekšniece Ilga Breikša, PBLA priekšsēdis Dr. I. Spilners, ASV vanadžu priekšniece Anita Hāznere, DV Kanadā valdes priekšsēdis V. Plūdons un Kalamazū vanadžu priekšniece Olga Ose. Apakšējā attēlā vanadžu salidojuma kopskats. Foto: V. Namatēva

Dziesmu draugs mūžībā

Niagarā, Ņujorkas pavalstī, mūžībā aizgājis liels dziesmu draugs — Viesturа koŗa dalībnieks Kondrāts Jaunzemis, kas dziedājis šinī korī 25 gadus. Viņš dzimis 1910. g. 10. septembrī Vecgulbenes Bodniekos. Ilgus gadus strādādams daudzas virsstundas, vienmēr atlicinājis laiku arī dziesmai, braukdams no Niagaras uz koŗa mēģinājumiem Sv. Katrīnās katru nedēļu 40 jūdzes un uz kopmēģinājumiem Toronto 160 jūdzes, neatkarīgi no laika apstākļiem un nekavējot nevienu mēģinājumu, dažkārt pēc darba negulējis.

† **Konrāds Jaunzemis aizsargu formas tērpā**

Aizgāja mūžībā viegli, pēkšņi. Tāda negaidīta šķiršanās sirdis piederīgajiem un draugiem dara smagas. Bez savas ģimenes nelaikis bija ieslēdzis savā sirdī vēl divus dārgumus — dzimteni Latviju un dziesmu. Dziesma bija viņa dzīves liesma. Koŗos dziedājis vairāk nekā 50 gadu. Kā ilggadējs Viesturа koŗists saņēmis krūšu nozīmi zeltā. Piedalījies arī mūsu brīvvalsts pēdējos dziesmu svētkos Daugavpilī.

Bez dziesmu draugiem plašs bija Konrāda Jaunzemja draugu pulks, kas izjuta viņa silto, draudzīgo sirdi. Skaists draudzības apliecinājums bija daudzie pavadītāji, kas bija ieradušies teikt pēdējās ardievas. Bēŗu nams bija kļuvis par ziedu dārzu. Aizlūgumu un izvadīšanu kapsētā vadīja māc. J. Prauliņš. Atvadvārdus teica draudzes priekšnieks P. Treiers un no Viesturа koŗa A. Šteibachs. Deklamēja I. Mikšāna. Viesturа koris bēŗu namā diŗiģenta J. Baruša vadībā dziedāja Augšā aiz zvaigznēm un Lūgšanu.

Apklusis liels dziesmu draugs. Viņš atstāj dzīvesbiedri Ritmu, dēlus Andri un Vilni un trīs māsas — Mildu, Ritu un Ausmu.

Rūdolfs Kļaviņš

Latvijas un ASV draudzības līguma 50 gadi

Tieši pirms 50 gadiem, 1928. g. 20. aprīlī brīvās Latvijas galvaspilsētā Rīgā, Latvijas valsts prezidenta G. Zemgaļa pilnvarotais mūsu ārlietu ministrs A. Balodis un ASV prezidenta Kalvīna Kulidža pilnvarotais — ASV ārkārtējais sūtnis un pilnvarotais ministrs V.B. Holemans parakstīja Latvijas un ASV draudzības, tirdzniecības un konsulāro līgumu, kam „jāveicina draudzīgas attiecības starp abām valstīm, atbilstoši šo zemju tautu garīgām, kultūrālām, saimnieciskām un tirdznieciskām vēlmēm, lai nostiprinātu tās miera saites, kas laimīgi pastāv Latvijas un ASV starpā."

1928.g. 3. maijā, ar ASV senāta piekrišanu, ASV prezidents Kulidžs šo līgumu ratificēja, pēc kam to pašu izdarīja mūsu valsts pezidents. Pēc ratifikācijas dokumentu apmaiņas ASV prezidents K. Kulidžs "ASV neatkarības 159. gadā un Tā Kunga 1928. gada 25. jūnijā", apzīmogojot šo līgumu "ar ASV valsts zīmogu", publicēja norādi, lai "ASV un tās pilsoņi šī līguma noteikumus ievēro un pilda labā ticībā".

Mūsu valsts līgusi daudzus starptautiskus draudzības līgumus, gan ar valstīm, kas

(Turpinājums 12. lp.)

Jau 26. gadu

saulaine

SAULAINES VASARAS NOMETNE

Sv. Jāņa ev. lut. draudzes īpašumā

- MAZO BĒRNU NOMETNE (5—7 g. veciem) no 9. jūl. — 13. aug.
- LIELO BĒRNU NOMETNE (7—16. g. veciem) no 9. jūl. — 26. aug.
- LATVISKI NERUNĀJUŠO NOMETNE no 6. aug.—13. aug. (5—7 g. veciem) no 6. aug. — 26. aug. (7—16 g. veciem)

NOMETNES MAKSA: $50.00 nedēļā + ekskursiju izdevumi + ziedojums (sākot ar $10.00 no ģimenes) Saulaines uzturēšanai.

Pieteikšanās un tuvāka informācija:

E. Puķītis, 226 Duncan Rd.,
Thornhill, Ont. L3T 3N8;
tel. (416) 886-0668,
vai arī draudzes kancelejā, 921-3327.

Saulainē mums labi klājas!

Es eju un eju...

Kāds "Pēdu ritmi" soļojuma dalībnieks redakcijai piesūtītā rakstā vēlas dalīties ar lasītājiem savos iespaidos 25 km garajā soļojumā par labu jaunajam latviešu centram Toronto. Viņš raksta:

Tas nu ir nodarīts. Svētdienas saule un dzidrais vēsums Toronto turēja brašā solī ap 300 soļotāju, dažus pavecākus ieskaitot, lai no Latviešu nama, ar pieturām pie Sv. Jāņa un Sv. Andreja baznīcām, DV nama, Gardenia puķu veikala un Austrumjorkas sporta nama nonāktu pie iecerētā Latviešu centra nama. Ceļa garums esot gan bijis vairāk nekā 25 km, pāri 26 kilometriem, bet kas ir kilometrs vairāk vai mazāk? Muskuļiem nav daudz ar to līdzēts. Ejot barā, muskuļus vispār nejūt. Ir tikai īsi pārgājieni no vienas latviešu mājas uz nākošo, un tu zini — tur tu dabūsi "pasē" zīmogu, bet vēderā garšīgu padzērienu un bagātīgas piekodas. Par velti!

Valdības "vainas" dēļ atiešana no Latviešu nama daļai aizkavējās par vienu stundu, jo iepriekšējā naktī pulkstenis bija pagriezts stundu uz priekšu. Ka iešana ir nopietna, rādīja kāds skrejošs puisis, kas pienāca pie Jāņa baznīcas jau 15 minūtēs pēc starta. Tam uz pēdām vēl divi citi. Tie steigā izspraucās caur sagaidītājiem, dabūja savu zīmogu, ielēja mutē sulas trauka saturu — un projām bija. Tos neviens vairs nepanāca. Puiši galā nonākuši jau tūliņ pēc vienpadsmitiem.

Pārējie soļoja. Grupās, pāros, pa vienam, jo tālāk, jo katrs vairāk sekoja savam īpašajam tempam. Soļotāju viļņi piecās pieturās neuzkavējās ilgi, bet saimniecēm tie bija strauji mirkļi. Maizītes nozuda, kannas tukšojās, un atkal kļusums.

Šis bija īpatnējs piedzīvojums — vākt naudu ar neproduktīvu darbību. Skauti to dara citādi. Bet arī šādā amerikāniskā pieejā ir pozitīvi momenti — sportiska sacensība, kopības sajūta un mērķa apziņa, arī labs gara stāvoklis, draudzīga sasmaidīšanās, joki. Un nauda nāk. Netrūka arī mežonīgu baumu: kādai soļotājai katrs kilometrs ienesot 1000 dolaru! Es gan zinu vienu, kas to pašu veica par 52 centiem. Kad saskaitīs, gan jau redzēs.

Bet bija vēl kas cits. Soļotāji apskatīja pilsētu, ko tie gadiem ilgi bija tikai manījuši, pazibot gar auto logu. Nekas, platas, modernas ielas, jaunas celtnes, tīri izskatīgas. Te — kas nu? Divi vīri, viens otram ar pirkstu krūtīs bakstot, kaut ko viens otram cenšas iestāstīt. Kāds skaļi pats ar sevi sarunājas, divi citi nīkst parka solā, četrī vecas mājas durvīs. Sarainas galvas, netīras drēbes. Beigta, pagrimuša mūža spoguļi. Pareizi — tepat jau ir Pēstīšanas armijas un kādas misijis ēdnīcas.

Mēs esam citā rajonā, un latviešu jaunatnes gaišie matu cekuli nozib cauri ķīniešu, indiešu pakistanu, nēģeru mozaīkai arvien tālāk uz savu mērķi. Vecā pilsēta atkāpusies, ielas platākas, ģimeņu mājas kilometriem aizstiepjas uz visām pusēm. Tad tu pienāc no muguras četrām meitenēm. Jā — viņas dzied. Sijā auzas, tautu meita.

Lieki pieminēt, ka gājējiem pilsēta paliellinās, pakalni kļūst par kalniem. Vēl viens līkums, vēl viens pakalns un — tur tas nams jau stāv. Bet nav nedz orķestra, ne sagaidītāju gaviļu, kad uzvarētāji, gājienu izturējuši, pienāk pie mērķa, jo šoreiz nav skatītāju, ir tikai darītāju, visi ar nogurušām kājām. Atkal bagātīga bufete ēdamzālē. Un tad? Tad ir cauri? Brauc tik mājās. Naudu saskatīs maķenīt vēlāk.

Jaunais soļotājs

Soļojumā „Pēdu ritmi', kas 30. aprīlī sākās no Latviešu nama Toronto un beidzās jaunajā Latviešu centrā, kura atbalstam soļojums bija rīkots. Soļojumā piedalījās vairāk nekā 300 dalībnieku, veicot 25 km garu maršrutu. Foto: J. Ligers

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

7. maijā pl. 16 DV namā Kurzemes kapitulācijas atcere. DV Toronto nod. sarīkojums.

11. — 14. maijam Toronto universitātē AABS Baltijas studiju 6. konference un baltiešu skulptoru izstāde.

11. maijā pl. 14 Latviešu namā pensionāru kārtējais saiets Ģimenes dienas atcerei. Piedalās māc. A. Briedis un apvienības koris.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 1978./1979. G. SEZONAS KONCERTI

28. septembrī pl. 20 Johnson Building, Walter Hall Melitas Mičules (mecosoprāns) koncerts.

12. oktobrī pl. 20 Town Hall, Artura Ozoliņa (piano) konc.

2. decembrī pl. 20 Town Hall, Skaidrītes Līdumas-Hildebrantes (soprāns) un Valža Treimaņa (piano) koncerts.

29. martā pl. 20 Town Hall, Ievas Graubiņas (vijole) koncerts.

4. novembrī Dainas koŗa koncerts.

24. un 25. novembrī Toronto latviešu ģimnazijas 25 gadu atcere ar dievkalpojumu, aktu, teātŗa izrādi un salidojumu.

BERZAINĒ

6. maijā (sestdien) pl. 10 TL MM kluba tītaru šaušanas sacensības.

HAMILTONA

27. maijā pl. 19.45 Daudzkultūru centrā 35 Catharines St. S. DV vīru koŗa Kanadā uzvedums „Reiz tālu kaujas laukā". Pēc tam saviesīgs vakars. Bufete.

SIDRABENE

28. — 30. jūlija Sidrabenē lielsarīkojums.

SAULAINE

13. maijā Saulainē tradicionālie Ziedu svētki — jautrā stunda pl. 18, Ziedu balle pl. 20. Ziedu princeses un pavasaŗa prinča vēlēšanas. Ieeja 5 dol., bērniem — brīva.

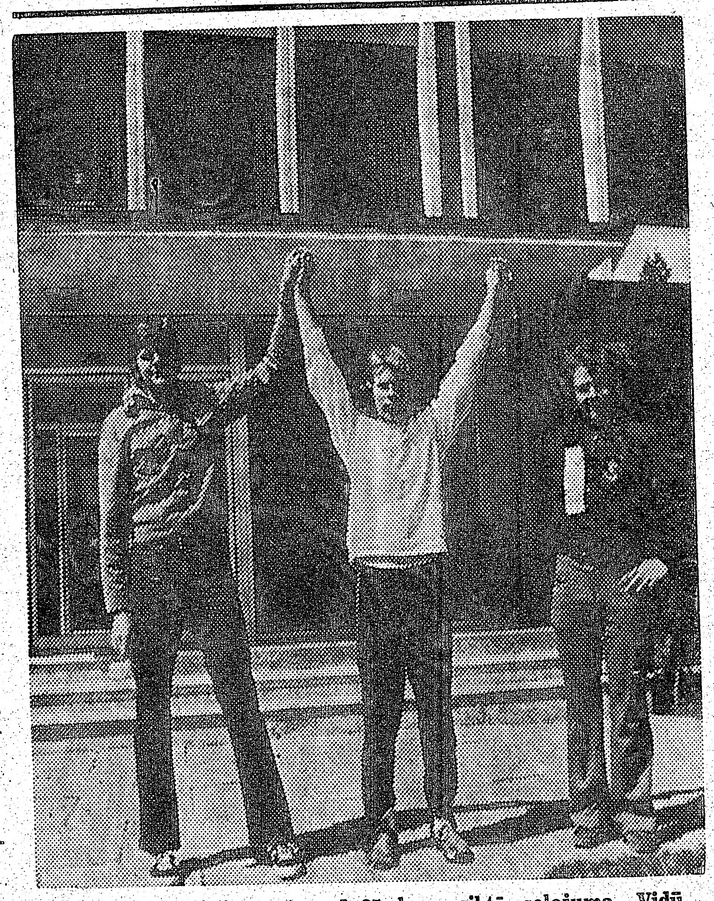

Pirmie pie Latviešu centra pēc 25 km veiktā soļojuma. Vidū uzvarētājs Ivars Blūms, kas Latviešu namu atstāja pl. 8.15 un caur sešiem kontroles punktiem pienāca pie Centra pl. 10.45. Ivars pašreiz ir viens no latviešu labākajiem vidējo distanču skrējējiem. Pa kreisi Nikolajs Būlmanis, pa labi Edmunds Treijs, kas abi sasniedza Centru pl. 11.28. Foto: J. Ligers

Sāksies līdzekļu vākšana Centram

DIVOS MĒNEŠOS JĀSAVĀC MILJONS DOLARU

„Nākamajiem diviem mēnešiem jārāda, vai projektam lemta izdošanās vai ne, vai pēdējo triju gadu sagatavošanās darbs vainagosies panākumiem, vai arī tas būs bijis velts," Latviešu centra Toronto izveidošanas komitejas 26. aprīļa sēdē teica komitejas priekšsēdis Valdis Liepiņš. Paredzētā Centra nama pirkšanas līguma parakstīšanas diena, kā zināms, ir 1. jūlijs. Līdz tam laikam sagaidāms arī pilsētas valdes lēmums nama apkārtnes pārzonēšanas jautājumā.

Sanāksmē bez V. Liepiņa un dažiem citiem projekta izveidošanas komitejas locekļiem piedalījās ap 15 speciāli aicinātu talcinieku. Sapulcējušos gandrīz stundu instruēja apdrošināšanas aģentūras īpašnieks V. Bebris. Sekoja pārrunas un norādījumi līdzekļu vākšanas procedūras jautājumos, arī par naudas ziedotāju un aizdevēju tiesību nodrošināšanu. Paredzētas visas iespējamās varbūtības, ieskaitot ziedojumu un aizdevumu atmaksu ar augļiem, gadījumā, ja projekts nereālizētos. Pēc tam ar projekcijas aparāta un ekrāna palīdzību iztirzāja, lapu pa lapai, līdzekļu vākšanas komitejas sastādīto vācēju rokas grāmatu, ko V. Bebris mudināja „iemācīties no galvas".

Līdzekļu vākšanas komiteju vada Auseklis Zaķis. Palīgi: Žanis Grundmanis, Māris Pūliņš, Aija Kārkliņa, Līga Miķelsone, Ruta Altraka un citi. Sagatavota apciemojamo adrešu kartotēka, tāpat izstrādāti to saraksti katram vācējam atsevišķi, iekārtota centrāle, kur komitejas locekļi dežūrēs katru vakaru. Uzdevums milzīgs. Divos mēnešos jāsavāc miljons dolaru agrāk paredzēto 600.000 vietā, jo cerība iegūt 400.000 dolaru no esošā Latviešu nama pārdošanas pagaidām „pievienota aktīm".

„Uzdrošināties ir skaisti", sacījusi lielā latviete, rakstniece un zinātniece, nelaikā Zenta Mauriņa. Šāds apņēmības skaistums sanāksmes laikā šķita ieguļamies arī daudzu vācēju sejās. Kaut nu tikai visas triju gadu studijas, pieņēmumi un aplēses attaisnotos!

Osvalds Liepa

Latviešu kreditsabiedrības
birojs Latviešu namā,
491 College ielā,
pirmdienās slēgts.
Birojs 1539 Bloor St. West
pirmdienās ATVĒRTS no
pl. 10 — 19.00.

Māju KRĀSOŠANA
Zvanīt vakaros 536-1459
Alberts Freibergs

„Trešais speks" pieteic savu klātieni

EIROPAS APSPIESTO TAUTU PĀRSTĀVJI APSPRIEŽAS AR KANADAS POLĪTIĶIEM

Eiropas apspiesto tautu Kanadas komitejas sarīkojumā pazīstamajā Royal York viesnīcā Toronto 30. aprīlī uzklausīja politisko partiju domas par tematu: „Politika un Kanadas trešais spēks." No četriem partijām Kanadas parlamentā bija aicinātas trīs: liberāļi, kuŗus pārstāvēja dep. Č. Kačia, konservātīvie (pārstāvēja vēlēšanu kandidāti M. Vilsons un R. Parkers un NDP (sociālisti), kuŗu līderis bija kavēts ierasties un pārstāvi nebija sūtījis. Ar jautājumiem nāca septiņu nāciju centrālo organizāciju priekšsēži vai to pārstāvji, no latviešiem LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Diezgan dzīvi piedalījās arī klausītāji.

Ar savu ievadu apm. 100 cilvēku sanāksmi atklāja septiņu nāciju komitejas priekšsēdis Dr. L. Lukss. „Mēs tematu neizsmelsim, bet nopietni pārrunāt varam," teica Dr. L. Lukss. — Īpaši interesē partiju nostāja, t.i. „trešais spēks", ko šī komiteja pārstāv, ir lielāko tiesu Otrā pasaules kaŗa apstākļu upuri. Apm. 12 miljoniem izdevās sasniegt brīvos rietumus, bet to vidū nav to, kuŗiem nelaimējās tikt projām, kuŗus vēlāk atgrieza atpakaļ un kuŗi noslīka torpēdētos kuģos. Šie cilvēki atstāja visu, lai kļūtu par ogļračiem, trauku mazgātājiem, farmu un meža strādniekiem. Kanadai bija liela vajadzība pēc šāda darba spēka, un laba daļa no šiem 12 miljoniem nonāca Kanadā. Bet tie nav palikuši savās sākotnējās „karjērās". Tie ir kāpuši uz augšu, un ar lepnumu jāpiebilst, ka tikai ļoti nedaudzi no šiem cilvēkiem ir pieņēmuši sociālo palīdzību.

Šie Kanadas pilsoņi ir ar daudz ko apmierināti, bet atrodas īpatnējā situācijā pret t.s. divām valdošām grupām — angliski un franciski runātājiem. Šīs grupas ir ar likumu aizsargātas un arvien asāk sāk kārtot vecus rēķinus savā starpā. Trešajam spēkam nekādu nenokārtotu rēķinu Kanadā nav, bet tas negribot ir leģislēts kā atsevišķi stāvošs, jo tas nav ne angļu, ne franču izcelsmes. Šī grupa tiek apzīmēta kā „multikultūrālie-etniskie". Bet tā kā abas oficiālās grupas kārto lietas tīri politiskā plāksnē, kā būtu, ja šis „trešais spēks" kultūras vietā arī liktu politiku? Daudzas problēmas angļu un franču grupu starpā veido Kanadas politiku un tā skaŗ arī „trešā spēka" intereses, īpaši ārpolitikā. Šis spēks sāk apzināties savu politisko potenciāli un grib Kanadai aiztaupīt dažas nepārdomātas kļūmes, piem. zināmu ārvalstu pagrīdes aktīvitātes, kas jau darbojas šinī zemē.

Rīkotāji bija sagatavojuši 14 jautājumus. Dep. Č. Kačia kā valdošās partijas pārstāvis deva oficiālas atbildes. Piem. viņš ir pret šādu dalīšanu „spēkos". Visi ir etniski, vai arī neviens, jo visi ir kanadieši. Viņš neatbildēja, kā tas saskan ar divu valdošo grupu oficiālo statusu, pēc kuŗa pārējiem ir vienkārši „jāpazūd". Tāpat viņš atzina, ka zināma vienpusība CBC nav novēršama, jo valda brīvība. Ja vienpusība ir uzkrītoša, tā publikai būtu jāpierāda. (Šeit klausītāji pilnā kaklā smējās.). Bet mums tomēr ir bijuši 33 miera gadi, viņš atgādināja.

M. Vilsons Kvebekas atrisinājumu saskatīja uzlabotā saimniecībā. Trudo valdības pašas izdevumi auguši par 28 proc., kas ir divreiz vairāk nekā inflācijas pieaugums. Viņš arī atzina, ka CBC ir kreisa nosliece, ka valdība nepievērš vērību sabiedrības uzskatiem, piem. nāves soda lietā. Par padomju un Kubas militārām lidmašīnām, kas ar nosegtām pazīšanās zīmēm izlieto Kanadas lidlaukus un uzņem degvielu, Vilsons atzina, ka skaidrs ir tas, ka šīs lidmašīnas tūristus nepārvadā. Secinājums bija, ka Kanada tādējādi atbalsta Kubas imperiālismu Afrikā, jo ceļš no Kubas uz Angolu neiet pāri Kanadai.

T. Kronbergs nepiekrita dep. Kačia idejai, ka pagrīdes aģenti nāktu tikai no sūtniecībām. To skaits ir daudz lielāks un stāvoklis ir nopietnāks. Dep. Kačia pielaida, ka tas tā var būt, bet tas jāpierāda. Uz V. Upeslāča jautājumu, vai konservātīvo partijai ir zināms, ka Helsinku līguma robežu pantam ir divas versijas: Maskavas, kas runā par „pašreizējām robežām" un rietumu, kas min tikai „robežas". R. Parkers atbildēja, ka viņš nav eksperts šinī jautājumā. Vai konservātīvo valdība izlietos spiedienu pret padomju bloku, piem. nepārdos kviešus, lai piespiestu Pad. savienību uz daudzmaz abpusēju politiku? Uz to Parkers atbildēja, ka Pad. savienība no tā nenobīsies, bet cietīs Kanada un cilvēki „otrā pusē".

Vai valdības prāva pret „Toronto Sun" redaktoru Vorsingtonu ir politiska? Zināmā mērā jā, atzina M. Vilsons, jo tas ir spiediens pret mūsu presi.

Publikā piedalījās arī vairāki latvieši, daži arī debatēs.

J. K-ča

Latgaļu jaunavas 12. g.s. tērpa nodošana Gaŗezerā. Attēlā no kreisās A. Tīdemane, A. Ārums, R. Ārums, V. Ārums, R. Dimante, O. Grīns, A. Tīdemanis, V. Miķelsons, A. Hāznere, R. Bērziņa, I. Ose un V. Zaķe (skat. rakstu 4. lp.). Foto: V. Namatēva

G. Cennes darbu skate

Nav viegls uzdevums vienam māksliniekam, visumā neatkārtojoties, sekmīgi piepildīt Toronto Sv. Jāņa baznīcas abas izstāžu zāles. Kaut arī samērā daudzus (trīsdesmit septiņus) darbus varam viegli iedalīt vairākās pamatgrupās, tomēr kā ideju, tā apdares ziņā katrs no tiem sniedz svaigu, vienreizēju iespaidu.

Māksliniecei raksturīga īpašība ir iecerēt pirms darba sākšanas uzdevumu, tāpēc arī skatītājam viegli izsekot gleznu stāstījumam. Daudz palīdz arī Cennes asā novērošanas spēja, piemēram, citādi necilajā darbā Kaimiņienes. Raksturīgi, ka Gundegas Cennes darbos it kā dominē gaišas gaismas līnijas, tomēr to uzdevums ir norobežot laukumus, kas ar savu toni, formu vai virsmas apdari ir vadītāji elementi mākslinieciskō ideju pasniegšanai skatītājiem.

No spēcīgi un ar dziļu izpratni gleznotajām puķēm efektīgākās ir Nemierīgās. Loti izteiktā personiskā rokrakstā gleznotie darbi nav raksturīgi ar krāsu dažādību, bet gan bagātīgiem notonējumiem. Arī virsmas apdares problēmas saista mākslinieces interesi gandrīz vai visos darbos. Intensīvās virsmas apdares dēļ mazākā un vidējā formāta darbi šķiet vairāk koncentrēti. Cennes iemīļotās gaismas līnijas un graudaino gaismas akcentu raksturs nespēj aizpildīt lielā formāta gleznas.

Tāpat kā mūzikā, kur parallēlās kvintas ir „tabū" tikai pirmā kursa studentam, Cennes apzinīgā stila vienības laušana zīmējumā, piemēram darbā Ceļš bez gala No. 1, skatītāju netraucē, varbūt pat dod interesantu iekšējās disonances atrisinājumu. Visumā jāsaka, ka Cennes stiprākā puse ir jo veikli apvienot dekorātīvos un gleznieciskos elementu vienā harmoniskā vienībā.

Mazāk pārliecina tautisko trīsdimensiju saktu imitāciju iesaistīšana gleznojumos kā optiskā spēka, tā arī idejiskā satura ziņā. Tāpat arī mēģinājumi tīrajā ainavā vēl nesniedz figūrālo kompoziciju radītos pārdzīvojumus. Labākais no šīs grupas ir Klusums, Daudzsološs toties ir mēģinājums saliedēt dažādu formātu radnieciskas gleznas paliekošā novietojumā. Šo grupu visizteiktāk reprezentē lielais grupējums Nakts. Tāpat arī interesantas savstarpējas attieces rāda duālais Klusums, kā arī triptichs Daina.

Izstāde bija labi izdevusies.

Tik plašu un izsvērtu darbu sakopojumus nevaram sagaidīt katru gadu, bet piecu gadu starplaiks ir pārāk liels, lai gaidītu uz nākošo izstādi.

Jānis Kuga

Meistarsacīkstes novusā

Kanadas latviešu meistarsacīkstes novusā notiks svētdien, 14. maijā, pl. 9 DV namā Toronto. Sacīkstes rīko Toronto DV novusa klubs. Sacensības risināsies vīriešu un sieviešu vienspēlēs un dubultspēlēs. Uzvarētājiem balvas.

Laikraksts
LATVIJA
AMERIKA
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.
kā arī spiestuvē.

Niagaras Westlane vidusskolas 11. klases audzēkne, 17 g. vecā Ruta Andžāne izraudzīta par šī gada Niagaras apgabala Miss Latvia. Viņa nodarbojas ar sportu, piedalās gaidās un deju kopā Jandāls. R. Andžāne pārstāvēs latviešus maijā rīkotajā daudzkultūru festivālā Sv. Katrīnās. Foto: Aina Cello

LOTUS FLOWERS
792 Bathurst St.,
(Pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
Tel. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. **Ināra un Arvīds Tīrumi**

RM
ROSAR-MORRISON
NSM
FUNERAL HOME LTD
Thomas L. Morrison — Funeral Direktor
467 Sherbourne St. Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
Apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Veikals atvērts ceturtdienās līdz pl. 8.00 vakarā.
Māra Gugāns-Lūsis

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
Veikali Toronto:
674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011
Liela izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavoošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.
Veikali atvērti:
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West,
Toronto M6R 1W9
Tel. 533-8553
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
AUTO UN MĀJU
APDROŠINĀŠANA
Tel. 533-8553 Ilmārs Jankovskis

Latvijas un ASV . . .

(Turpinājums no 9. lp.)

tos lauzušas ar bruņotu spēku (Pad. sav.), gan ar valstīm, kas, aiz bailēm pret to pašu bruņoto spēku, gļēvi ļāvušas piesmiet starptautisko tiesību principus un Latvijas republikas suverēnitāti vairs neatzīst.

ASV joprojām mūsu valsts okupāciju neatzīst un starptautisko tiesību jomā pieturas pie principa (diemžēl, gan ne visai konsekventi savā izrīcībā) par Latvijas republikas valsttiesisku (ne politisku) pastāvēšanu. Bet ja ASV atzīst, ka Latvijas valsts juridiski pastāv, tad arī 1928.g. ASV draudzības līgums ar to joprojām ir spēkā, jo 1938. gadā tas automatiski pagarinājās un pēc tam nav nedz uzteikts, nedz grozīts.

No līguma pantiem, kam vēl tagad varētu dažkārt būt praktiska nozīme (ASV dzīvo liels skaits Latvijas pilsoņu, kuri joprojām nav pieņēmuši šīs mītnes zemes pavalstniecību!), piemēram, minamas Latvijas pilsoņu tiesības šeit dibināt Latvijas organizāciju un bezpeļņas sabiedrību nodaļas (Latvijas politiskās partijas ASV līguma 14. pts. gan izteikti noliedz). Līgums nosaka Latvijas pilsoņu pilnu rīcības brīvību ASV noteikt par saviem īpašumiem ASV ar testamentiem, dāvinājumiem u.c., un viņu mantinieki un apdāvinātie tiesīgi pārņemt šos īpašumus, neatkarīgi no viņu pavalstniecības, vai tie dzīvo ASV vai citur, mūsu zemes okupanti, kārī pēc ASV dolariem, meklē dzimtenē mantiniekus šeit mūžībā aizsauktiem tautiešiem, kam nav testamentu).

Interesants ir līguma 6. pants, kas nosaka, ka vienīgi kara gadījumā ASV var iesaukt obligātā kara dienestā Latvijas pilsoņus, bet tad arī tikai tos, kas deklarējuši vēlēšanos šeit naturālizēties, atļaujot tiem, kas nevēlas ASV karaspēkā dienēt, izceļot no ASV 60 dienu laikā pēc kara pasludināšanas!

Maz praktiskas nozīmes līguma noteikumiem, kas izkārto tirdznieciskos jautājumus, taču formāli varētu tomēr rasties "kutelīgā situācija", ja kādam Latvijas pilsonim ASV piederētu kuģis. Ja līgums garantē Latvijas pilsoņu kuģniecības brīvību ASV ūdeņos, tad šādam latviešu kuģim būtu tiesība braukt zem Latvijas sarkanbaltsarkanā karoga, jo līgums nosaka, ka šādi kuģi "atzīstami par Latvijas kuģiem".

Lielāku ievērību pelna šī spēkā esošā līguma beigu daļa, kas reglamentē Latvijas republikas konsulāro pārstāvību (generālkonsulu, konsulu, vicekonsulāro aģentu) darbu ASV, kas uzskatāmas par Latvijas valsts oficiālām pārstāvībām un bauda attiecīgas tiesības, privilēģijas un neaizskaramību! Līgums nosaka arī, ka pie Latvijas konsulārām pārstāvībām var izlikt Latvijas karogu un ģerboni. Šīm konsulārām pārstāvībām līgums piešķir arī notariāta tiesības Latvijas pilsoņu testamentu, līgumu u.c. darījumu lietās (piem., pēc Latvijas likuma izgatavot testamentus par Latvijā esošo mantu, kas no okupācijas varas sekvestrēta, ieskaitīta kolchozos utml). Līgums pat nosaka, ja kāds Latvijas pilsonis miris, ASV neatstājot testamentu un nav zināmi viņa mantinieki, vietējām iestādēm šādi gadījumi jāziņo tuvākajam Latvijas konsulam, kas tad pāņem mirušā mantojuma apsardzību, iecelot administrātoru.

Laikrakstos bieži lasām, ka kāda aizsaulē aizsaukta tautieša mantu ASV ieguvusi attiecīgā pavalsts, kur aizgājējs nebija atstājis testamentu un bijis bez mantiniekiem. Gadījumos, kur mirušais joprojām bijis Latvijas pavalstnieks un šeit uzturējies tikai ar permanenta rezidenta statusu, pēc 1928.g. Latvijas un ASV līguma noteikumiem, viņa mantību jāpārņem Latvijas konsulārām iestādēm.

Ja kāds spēkā esošs tiesisks līgums paredz Latvijas pārstāvībām ASV zināmas tiesības, vērts būtu iestāties par visu iespējamo tiesību iedzīvināšanu, neizskaitot tiesas ceļu pret vietējām iestādēm, kam būtu citādi ieskati. Mēs taču nedomājam, ka esam jt kā kādā "pagrīdē" un ka ASV valdība mūsu pārstāvības (kālab netiek paplašināts Latvijas konsulu tīkls ASV, ja 1928.g. līgums ir spēkā, vismaz tanīs pilsētās, kur pastāv Pad. savienības konsulāti?), cieš tikai kā zobu sāpes?

Vanagu Kārlis

Plašā izvēlē
latviska un modernā keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi).
ZIGFRIDS JURŠEVSKIS — ZIGFRIDS ART POTTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tālr. 536-8183

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi Pollen)
Peru pieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel. 534-0563

MONTREALA

● DV Montrealas nodaļas vanadžu kopa 15. aprīlī Latviešu nama telpās rīkoja trešo gadskārtējo kafejnīcu, kas pulcināja ap 120 apmeklētāju. Bagātīgajā ēdienu kartē bija arī "Makšķernieku simfonija" Latviešu gaumei tortes gatavoja Tatjana Gaile un Spīdola Zariņa. Par kafejnīcas sarīkojumu īpaši rūpējās vanadžu kopas priekšniece Ērika Vītiņa ar līdzdarbiniecēm Emīliju Spuri, Martu Ērgli, Elizabeti Kirstuku, Ritu Zilkalni, Vairu Fridi, Galdu Lusbeju un Valiju Norīti un Ainu Burtoni, kas bija ieradušās no Toronto. Skaņu lenšu mūziku atskaņoja Juris Zilkalns. Montrealās vanadžu kopa atbalsta Patiesības fondu. Vanadžu ierosmē ar tautiešu ziedojumu atbalstu, vanadzes uzdāvinājušas Latviešu namam ledus skapi. O. K.

● Jundas vīru kora koncertā 22. aprīlī Montrealā pulcējās pāri par 200 klausītāju. Pārmaiņus dirigēja ilggadējais Jundas diriģents Daumants Vitols un jaunās paaudzes diriģents Jānis Beloglāzovs no Otavas. Kopā 24 vīri ar 4 viesiem no Otavas. Pirmatskaņojumā bija J. Norviļa Vasara ar N. Kalniņa tekstu. To dirigēja D. Vitols ar J. Tērauda jun. klavieru pavadījumu, un to vajadzēja atkārtot. Pirmajā koncertdalā vēl atskaņoja Graubiņa "Lāčplēšu dziesmu, Norviļa Pulkveža atgriešanās un Baštika Mana tauta. Klavieru pavadījumu veica J. Tērauds jun. un I. Zvagule. Seviški izjusti skanēja Vakarjunda un Pulkveža atgriešanās. Otrā daļā dzirdēja Vīgnera Trimpulu, Norviļa Kur kviešu druvas līgo, Cīruļa Jaunību un vienīgo nelatviešu komponista darbu — Guno Karavīru koŗi no operas Fausts. Trešā daļā bija veltīta tautas dziesmu kompozicijām ar V. Ozoliņa, Pavasara, Cimzes un E. Melngaiļa sabalsojumiem. Vairakas dziesmas bija jāatkārto, seviški J. Beloglāzova diriģētās. Koncerts beidzās ar atkārtotu Lāčpēša dziesmu, ko diriģēja D. Vītols. Vēlāk viesus pacienāja ar glāzi vīna.

● Pensonāru kārtējā sanāksmē 20. aprīlī Latviešu namā dalībnieki nodarbojās arī ar mīklu minēšanu. Nākošā sanāksmē Ģimenes diena, 11. maijā, Latviešu Namā. Aicināti arī viesi.
P. A.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem · viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

Gandrīz vai teātŗu dienas Sidrabenē

3. lielsarīkojumā 28., 29. un 30. jūlijā atzīmēs arī Sidrabenes 25 gadu pastāvēšanu un iesvētīs jauncelto sabiedrisko namu. Tas notiks svētdien, 30. jūlijā. Lielsarīkojumā, kuŗu sauc arī par sarīkojumu talku, piedalīsies ap 500—600 talcinieku — programmas izpildītāju: dziedātāju, dejotāju, aktieŗu, lektoru, rakstnieku, dzejnieku, mūziķu, mākslinieku, sportistu un bij. bērnu nometnes dalībnieku.

48 stundās paredzēti 24 atsevišķi sarīkojumi. Svētku rīcības komiteja 27. aprīļa sēdē noklausījās rīcības komitejas priekšsēža Osvalda Liepas ziņojumu, ka lielsarīkojuma ietvaros notiks 4 teātŗa izrādes, jo bez mūziķa A. Jansona vadītās Sarkangalvītes izrādes vēl notiek sarunas par citām 3 teātŗa izrādēm. DV Teātris Kanadā izrādīs vai nu E. Zālītes Maldu Mildas sapņojums Vērenieka režijā, vai arī Adolfa Alunāna dziesmu spēli Seši mazi bundzenieki E. Jurševska režijā. Klīvlandes latv. ansamblis piedalīsies ar Emīļa Skujenieka komēdiju Diriģents. Kā tālākie viesi gaidāmi Stokholmās Mālu ansambļa dalībnieki ar J. Rozīša un J. Kronberba tulkoto īru rakstnieka Samuela Bekerta lugu Godo (Gaidot nesagaidāmo).

Jau pieteikti 5 jaukti koŗi un vīru koris Viesturs. Vēl sagaida vairāku citu koŗu un ansambļa līdzdalību. Tāpat vēl nav zināms dejotāju un sportistu skaits.

Paredzētas arī trīs paneļdiskusijas. Paneli par tematu Audzināšanas metodes latviešu skolās vadīs LNAK izglītības nozares vad. J. Mežaks; paneli Koŗu dziedāšanas problēmas — Toronto vadīs Dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdis Žanis Smits. Ģimnazijas audzēkņu panelis paredzēts par tematu Latviskuma nākotne mūs gaida. Šo paneli vadīs kāds no latv. ģimnazijas audzēkņiem vai absolventiem.

Programmā vēl paredzeti priekšlasījumi, ugunskuri, sporta spēles, gleznu izstāde (Ita Ozolo) klasiskā baleta u.c. priekšnesumi. Tautas deju uzvedums paredzēts svētdien pirms kopkoncerta. Visi sarīkojumi brīvā dabā, lietus gadījumā telpās. Pārtikas sagādes un pārnakšņošanas iespējas (telšošana) turpat Sidrabenē.

Ieejas maksa visām 3 dienām — pieaugušiem 12 dol., studentiem un pensionāriem 8 dol., jauniešiem no 13 — 16 gadiem 4 dol. Tikai svētdienai — pieaugušiem 6 dol., studentiem un pensionariem 4 dol., jauniešiem 2 dol. Bērniem līdz 12 gadiem ieeja brīva. Ieejas maksā ieskaitīta automašīnu novietošana un savas telts uzstādīšanas tiesības. Sarīkojuma atbildīgais rīkotājs Sv. Andreja draudzes Sidrabenes pārvalde.

P.P.

Teātŗa kursi Gaŗezerā

Sadarbībā ar Latviešu teātŗu apvienību, ALA Kultūras biroja teātŗa nozare šovasar rīko kursus Gaŗezerā no 20.—26. augustam; iecerēts mācīt spēles teoriju un izkopt aktieŗa valodu, deklamāciju, mimodrāmu un režiju. Apmācīs arī tehniskos jautājumos par gaismām, dekorācijām, mūziku, skaņām. Programma iecerēta plašāka nekā pirmajos kursos. Lielu daļu laika veltīs viencēlienu un skatu iestudēšanai, saistot to ar teorētiskām mācībām. Kursus vadīs prof. Māris Ubāns, bet mācīs režisors Osvalds Uršteins, Dr. Andrejs Šedriks, Jānis Mintiks, Georgs Alchimovics, Elza Tauriņa-Mintika, Millija Einberga-Valtere. Juris Valters referēs par Anšlava Eglīša lugām.

Apmešanās Gaŗezerā, ieskaitot uzturu, 70 dol. nedēļā. Lai rosinātu teātŗa vienību darbu un celtu izrādes kvalitāti, aktieŗiem nepārtraukti jāmācās un jāatjauno zināšanas. To var panākt, kaut daļēji piedaloties kursos.

Nāciet visi teātŗa darbinieki. Sagaidām jaunatnes dzīvu atsaucību, kuŗai jāturpina latviešu teātŗa pastāvēšana nākotnē.

Pieteikšanās līdz 15. maijam pie teātŗa vienību vadītājiem, kur dabūjamas arī pieteikuma lapas. Var arī rakstīt tieši Aleksandrai Geriņai, 1009 Spring Ave., N.E., Grand Rapids, Mich. 49503. Tālr. (616) 458-7980.

Kursu nobeigumā vakars ar iestudētiem skatiem.

Aleksandra Geriņa,
ALA Kultūras biroja
Teātŗa noz. vadītāja

Mūsu mīļais

Tenis Tūters

dzimis 1908. gada 29. jūnijā Sēļu pagastā,
miris 1978. gada 27. aprīlī Toronto

Sēro

Marta un Kārlis Kundrāti, Laila un Pauls Cakuli, Elizabete un Kaspars Tūteri

Ja jūs pieņemat darbā jauniešus jauniem vasaras darbiem, Ontario valdība palīdzēs maksāt viņiem algas.

Programma izstrādāta šādi.

Ja jūs vadāt uzņēmumu vai lauksaimniecību un sagādājat jaunus darbus starp 1978. g. 1. maiju un 21. oktobri, Ontario Jauniešu nodarbināšanas programma jums piešķirs papildus 1.25 dol. stundā (maksims līdz 50 dol. nedēļā) algām katram piemērotam jaunietim, ko jūs pieņemat šādiem darbiem.

DARBA DEVĒJI. Ikviens, kas ir vadījis savu uzņēmumu vai lauksaimniecību Ontario provincē vismaz vienu gadu pirms 1. maija, ir tiesīgs saņemt piešķīrumu pat līdz sešām jaunām darba iespējām, piemērotām nodarbinātiem jauniešiem, vienā darba vietā.

NODARBINĀTIE. Nodarbinātiem jābūt vismaz vecākiem par 15 gadiem, bet jaunākiem par 25 gadiem 1978. g. maijā. Nodarbinātie nevar būt tieši radinieki darba devējam. Nodarbinātiem jābūt ar dzīves vietu Ontario provincē un jābūt arī tiesīgiem tur strādāt.

PROGRAMMAS ILGUMS. Šī programma ilgst 25 nedēļas, sākot ar 1978. g. 1. maiju, līdz 21. oktobrim. Darba devējam nav nepieciešams nodarbināt jaunieti visu 25 nedēļu periodu.

NODARBINĀŠANAS NOTEIKUMI. Lai darba devējs būtu tiesīgs saņemt piešķīrumu, sagādātajam darbam ir jābūt papildus tam kārtējam vai sezonas darbam, kas normāli vajadzīgs šīs programmas laika posmā. Tam ir jāparedz vismaz 25 stundas nedēļā kāda pārraudzībā un jāilgst vismaz sešas nedēļas.

PIEŠĶĪRUMS. Attiecīgie darba devēji saņems piešķīrumu 1.25 dol. stundā, līdz 50 dol. nedēļā(40 darba nedēļas) par katru jaunieti, kas pieņemts darbā šīs programmas ietvaros.

PIEZĪME. Līdzekļi piešķīrumiem ir ierobežoti. Ja jūs vēlaties pieņemt kādu jaunieti šīs programmas ietvaros, lūdzu iesniedziet lūgumu, cik vien ātri iespējams. Lai kādu varētu pieņemt šīs programmas ietvaros, jums vispirms jāsaņem Finanču ministrijas (Ministry of Treasury) akcepts. Lūgumraksti šai lietai netiks vairs pieņemti pēc 1978. g. 4. septembŗa.

Lai iegūtu tuvāku informāciju par Ontario jauniešu nodarbināšanas programmu, kā arī lūgumraksta veidlapas, lūdzu rakstiet:

Ministry of Treasury, Subsidies Branch, Queen's Park, Toronto, Ontario M7A 2R8 or telephone 1-800-268-7192 (toll free)). In Metro Toronto telephone 965-0570.

Darcy McKeough, Treasurer
Ministry of Treasury, Economics & Intergovernmental Affairs,
Subsidies Branch.

Margaret Birch,
Provincial Secretary
Ontario Youth Secretariat

William Davis, Premier

Province of Ontario

(79. turpinājums)

Ja bēres iegadījās svētdienā, kad dzērieni bija jāpasniedz pie pusdienām, uz paplātes uzkrita kāds sīknaudas gabals, bet darbdienās bērinieki paši gāja pie Spoguļa stabuļu ērģelēm. Ceriņam nekāds lielais pļaujas laiks tad nebija. Viņam atlika iztukšot tikai piesmēķētos pelnu traukus un pieskandināt pie savas gurķu bundžas. Labi, ja varēja kādu pusdienas devu par brīvu notiesāt.

Klubā bija iekūlies arī Mārtiņš Priedulis. Vēlāk viņš nāca arvien biežāk, gandrīz katru dienu, kamēr Mirdza strādāja Pastalnieka birojā. Viņš varēja visu dienu nosēdēt, parasti izvēloties vietu pašā nomaļākā kaktā, kur vienatnē dzēra savu alu vai pienesa no bāra kaut ko stiprāku. Tad, ne vārda neteicis, tikpat klusu atkal pazuda.

Arī Mirdza pamanīja vīra pārvēršanos. Viņam vairs negaršoja pat eņģeļu kūka, no kuras agrāk nekad neatteicās, pat bieži pieprasīja pats.

„Vai tu, iedams uz pensionāru sanāksmēm, neesi tikai ieskatījies kādā jautrā atraitnē?" Mirdza tēloja greizsirdību.

Arī pašam Priedulim likās, ka kādas nevainīgas pārmaiņas viņa pelēcīgajā dzīvē nāktu tikai par labu, jo Mirdza bija pārāk aprasta. Tur visa nelaime! Sieva gan katru dienu, uz biroju iedama, uzģērba jaunu tērpu, tā ka padzīvojis eņģelis nebūtu bijis skaistāks, bet vai tad tieši apģērbs un citi līdzekļi cilvēkam nebija tie, kas apmānīja acis un noslēpa kādu nesmukumu vai izlaboja kādu trūkumu, ko daba nebija izdarījusi? Sievietes ar gaŗiem kakliem kā dzērves apsēja skaistus, krāsainus lakatiņus, lai savu galvas balstītāju saīsinātu, līmēja pie acīm mākslīgas skropstas, mauca uz galvas cirtainas parūkas kā uz teātŗa skatuves vai krāsoja matus visās varavīksnes krāsās, lai tikai izskatītos skaistas. Pat desa likās daudz garšīgāka savā plastikas ādā, ja to greznoja spožie sudraba un zelta krāsas uzraksti.

Kad Priedulis apskatīja savu padzīvojušo eņģeli bez šiem ārējiem mānekļiem, viņš varēja pat skaisties par tādu krāpšanu, kuŗu daudziem vīriem vajadzēja atbalstīt vēl pašiem ar savu naudu. Labi, ka Mirdza varēja pati pelnīties. Taču, nauda likās izšķiesta gluži nevajadzīgi. Priedulim tas viss jau sen bija skaidrs. Kad Mirdza vakaros atbrīvojās no visiem saviem elkiem, gadu vītums bija tikpat kā rokām taustāms. Varbūt tieši tāpēc viņš arvien vairāk sajuta arī pats savu vecumu, kam vajadzēja jauna stimulētāja. Vienīgi kāda jautrā atraitne vēl varēja viņam palīdzēt atgūt jaunības sparu, kāds jaunāks eņģelis...

„Kluba zālē ir latviešu balle, aiziesim! Paēdīsim desiņas ar skābiem kāpostiem, padejosim pie kaķu mūzikas, varbūt šāda maza pārmaiņa tev līdzēs," Mirdza, it kā uzminēdama vīra rūpes, aicināja.

Ballē gandrīz visi galdiņi bija aizņemti. Taču vēl pie kāda divas brīvas vietas atradās. Lūcija Vāvere bija atvilkusi līdz arī Jāni Pastalnieku. Ieraudzījusi Mirdzu, viņa savu vīru aizrāva zāles otrā kaktā un nosēdināja pie galdiņa kā nerātnu puiku. Pastalnieks gan brīžiem lauzās uz Prieduļu pusi, bet Lūcija ar spēcīgu rokas grābienu viņu atkal nosēdināja sev blakus.

„Sēdi mierīgi un uzmanies, ka atkal nepabāz kāju zem cita krēsla. Atminies, kā tev toreiz izgāja manā mājā, kad Žirbinskis ar savu krēslu uzgāzās uz tavas kājas pēc manas rokas noskūpstīšanas. Otrreiz uz slimnīcu tevi vairs nevedīšu," Lūcija brīdināja.

„Te tev roku neviens nebūčos. Tādu laizīšanos dara tikai iedomīgie poļi, tēlojot aristokratus," Pastalnieks teica, nebūdams apmierināts, ka Lūcija viņu uzmana kā bargākais diktātors un varmāka.

Pēterim Ceriņam bija jauns gadījuma darbs. Viņš stāvēja pie bufetes, saņēma kuponus un izsniedza dzērienus, kuŗus balles rīkotāji smalki dēvēja par atspirdzinājumiem. Arī pats Ceriņš likās krietni atspirdzinājies.

„Tagad iesim dejot," Lūcija izvilka Pastalnieku plāna vidū, kad kaķu orķestris sāka spēlēt līganu valsi.

Arī Mirdza ar Prieduli izgāja zāles vidū un iejuka dejotāju pulkā. To saradās tik daudz, ka orķestris valša vietā tūliņ sāka spēlēt fokstrotu, kūr nevajadzēja nekādas plašas dejas grīdas, bet varēja mīcīties gandrīz uz vietas, lai nebojātu sirdi, kas daudziem pavecākiem vīriem vairs nespēja sist trīsceturtdaļtaktī.

Sarīkojuma vadītājs bija nodzēsis zāles ugunis. Uz galdiem spīdēja tikai vājas sveču gaismas. Pastalnieks pustumsā piedancinājās ar Lūciju pavisam tuvu Prieduļu pārim un slepus ieknieba Mirdzai gurnā. Tā pieglaudās Priedulim ciešāk un noskūpstīja to uz vaiga, domādama, ka vīrs kļuvis možāks. Pēc izdejošanās viņa atnesa tam krietnu mēru vodkas un divus speķa pīrāgus, bet sev glāzīti sarkanvīna.

Vienmēr praktiskais Pastalnieks skaitījās pie pašapgādniekiem. Viņš Lūcijas rokas somiņā bija ielicis pudelīti ar ieliekto sānu, bet otru tādu pašu slepus iebāzis bikšu kabatā, Lūcijai nezinot. Dejojot fokstrotu, viņa gan kaut ko cietu sajūta, pabrīnījās, bet nekā neteica.

Lūcija ietecināja no savas pudeles arī galda biedru glāzēs un kontrabandu iebāza atkal savā somā, Pastalniekam iepilinot tikai mazu lāsīti.

„Tu paliec nerātns, tev pietiek," viņa teica.

Pastalnieks par to daudz neskuma. Viņam pie galda kājas vēl bija otra plakanā. Kad Lūcija trieca ar citiem galda biedriem, viņš pabāza savu glāzi zem galdauta un aprūpēja sevi pats.

„Kad es nolikšu savas biedrības priekšnieka pilnvaras, vadīšu tikai aprūpes daļu," Pastalnieks omulīgi sprieda, kad slepenā draudzene pie galda kājas jau bija iztukšota.

„No kā tu tā varēji piesūkties?" Lūcija brīnījās, kad pēc balles beigām Pastalnieks nevarīgi turējās pie viņas elkoņa.

31.

Priedulis otrā rītā pēc balles jutās vārgs. Viņš bija tāpat neizģērbies nokritis priekšistabā uz dīvana un tūliņ aizmidzis. Kad pamodās, nevarēja attapties, vai ir jau vēls rīts vai agra pēcpusdiena? Platajā laulības gultā Mirdzas vairs nebija. Biezā, puķainā sega noslīdējusi līdz pašai grīdai, spilvenā vēl redzama viņas galvas iespiestā bedre, plāna vidū apaļais balles tērpa gredzens, no kuŗa izlīdusi un tūliņ ierāpusies gultā.

Mirdza bija aizgulējusies un, steidzoties uz darbu, visu pametusi Dieva ziņā, pat savu kafijas krūzīti nebija paspējusi izdzert. Priedulis pataustīja vārāmo katliņu, tas bija vēl silts. Tātad Mirdza tikai nesen izgājusi.

(Turpinājums sekos)

Alma Richtere

KAŖA POSTA ATBLĀZMA

Citttautu mokas un sāpes,
Kaŗa vētru postītās zemēs,
Atblāzmo tēvzemes kaŗu,
Mūsu tautas ciešanu nastu.

Kad pasaules ļaunuma vētra
Tēvzemi plosīt sāka,
Mūsu tautas ciešanu sāpes
Toreiz pasaule neredzēja.

No mājām, kad bailēs bēgām
Pa lielceļiem pārpildītiem,
Līdzās tankiem un kaŗavīriem,
Zem naidnieka šāvienu lietus
Pie zemes daudzreiz plakām,
No Varenā glābiņu lūdzām...
Cik upuŗu bija — nezinām,
Vienmēr uz priekšu steidzām...
Bet ceļā ainas redzējām:
...Pie sašautas jaunas mātes
Bērni raudot galviņas glauda...
Bet zīdainīts grāvja malā
Saldā miedziņā snauda..
...Degošas mājas liesmās
Sirmi vecīši raudzījās,
Kā sadega mūža sviedri,
Viss iekrātais vecuma balsts.
...Kāda sieva smaidu sejā,
Bez steigas soļoja...
Bērna līķīti, apskautu maigi,
Pie krūtīm glauzdama..
— Prāts aptumšots...
dzīve galā.
Kas žēlotu, nebij neviena.

Bēgļu straume uz priekšu
steidzās,
Bet ceļa gals — nezināms.

Mēs, tēvzemi zaudējušie,
Nu drošā valstī mītam;
No pilnības bļodām ēdam...
Un brīvības apziņu baudām...
Bet pasaules ļaunuma vējus
Dzird pāri aurojam...

Sniedze Grante

DZIEDOT NEPĀRIES...

Sarkans mēness iekāries
kailajos kokos.
Pūce nelaimi kliedz.
Nesauc nelaimi, pūce!
Nelaime liela —
kā kalns.
Zem akmeņa nepaliks vairs.
Dziedot — nepāries.

Nelaime liela:
ienaidnieku savā mājā
ielaiduši reiz —
ienaidu paši turam.
Niecinam, piesmejam sevi.
Zelta graudu,
gadiem ilgi krājuši grūti —
dalām un šķiŗam.

Kangariem —
maz vairs kas darāms.
Ienaidnieks — smaida.
Bet izmocītā tēvzeme
mūs palīgos gaida.

Arvīds Melliņš

SIBIRIJAS ROZE

Sveši ceļi,
smagi soļi,
kapi ceļmalā.
Saritinās diena dienā
melnā kamolā.

Rūgti vārdi,
rūgta maize,
ļaunums pavalgā.
Melna čūska miltus mala
nāves pagalmā.

Mēmas sāpes,
aukstas lūpas —
baltā pumpurā
izplaukst roze ziemas saulē
pusnakts tumsībā.

Atmiņas par Pirmo pasaules karu

KĀRLIS HARTMANIS — DZIVES KRUSTCEĻOS, APGĀDS GAUJA, 169 LP.

Liekas, ka latvieši visvairāk lasa atmiņu grāmatas. Tās parasti ik gadus iznāk diezgan krietnā skaitā. Atsauksmēs presē par tām dažkārt norādīts uz nepareizībām vai piemirstām lietām, dažreiz lasītāji iesūtījuši labojumus, savus iebildumus. Atmiņu grāmatas parasti krietni biezas, dažreiz vairākos sējumos. Dažs autors mēģinājis pastāstīt ne vien par saviem veikumiem, bet dažreiz arī par to, kas tam licies jau paveikts. Daži autori publicējuši arī agrāk iespiestus avīžu rakstus vai pat savas runas, lai tikai „ieietu vēsturē." Kāds autors par savu dzimšanas vietu uzrakstījis gandrīz vai ģeogrāfijas grāmatu, pievienojot vēl ziņas par dzimtas izcelšanos vairākās paaudzēs.

Tomēr ir arī atmiņu grāmatas, uz kurām šādus iebildumus nevarētu attiecināt. Par tādu uzskatāmas mūžībā aizgājušā 92 gadu vecā pirmā pasaules kara virsnieka Kārļa Hartmaņa atmiņas Dzīves krustcelos. Kautrības vai citu iemeslu dēļ viņa darbs publicēts tikai pēc nāves. Viņa atmiņas Soda diena par 1905. gada notikumiem iespiestas žurnālā Treji Vārti 1976. gadā. Pirmā pasaules kara atmiņu grāmata iespiesta no autora atstātā manuskripta rokrakstā. Autors te apraksta savus piedzīvojumus no pirmās mobilizācijas dienas līdz dienesta atstāšanai. Kā skolotājs autors sākumā no mobilizācijas bijis atbrīvots, bet vēlāk iesaukts. Skolotāji no Cēsīm aizbraukuši uz iesaukšanas pavēlē norādīto vietu.

Pēc jaunkareivju apmācībām autors nonāk virsnieku skolā, pēc tam jādodas uz kara lauku. Jaunajam virsniekam cīņas laiks ir īss, viņu ievaino, kam seko ilga ārstēšanās un beidzot dienests transporta vienībā. Grāmatas pēdēja nod. īsumā aprakstīta tikšanās ar A. Niedru. Hartmanis nopērk no rakstnieka viņa namu Cēsīs, jo Niedram nauda vajadzīga dēlu skološanai.

Lasītāja uzmanību saista veids, kādā autors savas atmiņas uzrakstījis. Tur ir vērojumi un atmiņas par kādu aizvadītu karu, rakstīti vienkāršā valodā. Aprakstīta rekrūšu iesaukšana, viņu pārdomas pirms iesaukšanas, braukšana uz pulcēšanās vietu. Minēti arī krievu armijas iesaucamo novietošanas trūkumi un pat sajukums. Jaunos virsniekus māca ne vien kara gudrībās, bet tiem atgādina arī uzvešanos, izceļot starpību starp virsniekiem un vienkāršajiem kareivjiem. Cilvēcīgi ir kara tēlojumi Katrs, kas bijis frontē, zinās, ko izjūt cīnītājs pirms pirmā uzbrukuma. Grāmatā ir ciņu apraksti, uzbrukumu norises, pretinieka gatāvošanās.

Atmiņas par pirmo pasaules karu uzrakstītas raitā valodā, tās liekas īstas un neviltotas, bez pretenzijām uz slavinājumiem. Grāmata lasītāju negarlaiko. Nejūt liekvārdību. Kara atmiņu lasītājiem tā ir ieguvums. V. Irbe

—Vidienes apgabala mācītāju konferencē Grand Rapidos. Attēlā konferences vadība. No kreisās: doc. E. Kiploks, LELBA priekšnieks prāv. A. Voitkus, prāv. J. Turks, māc. V. Vārsbergs un māc. H. Jurjāns Foto: V. Namatēva

KLIVLANDE

Daugavas skautu vienības 23. gadskārtējo sarīkojumu Apvienotās draudzes namā ar svētbrīdi ievadīja māc. K. Briedis. Sarīkojumu atklāja skautu vadītājs H. Klingbergs. Izrādīja pasaku lugu Meža ķēniņš.

Apvienotās draudzes dāmu komitejas sarīkojumā mācītājs L. Grendze referēja par Baznīcas gadu resp. kristīgo kalendāra sākšanos un sadalījumu. Dāmu komitejas darbiniecei R. Miezītei pasniedza rozes dzimšanas dienai.

Apvienotās draudzes namā Latviešu fonda padomes sēdē, kuru vadīja fonda padomes priekšsēdis Dr. J. Peniķis, ziņojumus sniedza padomes locekļi. Pagājušā gadā fonds atvēlējis latviešu kultūras pasākumiem vairāk nekā 23.000 dol. Draudzes nama zaļajā zālē pulcējās Klīvlandes draudžu un organizāciju pārstāvji, lai satiktos ar fonda locekļiem un pārrunātu fonda nākošās iespējas.

Leo A. BUTKUS
ar šo paziņo, ka ir atvēris advokātu pakalpojumu biroju
2328 King St. E.
Hamiltonā, Ontario.
Telefons 547-2951

RELIĢISKĀ DZĪVE

Saule un vairogs

Jo saule un vairogs ir Kungs, mūsu Dievs, Viņš dod žēlastību un godu. Psalmi 84, 12

Kungs, mūsu Dievs, mums, kuŗiem Tu esi vēlējis šo zemes dzīvi, tik bieži aptrūkst gaismas un ir salti, jo šīs dzīves nakts ir tumša un šīs dzīves ziemelis ir salts.

Tavs vārds tik jauki saka, ka Tu esi saule. Apgaismo un sasildi arī mūs! To lūdzamies šodien.

Un Taviem zemes bērniem tik bieži jāsastopas arī ar naidnieku, un viņa bultas ir asas un ātras, lai ievainotu un nāvētu.

Tavs vārds tik jauki saka, ka esi vairogs. Esi vairogs arī mums visos ceļos, kur vien Tu ļauji mums staigāt.

Kungs, mūsu Dievs, mēs, kuŗus Tu esi radījis, arī paši reizēm mīlam tumsu, esam salti kā ziemelis un asinām bultas, kur un kad to nevajadzētu.

Tavs vārds tik jauki saka, ka Tu dod žēlastību. Neliedzi to arī mums.

Mēs lūdzam to no visas sirds.

Eduards Putniņš, 1909

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cres., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide sastopams baznīcas kancelejā otrdienās un ceturtdienās no pl. 9.30 līdz 12 no rīta, bet trešdienās no pl. 18—20 un piektdienās no pulksten 17—20. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas. Draudzes kanceleja atvērta otrdienās un ceturtdienās no plkst. 12—20. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 11 no rīta.

7. maijā pl. 11 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes svētdienas skolas un jauniešu grupu darba nobeigums.

14. maijā pl. 11 Vasarsvētku un Ģimenes dienas dievkalpojums. Archibīskaps A. Lūsis. Dziedās vīru koris Viesturs diriģenta J. Baruša vadībā.

21. maijā pl. 11 jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Soprāns Rita Dzilna-Zaprauska no Filadelfijas.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. 482-5743 mājās, 8 Rolland Road.

Biroja stundas — trešdienās no pl. 10—12 un 18—20, ceturtdienās no 10—12. Citā laikā iepriekš sazinoties.

7. maijā pl. 13 dievkalpojums angļu valodā, pl. 15 dievkalpojums. Jaunāko jauniešu grupas sanāksme.

14. maijā pl. 11 Ģimenes dienas un Vasarsvētku dievkalpojums. Dievgalds. Viesosies māc. V. Fricsone no Grand Rapidiem. Pēc dievkalpojuma Ģimenes dienas sarīkojums ar māc. V. Fricsones referātu.

21. maijā pl. 15 Trīsvienības svētku dievkalpojums. Māc. Ā. Čops.

28. maijā pl. 11 jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā. Māc. J. Cālītis un Ā. Čops.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

7. maijā pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

14. maijā pl. 13 Vasarsvētku dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

28. maijā pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

11. maijā pl. 14 Latviešu namā pensionāru kārtējais saiets Ģimenes dienas atcerei. Piedalās māc. A. Briedis un apvienības koris.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 16. Bībeles studijas un lūgšanas vakari trešdienās plkst. 19.30 Walmer Road baptistu dievnamā.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., tālr. 533-9456 Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pulksten 13.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9838.

Mācītāja K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl 19.30—21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

7. maijā pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase, pl. 11 draudzes dievkalpojums.

14. maijā (Vasarsvētki un Ģimenes diena) pl. 10 dievkalpojums angļu valodā . Pl. 11 svētku dievkalpojums ar jauniešu piedalīšanos, koris. Pl. 12 — svētdienas skolas nobeiguma uzvedums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

7. maijā pl. 11 draudzes namā Ģimenes dienas svētbrīdis ar sekojošu sadraudzības stundu.

14. maijā pl. 13.30 Vasarsvētku dievkalpojums.

21. maijā pl. 13 iesvētību dievkalpojums Rosedale United Church; dievgalds, dziesmu lapiņas.

Ev. lut. Latviešu draudzes Montrealā Vasarsvētku dievkalpojums 14. maijā pl. 11 Tērvetes nometnes saiešanu telpās. Māc. Arturs Dūmiņš, dziesmu lapiņas.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel 733-3906 Otavas latv. ev. lut. Miera draudzes Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā

7. maijā pl. 14 Ģimenes dienas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma skolas mācības gada nobeiguma akts baznīcas zālē.

14. maijā pl. 14 Vasarsvētku dievkalpojums ar dievgaldu.

21. maijā pl. 14 Trīsvienības svētku dievkalpojums, pēc tam Celsmes stunda.

4. jūnijā pl. 14 ģimeņu dievkalpojums.

13. maijā pl. 20 Tautas sēru dienas dievkalpojums.

18. maijā pl. 11 dievkalpojums Sprīdīšos.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

nepārtraukti 23. gada gājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis, 106, Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntly Str., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Buffalo TV stac. 23, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.7 24 stundas. Tel. 339-3126.

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4—4.

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

TEAKWOOD mēbeles

791-2355

Hwy 7

Airport Rd.

Pārdošana noliktavā

Yonge St.

Einar Clausen Ltd.

Steels Ave.

Dom Caster Ave.

881-0000

Kad Ausma Jaunzeme vēlējās Reinholdam Milleram parādīt **3 skaistākās vietas** Kalifornijā, vai viņa zināja, ka šis ceļojums viņas mūža pēdējais?

Viņas latviešu valodas programmu Stanfordā ir iespējams veicināt ziedojot: Ausma Jaunzemis Memorial Fund, 301 Encina Hall, Stanford Univerity, Stanford CA 94305, vai arī nopērkot Reinholda Millera tikko iznākušo pieminas grāmatu KOKLE TUKSNESĪ, kuras pelņa ir arī atvēlēta šim fondam. Cena $5.00, Echo West, PO Box 7130, W. Menlo Park, CA 94205.

PAVASARA **LE 1-7353**

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 Roncesvalles Ave. Īpašnieks K. KEDZIERSKI

Ja esat nodomājuši iegādāties

JAUNU 1978. GADA AUTOMAŠĪNU

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO

OLDSMOBILE - CHEVY II - CHEVETTE

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

Prasība . . .

(Turpinājums no 5. lp.)

ceļas savā patriotiskajā degsmē tādi „aktieri" kā Jākabsons, Dekšmieks, Vulfsons, Bušmanis, L. Amatniece u.c. Šeit jāpiebilst, ka darba īsto vērtējumu dos laiks. Saindētie baciļi rūpīgi tiek sagatavoti visiem, gan tautiešiem dzimtenē, gan svešatnē, vēl jo sevišķi tautiskos iesaiņojumos.

Mūsu tauta dzimtenē padomju militāristu absolūtas diktatūras knaiblēs atrodas ļoti nelapskaužamos apstākļos un tomēr, neskatoties uz to, te šad tad un šur tur parādās uzraksti gan uz sētām, gan māju sienām, viaduktos un vilcienu vagonos, gan tieši uz plakātiem: „Solžeņicins — jā!" „Sacharovs — mūsu sirdsapziņa!" „Solžeņicinam — kvēls sveiciens!" „Maskava, līdz ar kviešiem pērc no amerikāņiem arī demokratiju!" „Baltiju — baltiešiem, krieviem — Krieviju!"

Mēs negribam vest dialogu ar okupācijas varu sienu un sētu aprakstīšanas metodēm. Tomēr tauta meklē un atrod izteiksmes līdzekļus un formu protestam pret netaisnību un postu.

Mēs, Latvijas neatkarības kustība, izsakām katēgorisku protestu pret Latvijas rusifikāciju! Nē un vēlreiz nē okupācijas varai, prettautiskai padomju varai Latvijā! Nē visam svešam un kaitīgam, kas no austrumiem ieplūda mūsu dzimtenes ārēs un tautā kā slimība, kā sērga! Ļeņinisms mūsu tautai ir svešs un kaitīgs!

Tā saucamā „Padomju Latvija" nespēj pārstāvēt Latvijas valsts un tautas intereses! Starptautiski mūsu tautu un valsti drīkst pārstāvēt tikai tā tautas daļa, kas katēgoriski vēlas latvisku Latviju, kas mērķtiecīgi ir gatavi tai ziedot savus spēkus un dzīvi tās garīgai un materiālai labklājībai.

Mūsu mērķis — neatkarīga Latvija. Draudzību un mīlestību visām tautām! Draudzību un mīlestību visām ļaužu šķirām! Ļeņinistiem — dziedināšanu, ļeņinismu — uz krematoriju! Cilvēcei — veselību un laimi!

Mēs vēlamies pasauli bez apspiedējiem un apspiestiem. Tikai uz brīvības un taisnības auglīgās augsnes var uzziedēt tautu draudzības un mīlestības viskrāšņākais zieds.

Dievs, svētī Latvijai brīvību un neatkarību.

Seko 10 paraksti.

Latvijā, Rīgā, 12. septembrī 1977. g.

Latviska dāvana

SVĒTKOS

un vienmēr

Laikraksts Latvija Amerikā

Latvija Amerikā Publishing Ltd.

125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu .....

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $18.—.

.....

(Vārds un uzvārds)

Adrese .....

(Adrese)

JAUNAS GRĀMATAS

P. Gruzna un O. Liepiņš — Mamona gitnieki	$18.00
K. Kurzemniece — Izziemosim, dz.	$5.00
V. Mežezers — Sirds ko dziļi iemīlēja, dz.	$6.50
Rūgtais apinis Nr. 46 — 49, katrs	$2.50
P. Kalniņš — Linu dvielis, tēloj.	$12.00
Dr. P. Cirsis — Neticīgā glābšana	$8.00
H. Biezais — Ēnas pār torņiem	$5.00
Z. Mauriņa — Zemes dziesma	$9.00
M. Kovaļevska — Sentiments un mazliet sniega	$8.00
Degsme — Dr. K. Ulmaņa atziņas un vēlēj.	$22.50
Latviešu trimdas bibliogrāfija 1961-1970	$26.00
Veltījums Dr. Zentai Mauriņai — sakārtojis Dr. H. Tichovskis	$12.00
Bīskaps Jāzeps Rancāns, rakstu izlase, sakārtojis Dr. H. Tichovskis	$12.50
B. Veisberga — Orindas piezīmes	$5.00
Lietiškā māksla Nr. 10	$3.50
Mūsu virtuves noslēpumi, recepšu krājums	$5.00
T. Zeltiņš — Tuvos un tālos ciemos, izl.	$8.50
Kurts Rīss — Bestselleri	$8.50
K. Hamsuns — Loks noslēdzies	$8.50
L. Lideka — Nams pie Baltijas jūras, rom.	$8.00
Latviešu karavīrs II p. k. l. 5. gr.	$19.00
Vilis A. Hāzners — Varmācības torņi, atm.	**$24.00**

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5

Tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

LATVIJA AMERIKĀ

LAIKRAKSTAM

125 BROADVIEW AME., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$25.00
☐ 6 mēnešiem	$13.00
☐ 3 mēnešiem	$ 6.50

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD vārda

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTIM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 17.00

Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.

sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5. Tālr. 531-3098

Laikraksts

LATVIJA

AMERIKĀ

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 College St. kā arī apziņotvē.

Ar ticību Latvijas brīvībai

DR. PAULA REINHARDA 75. GADSKĀRTA

Reizēm liekas, ka laiks savu tecējumu dažu cilvēku dzīvē it kā palēnina: aizrit gads pēc gada, bet šo cilvēku dzīves spars un darba prieks nebūt nemazinās. Un rodas šaubas, vai patiesi tik uzņēmīgam un enerģiskam cilvēkam kā Paulim Reinhardam varētu būt jau 75. mūža gads?

Jelgavā dzimušais, mūsu izcilākais politiskais darbinieks 2. maijā pārkāpa šo nozīmīgo dzīves gadu skaitu. Dzimis mācītāja, vēlāk prāvesta Jāņa Reinharda ģimenē, Pauls Reinhards savas skolas gaitas sācis Jelgavā, bet pasaules kara dēļ tās turpinājis Rēzeknē un Tomskā. 1921. gadā iestājās Latvijas universitātes mechanikas fakultātē, pievienodamies korporācijas Lettonia saimei, tagad veicot šīs korporācijas Anglijas kopas seniora pienākumus. Pēc diplomdarba aizstāvēšanas 1927. g. Latvijas universitātē viņam piešķīra Humbolta stipendiju studijām ārzemēs. Reinholds izvēlējās lidmašīnu būves studijas Parīzē. Obligāto karadienestu kalpoja Aviācijas pulkā, kur beidza arī Aviācijas skolu kā lidotājs. Vēlāk strādāja kara aviācijas darbnīcās par inženieri konstruktoru, līdz 1934. gadam bija arī šo darbnīcu vadītājs. 1931. gadā uzsāka politisko darbu, dūdamş satiksmes ministra biedrs līdz 1932. gadam.

Dr. Pauls Reinhards

Ar 1934. gadu P. Reinhards pārgāja ārlietu ministrijas dienestā, kur vispirms veica konsulārās, pēc tam rietumu daļas vadītāja pienākumus. 1937. gadā viņu iecēla par kāda Pireneju pierobežas departamanta, Francijā, administrātoru starptautiskā neiejaukšanās komisijā Spānijas pilsoņu kara laikā, bet 1939. gada pavasarī atgriezās Rīgā par preses šefu ārlietu ministrijā līdz Pad. savienības iebrukumam. Vācu laikā bija darba departamenta direktors, rediģējot arī mēnešrakstu Satiksme un Technika

Bēgļu laikā iesaistījās Latviešu nacionālās komitejas darbā un līdz 1946. gadam, kad bija arī Latvijas Sarkanā Krusta komitejas locekļis Libekā, pēc tam strādāja britu kontrolkomisijā Hamburgā, bet 1947. gadā ieradās Londonā, kādu laiku strādājot par tulku, vēlāk pārvaldnieku Eiropas brīvprātīgo strādnieku nometnē, līdz beidzot izdevās atrast darbu savā speciālitātē.

Daudz ir to uzdevumu un pienākumu, ko Pauls Reinhards veicis 30 trimdā pavadītajos gados tieši latviešu un Latvijas labā. Viņu ievēl Latviešu nacionālā padomē Lielbritanijā, kur darbojas ārējās informācijas nozarē vēl tagad. Tāpat darbojies Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centrā (LAK EC) kopš 1952. g. Vairākus gadus veicis arī LAK EC priekšsēža pienākumus. Viņa diplomāta prakse un daudzo Eiropas valodu prasme pavērusi mūsu pārstāvjiem ne vienas vien nozīmīgas valsts valdības un sūtniecību durvis. Jubilārs darbojies arī vairākos posmos par PBLA valdes locekli. Viņa galveno uzmanību arvien saistījušas starptautiskās problēmas un Latvijas stāvoklis Eiropā, tāpēc uzņēmies Latviešu Eiropas kustības nacionālās komitejas priekšsēža amatu kopš tās dibināšanas, vēlāk kļūstot arī par Starptautiskās Eiropas kustības direktorijas locekli Briselē un piedalās Eiropas kustības federālās padomes sēdēs Rietumeiropas centros. Bijis arī ACEN loceklis Londonā un vairākkārt tās priekšsēdis. Viņš ir DVF Londonas nodaļas biedrs, 1974. gadā apbalvots ar DV zelta nozīmi.

Novēlēsim Paulam Reinhardam vēl ilgus gadus saglabāt savu optimismu, darba sparu un ticību labā uzvarai!

A. Liepiņa

Miera dzemdēts . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

īsā laikā nospiestu ceļos zemes aizstāvjus.. Bet tas tiem neizdevās, jo ar katru cīņu vairāk iedegās vīru spīts un pretestības lielums. Un tikai tad, kad visu notikumu kopsakarībā, kas risinājās citās frontēs, lielā cīņa bija sabrukusi, vajadzēja apklust arī Kurzemes vīru ieročiem. Tā 8. maijs it kā iezvanīja mieru pasaulē, bet tai pašā brīdī no jauna iekala važās tos, kas cīnījās par savas tautas brīvību un zemes robežām. Šķietamās uzvaras diena bija dzemdējusi jaunu, postu, ciešanas un verdzību, kas vēl šodien nav izdeldēta, bet kas bez kara dūmiem un dunoņas turpina kādu iznīcināšanas akciju, kurai gala nesaredzam. Šķietamas brīvības un miera aizsegā risinās notikumi, nāvīgi satriecoši tautas dzīvībai un pastāvēšanai.

Varbūt Elbas krastos, pie Torgauas vai valstu pārstāvniecību pieņemšanas telpās, atkal priekā uzsmaržos bijušo sabiedroto uzvarai uzdzertais malks. Taču aiz šī tradicionālā draudzības žesta savu galvu pabāzis posts, kas dzimis šīs kopīgās uzvaras secībā. Nekādi tosti nespēj apslēpt vai aizmiglot īstenību. To visasāk saredz tie, kas vēl joprojām nav atguvuši brīvību un pašnoteikšanos. Šo nelaimīgo skaitā arī mūsu tēvzeme un tauta dzimtenē. Neviens šodien nevar pateikt, kad izgaisīs 8. maija dzemdētais posts, kas īstenā vārdā jādēvē par tautas verdzināšanas un brutālas apspiešanas laikmetu.

Bieza putekļu kārta sedz, varbūt, kādreiz zelta burtiem greznotos svarīga dokumenta vākus — Atlantijas chartai. Liekas, tā pievienota archīva lietām, kas vairs nav nedz cilājamas, nedz vērā ņemamas. Zem šī mietumu rediģētā dokumenta taču arī svinīgi dots Padomju savienības paraksts par to, ka katrai tautai tiesības izvēlēties savu valsts formu un valdību, vadoties no nacionālām vēlmēm un interesēm.

Ņemot vērā Padomju savienības noziedzīgās izrīcības, vai šis dokuments šodien nav pārvērties starptautiskā krāpšanas aktā — ar jau gadiem ilgu un nežēlīgu iedarbību?

No 8. maija miera, taisnības un tiesību principiem šodien rēgojas nožēlojamas lauskas...

KLĪVLANDE

● „Viņa ilgojas pēc dzimtenes rudzu maizes un tās spirdzinošās smaržas, nespēdama aizmirst dzimtenes ziedošos laukus un viļņojošās druvas", apsveicot Lību Osi ar 100 mūža gadiem, teica mazmeita Vita Reineka, kas Latviju atstājusi 3 gadu vecumā. Māc. L. Grendzes vadītā Apvienotās draudzes dievkalpojumā draudze veltīja jubilārei sevišķu dziesmu. Simtgadnieci viņas dzīves vietā ar veltēm apsveica draudzes mācītājs L. Grendze, draudzes priekšnieks T. Berkulis, DV apvienības priekšnieks V. Zemesarājs, draudzes skolu vadītāja M. Grendze, dāmu komiteja, Invalidu kopas vadītājs J. Zikmanis u. c. Daži apsveikumi bija arī no dzimtenes. ALA valdes priekšsēdis J. Riekstiņš nodeva gaviļniecei ALA mūža biedra karti. Bija sveicinājis arī Klīvlandes pilsētas galva D. Kučinskis. Sevišķu greznu karti ar novēlējumu bija atsūtījis ASV prezidents Kārters un pirmā lēdija Rozalīne. Jubilāre dzīves gaitas sākusi un vadījusi Rīgā. Dzīvo savas meitas Milijas Āboliņas ģimenē. Klīvlandes lielākie laikraksti bija ievietojuši jubilāres dzīves aprakstu un foto attēlu.

J. E.

Mag. iur.

Lenora Ātrens

dzimusi Bergfelds,

dzimusi 1910. gada 6. janvārī Rīgā, Latvijā,

mirusi 1978. gada 12. aprīlī Adelaidē, Austrālijā.

Sēro

ģimene

Tas Kungs zin plaujas laiku . . .

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā māmulīte

1978. gada 21. martā 82 gadu vecumā

Skaidrīte Zariņa

dzimusi Lejiņa

Dzimtenes smiltājā guldīta Meža kapos

Dziļās sērās

meita Vācijā, dēls un mazbērni dzimtenē

Pēkšņi no mums šķīries mūsu draugs

Kārlis Šmits

miris 1978. gada 21. aprīlī Toronto

No kopā ietā ceļa,
No dienām senajām,
Laí sveicieni iet līdzi,
Zem zaļām velēnām.

Tuvā piemiņā paturēs

V. H. Zeltiņi un A. M. Vestfāļi

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņš
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS

226-6950
5385 Yonge St., Suite 20,
(Northtown Shopping Plaza)
Willowdale, Ont.

445-5325
72 Northdale Rd.,
Willowdale, Ont.

Sovereign GENERAL INSURANCE COMPANY
LIFE ASSURANCE COMPANY

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

TORONTO — HAMILTONĀ — LONDONĀ

491 College St., Toronto, Ont., M6G 1A5

Tālrunis 922-2551

Birojs atvērts no pirmdienas — ceturtdienai no pl. 10 rītā — 7.30 vakarā, piektd. no pl. 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz pl. 1.00 pēcp. Vasaras brīvlaikā, no 15. jūnija līdz 15. sept., birojs sestdienās slēgts.

HAMILTONAS NODAĻAS BIROJS
16 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8. Tel. 529-7939
Birojs atvērts no otrdienas līdz piektdienai no pl. 16.00 — 20.00.

LONDONAS NODAĻAS BIROJS
162 Huron Street, London, Ont. N6A 2J4. Tel. 439-2559
Birojs atvērts trešd. no pl. 7.00 — 9.00 vak.

„SAVINGS" NOGULDĪJUMA KONTS
Maksā 6.5% gadā, procentus aprēķina par katru dienu no mazākās summas kontā un izmaksā mēneša beigās.

PAR BRĪVU ČEKUS VAR RAKSTĪT
Par čeku kontu maksā 4% gadā, procentus izmaksā katru mēnesī, bet tikai, ja konta minima atlikums pārsniedz $500.

ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $1000 min. par 8.25% gadā
3 gadu noguldījums $1000 min. par 8.5% gadā
Procentus izmaksā par gada ceturkšņiem.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā.
Procenti saņemami tikai pēc termiņa izbeigšanās.

Visiem minētajiem noguldījumiem ir dzīvības apdrošinājums. Ja noguldījumu uzsaka pirms termiņa, tad %% likme samazinās par 1%.

TERMINĒTI NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $2000 min. par 8.5% gadā
Procentus izmaksā pēc noguldījuma termiņa izbeigšanās.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā
5 gadu noguldījums $1000 min. par 9.25% gadā

Procentus pieskaita noguldījumam reizi gadā, bet tiem nav dzīvības apdrošinājumu un ir uz noteiktu laiku. (Tas ir, tos nevar pirms termiņa notecēšanas izņemt.)

PENSIONĀRU NOGULDĪJUMS
1 gada noguldījums $2000 min. par 8.5% gadā, procentus aprēķina katra mēneša beigās.

RRSP UN RHOSP
Par katra noguldījuma veidu maksā 9.5% gadā.

HIPOTĒKAS AIZDEVUMI
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100.000 — ar mainīgu likmi — 1.5% augstāka par bankas noteikto % pamatlikmi — pašreiz 10.75%.
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100,000 par 10.5%.
Atklāta otrā hipotēka par 11.6% gadā.

AIZDEVUMI
Aizdevumi līdz $10.000 nodrošināmi pilnā apmērā ar noguldījumu kreditsabiedrībā par 11% gadā.
Personīgi aizdevumi līdz $10,000 par 12% gadā.
Jaunu automobiļu iegādei izsniedz aizdevumus līdz 80% no mašīnas vērtības, par 11% gadā ar tās ieķīlāšanu (chattel mortgage).
Aizdevumi līdz $50,000 nodrošināmi ar vērtspapīriem, piem. akcijas, bondi, hipotēkas un citi līdzīgi nodrošinājumi par 12% gadā.

Lasītāju vēstules.

(Turpinājums no 2. lp.)

jumus. Bez minētajiem morāliskajiem iemesliem, šie sakari grautu sabiedrības vienotību brīvajā pasaulē, grautu tautas morāli okupētajā Latvijā un strādātu pret brīvās Latvijas idejas īstenošanu.. Ir nožēlojami, ka mums tagad jādebatē par šiem sakariem, kuŗu mērķi jau pārāk skaidri redzami.

Ja no brīvās pasaules iebraukušie tūristi varētu brīvi apmeklēt visu Latviju un okupētās Latvijas latviešiem nebūtu nekādu ierobežojumu piedalīties latviešu kultūras sārīkojumos ārpus dzelzs aizkara, tad arī čekistiem nebūtu jāslēpjas aiz mākslinieku maskas. Ja neierobežoti, abpusēji kultūras sakari komitejai nav pieņemami, tad visiem skaidri zināms, kas ir īstie truši.

Sadarbojoties ar ienaidnieku un atbalstot viņa politiku, neviens savai tautai brīvību nav ieguvis!

Jāzeps Kambala,
„Austrālijas trusis"
Dienvidaustrālijā.

PAR ZIEMEĻNIEKU SAPULCI

LA 15. aprīļa numurā ievietots ziņojums par Ziemeļnieku biedrības organizēšanos. Biju šīs sapulces dalībnieks. Tanī nepiedalījās LKOK kpt. A. Vītoliņš un vltn. J. Zariņš, bet gan 9 personas: plkv. A. Liepiņš, majors A. Ameriks, vltn. E. Ziplāns, V. Krūmiņš un A. Zēvalds un bij. karavīri — A. Ķeksis, P. Andersons, P. Širsons un J. Ronis. Sapulce nebija labi izkārtota un to priekšlaikus atstāja plkv A. Liepiņš, vltn. V. Krūmiņš, E. Ziplāns un A. Zēvalds un kpr. P. Širsons.

Alfreds Zēvalds Toronto,
agrākais valmierietis

PRETPĀRKRIEVINĀŠANAS AKCIJU VAJADZĒJA SĀKT AGRĀK

Nenoliedzami, ka mūsu tautai dzimtenē draud lielas briesmas — pārkrievināšana. Ka skolās mācību valoda ir krievu, ja vairākumā ir krieviski runājoši skolēni, to zinām jau 20 gadu. Katra jauna Latvijā celta rūpnīca prasa tūkstošiem jaunu strādnieku. — PBLA pret krievu iepludināšanu neko nedarīja, kad toreiz bija pie varas latviešiem draudzīgi ASV prezidenti un bija iespēja kaut ko panākt. Tagad dzimtenē ir pabeigta Daugavas spēkstacijas un Ventspils ostas izbūve. Maskava neatstās izbūvētās rūpnīcas bez darba spēka, un tāpēc šoreiz mūsu protestiem būs mazs iespaids.

Vai nopietnas briesmas nedraud arī mūsu trimdas skolu jaunatnei? Trūkst attiecīgu grāmatu un audzināšanai nepieciešamo līdzekļu. Daudzbērnu ģimenēm visvairāk vajadzētu materiālā atbalsta, lai izaudzinātu apzinīgus latviešus — nākošos cīnītājus. Ja būs brīva Latvija, tad vajadzēs pašu darba roku daudzajās rūpīnīcās, un mūsu latviskā jaunatne, kas vēlēsies, dosies uz savu tēvu zemi, lai aizstātu krievus.

K. P. Floridā

LATVIEŠU LEĢIONĀRU UZTURS ANGĻU GŪSTĀ

Pulkveža Januma kaujas grupas karavīri vislabāko uzturu saņēma 1945. gada augustā un septembrī Briseles gūstekņu nometnē. Pagāja pāris nedēļu, kamēr atlabām tā, ka bez grīļošanās varējām nostāvēt kājās, jo Reinbergas un citās iepriekšējās nometnēs bijām pārāk izvārguši. Pirmajās nometnēs sākumā maizes vietā izsniedza katram vienu zaļu kartupeli un pa tējkarotei citus produktus dienā. Vislabākais uzturs, ko katrs leģionārs saņēma Briseles gūstekņu nometnē, caurmērā dienā bija: margarīns 3/5 unces, marmelāde ½ unces, siers ⅓ unces, speķis ¼ unces, desa 2 unces, sardīnes ½ unces, baltmaize 4/5 mārciņas, viens ābols par trim cilvēkiem, ¼ galona viras, viena krūzīte tējas un viena krūzīte auzu pārslu tumes. Tas ir apm. 1740 kalorijas dienā (pieaugušam vajadzīgas apm. 3000). Cēdelgemā uztura bija drusku mazāk, īpaši maizes.

Egils Kalme Ņujorkā

ATZĪSIM PATIESĪBU

Daļa vidējās un vecākās paaudzes, kas izglābušies no ļaunās varas, tagad sāk sapņot par kaut kādu saprašanos un sadzīvošanu ar „kultūras sakarniekiem". Es vēl arvien nespēju saprast tos cilvēkus, kas tā var domāt un audzināt jaunatni. Jaunatne nav vainojama, bet gan audzināšana. Nevaru iedomāties (izņemot dažus kreisos) nevienu jaunieti, kas neticētu saviem vecākiem vai audzinātājiem, kas pareizi apgaismotu visu to, kas notiek tagad okupētajā Latvija, noticis Pad. savienībai iebrūkot mūsu zemē un visur citur, kur varu pārņēmuši komūnisti. Mums taču ir tik daudz dzīvo aculiecinieku, kas tikai nesen izkļuvuši brīvībā! Vai arī tiem negribam ticēt? Vecākai paaudzei vēl arvien pārmet konservātīvismu, ka tā negribot sekot „laika garam", gribot norobežoties no tautas dzimtenē. Tā ir demagoģija. Neviens nav pret sakariem ar mūsu tautu, bet gan pret tautas apspiedēju sūtītiem sakarniekiem, lai jauktu mūsu darbu brīvajā pasaulē savas tautas labā. Nestāstiet niekus un nemulsiniet mūsu jaunatni! Tāpēc atzīsim patiesību.

Aleksandrs Zaube Čikagā

aabs

SESTĀ BALTIJAS STUDIJU KONFERENCE TORONTO UNIVERSITĀTĒ 1978. GADĀ NO 11.—14. MAIJAM

- 121 referāts, 38 sesijās, par literātūru, moderno vēsturi, seno vēsturi, politiku, sociālām zinātnēm, mākslu, bibliografiju, folkloru un valodām
- žūrēta baltiešu mākslinieku izstāde „Hart House" galerijā no 10. maija līdz 4. jūnijam
- baltiešu trimdas grāmatniecības izstāde Robarts bibliotēkā, no 20. aprīļa līdz 4. jūnijam
- atklāšana ceturtdien, 11. maijā, pl. 10.00, ar prof. Terezas Rakovskas - Harmstones referātu par nacionālismu Baltijas valstīs un Padomju Savienībā
- baltiešu dzejas vakars (angļu valodā) 12. maijā
- „Baltiešu valodu un kultūru pastāvēšanas izredzes trimdas apstākļos" — simpozijs sestdien, 13. maijā
- konferences bankets un balle „Hart House Lielajā zālē" 13. maijā, pl. 19.30 vakarā
- cenas: visa konference $60 — tikai konferences referāti: $10 dienā (studentiem un pensionāriem $5 dienā) — pusdienas 12. maijā $4 — pusdienas ar priekšlasījumu 13. maijā $6 — konferences bankets un balle 13. maijā $20
- tuvāka informācija: Ilze Kalniņa, 172 Church Ave., Willowdale, Ont. Canada M2N 4G5
  AABS Registration, 86 Ellis Park Rd., Toronto, Ont. Canada (416)-766-0203

Daugavas Vanagu nams

125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

DEŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L-1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Alcan Building Products
Authorized Dealer

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:

2) Instalācijas un apkures (izdevumus
1) Ietaupa darbu un laiku
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

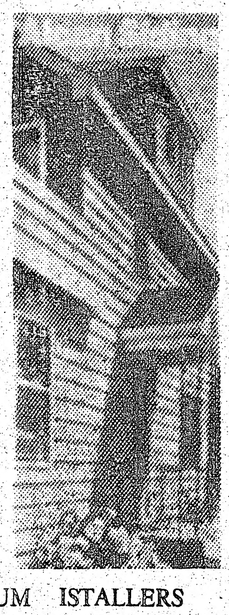

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM ISTALLERS
534-2864 Īpašnieks Artūrs Mīme
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

RATAS

— IGAUŅU OPTIĶIS

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251

Gatavo brilles pēc receptēm

Zeiss ● Rodenstock ● Crist Dior rāmji

Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)

Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.

Latviešiem atlaide

A. Eglītis — TV RENTALS

161A Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L3

Tel. 537-1401

25 gadus mēs esam palīdzējuši radīt miljonu atmiņu attēlus no ievērojamiem dzīves notikumiem un personām.

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E.,Tor.,Ont.M5A 1P2 (416) 863-1166

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

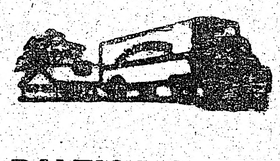

BALTIC MOVERS

TĀLR. 534-1403, Toronto

VALUTE

DIMANTI ● PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales

Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ
964½ Bloor St. W., Toronto, Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI

Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924

470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M5G 1A5

R. S. KANE Ltd.

apbedīšanas birojs

4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale

221-1159

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

● VIZĪTKARTES
● IELŪGUMI
● BIĻETES
● VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
● GRĀMATAS
● ŽURNĀLI
● AVĪZES
● UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

● LAIKUS
● LABI
● UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9

(416) 466-1514

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nesen iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperbeck), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

Jauni uzdevumi un pienākumi

PAR TIEM RUNĀJA ALA 27. KONGRESĀ KLĪVLANDĒ

Klīvlandē aprīļa pēdējās nedēļas nogalē risinājās Amerikas latviešu apvienības 27. kongress, kas bija sarīkots Hollenden House viesnīcā. Kongresu ar dievvārdiem ievadīja māc. U. Ukstiņš, pieminot mūžībā aizgājušo goda priekšsēdi Alfredu Bērziņu. Viņa piemiņu godinot, baritons T. Barbiņš ar M. Barbiņu pie klavierēm nodziedāja Arvīda Purva dziesmu Pacel mani augstumos savos.

Kongresu sveicināja rīcības komitejas priekšsēdis K. Avens, bet atklāja ALA priekšsēdis J. Riekstiņš, jautājot, ko mēs dosim Latvijas neatkarības proklamēšanas 60. atceres gadā. Valdes priekšsēdis arī plaši ziņoja par ALA darbu aizvadītajā gadā, kurā galvenie aspekti bijuši nacionālpolītiskais, kultūras un izglītības darbs. Runātājs pieskāras arī dažāda veida ciemiņiem, kas ierodas no okupētās Latvijas. Šī problēma jau pārrunāta vairākās ALA valdes sēdēs. Valdes atzinums bijis, ka tūristu grupu viesošanās vairākos latviešu centros nebūtu atstājama pašplūsmei, bet izmantojama mūsu nacionālās stājas parādīšanai. Vienmēr jāprasa abpusīga kultūras apmaiņa.

Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. A. Dinbergs plašākā runā kavējās pie mūsu jaunajiem uzdevumiem un pienākumiem. Galvenās rūpes rada mūsu tautas stāvoklis okupētajā Latvijā. Eiropas valstis Belgradas konferencē acīm redzot nav vēlējušās savas attieksmes ar Pad. savienību saasināt. Kā Eiropas valstis, tā Pad. savienība palīkušas katra pie saviem ieskatiem. Vienīgais, par ko konferences dalībnieces valstis vienojušās, ir tas, ka Helsinku konferences beigu deklarācija arvien vēl ir spēkā. Baltijas valstu diplomātiskie pārstāvji darījuši iespējamo, lai mūsu balsis tiktu saklausītas. ALA darbs ar katru gadu vērsies plašumā, dodot jaunus uzdevumus un pienākumus, apsveicot kongresa vadību un dalībniekus, konstatēja Dr. A. Dinbergs.

ALA biroju vadītāji pēc tam nāca ar saviem ziņojumiem.

Plašāk pie kongresa pakavēsimies mūsu laikraksta nākošā numurā, jo Kanadas pasta gausuma dēļ informācija aizkavējusies. V. I.

DV Toronto nodaļas šaušanas sekcijas un TLMMK rīkotie šaušanas kursi risinājās 30. aprīlī DV namā. Attēlā no kreisās: viesis no Londonas (Ont.), turienes šaušanas sekcijas vadītājs Voldemārs Miķelsons un O. Zvirgzdgrauds, kas demonstrē sporta šautenes. Aizmugurē DV KV sporta daļas vadītājs Jānis Treijs. Foto: J. Liģers

Sanāks LNAK padomes sesija

Toronto 6. un 7. maijā savā kārtējā sesijā sanāk Latviešu nacionālās apvienības Kanadā padome. Abas dienas sesija risināsies Latviešu namā, sākoties pl. 9. no rīta. Sesijā piedalīsies 35 locekļi, kurus ievēlēja vispārējās vēlēšanās 1976. gada rudenī, kā arī 20 organizāciju un draudžu deleģētie locekļi. Pēc ziņojumiem, debatēm un darbības pārskata pieņemšanas sesijā būs jāievēl valdes priekšsēdis, 10 valdes un 3 revīzijas komisijas locekļi. Tāpat būs jāpieņem jaunais budžets, kas līdzsvarots uz 15.600 dol. ieņēmumos un izdevumos. Speciālo fondu budžets ir 11.700 dol. Tajā paredzēts Latvijas brīvības fondam 5.000 dol., PBLA kultūras fondam — 2.500, kultūras un jaunatnes darbam pa 1.100 dol., kultūras nozarei 1000 dol., skolu fondam 500 dol., autoru honorāriem 300 dol., sarīkojumu fondam 200 dol.

Operātīvā budžetā paredzēts ieņemt no dalībnieku maksām 5.200 dol., ziedojumiem 6.300 dol. un mūža dalībnieku iemaksām, kopā ar noguldījuma procentiem — 4.100 dol. Izdevumos skolai un jaunatnei paredzēts 2.500 dol., kultūrai 900 dol., sportam 400 dol., PBLA 1.050 dol., Baltiešu vakaram Otavā 1000 dol. un attiecīgas summas Apspiesto nāciju komitejai, Baltiešu federācijai Kanadā, bibliotēkai, archīvam u.c.

Par LNAK turpmākā darba uzdevumiem un darba plāniem Pasaules brīvo latviešu apvienībā referēs apvienības valdes loceklis V. Upeslācis, par Brīvības fonda statūtiem — A. Joma, PBLA statūtiem — Dr. A. Šteins, par darbu politiskā un informāsijas laukā — Dr. L. Lukss, izglītības — J. Mežaks, jaunatnes — Imants Purvs un saimnieciskā laukā A. Rāviņš.

LNAK padomes sesijas pirmdienas vakarā, 6. maijā, pl. 20.00 Latviešu namā paredzētas kopējas LNAK darbinieku vakariņas, kurās bez padomes locekļiem un LNAK darbiniekiem aicināti arī goda viesi

LNAK izdevusi 1977./78. gada darbības pārskatu uz 54 lappusēm kurā ievietotas ziņas par latviešu organizācijām un draudzēm Kanadā, tāpat budžeta skaitļi un Nākotnes fonda dalībnieku vārdi iemaksas kārtībā, no 1. — 300. numuram, pie kam pirmais dalībnieks ir LNAK valdes priekšsēdis Tālivaldis Kronbergs.

—ls—

MILVOKI

● DV namā Milvoku vanadžu kopas 26. gada svētkos māc. A. Kalnājs svētrunā cildināja vanadžu darbu. Klātesošos uzrunāja un īsā atskatā vanadžu darbību raksturoja kopas priekšn. Mirdza Cukura. Godinot klātesošos cīņu dalībniekus, vanadzes pasniedza katram pa baltam ziedam. Pag. gadā vanadžu kopā uzņemtas 8 jaunas vanadzes, kurām priekšniece pasniedza DV krūšu nozīmes. Soliste Velta Vizule Gunāra Blaumaņa klavieru pavadījumā raiti nodziedāja 4 svinīgajam brīdim atbilstošas dziesmas. Dzejniece P. Zalāne priekšlasījumā Tautas garīgās krizes pārvarēšana izvērtēja latviešu tautas skaitlisko samazināšanos, ko veicina pārtautošanās trimdā un Latvijā iepludinātie sveštautieši. Viņa iepazinusies ar apstākļiem dzimtenē un vērojusi, kā tauta pretojas okupantu pārtautošanas centieniem. Pēc referāta vakara dalībnieki vairākas stundas pakavējās kopējās dziesmās pie vanadžu klātā vakariņu galda.

—ep—

TLTA ģimnazijai 25 gadi

TOS ĪPAŠĀ SARĪKOJUMĀ ATZĪMĒS ŠORUDEN

Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas 22. izlaiduma akts un 25. mācību gada nobeigums 26. maijā pl. 19 Latviešu namā. Šogad ģimnaziju beigs 24 audzēkņi, pavisam 25 gados to beiguši 394 jaunie latvieši. — Tā ir pirmā četrgadīga latviešu ģimnazija Kanadā, nodibināta pie Toronto latviešu tautas augstskolas, lai Toronto Latviešu biedrības sestdienas skolu beigušajiem jauniešiem būtu iespējams pabeigt latvisko izglītību arī vidusskolas kursa apmērā — izteicās ģimnazijas direktrise V. Slavieša. Ģimnazija dibināta 1953. g. 28. novembrī, un 1. klase uzsāka mācības ar 23 audzēkņiem. Pirmajos desmit mācību gados, no 1953./54. līdz 1962./63. m. g., pirmajās klasēs iestājušies 216 audzēkņi. Pēc desmit gadiem ģimnaziju papildināja ar sagatavošanas klasi. Otrā dekadā līdz 1973./74. māc. g. pirmajās klasēs iestājušies 295 audzēkņi; 1977./78. māc. g. ģimnazijā mācās 120 audzēkņi.

Ģimnazijas galvenais uzdevums bijis latviešu valodas kopšana, tautiskās piederības izprašana un ieaugšana latviskās trdicijās un kultūrā, — izteicās V. Slavieša. Katru gadu ģimnazijas audzēkņu vakaros var pārliecināties, cik vispusīgi audzēkņi veidojas latviskā garā. Skolā pieeja katram audzēknim ir individuāla, lai pamodinātu viņā iedzimtos dotumus un radītu apstākļus to izveidošanai. Šim mērķim nodibinātas dažādu interešu grupas, lai veicinātu skolēnu pašdarbību. Ģimnazija strādā ar pārbaudītām metodēm. Ārpus rēgulārām mācību stundām izveidoti atsevišķu interešu pulciņi, kādam nolūkam sagatavo arī to vadītājus. Tā rēgulārās mācību stundās iegūtās pamatzināšanas var papildināt atsevišķās interešu grupās un attīstīt latviešu valodu. Ņemot vērā audzēkņu intereses, pie ģimnazijas pastāv dažādas interešu grupas: drāmas pulciņs, vēstures, dziedāšanas, koklēšanas un mājturības pulciņš, kā arī orķestris, kas darbojas ārpus mācību stundām. No agrākiem ģimnazijas absolventiem nākuši jaunie latviešu sabiedriskie darbinieki. Viņi ir aktīvi Latviešu nacionālās jaunatnes apvienībā Kanadā, 2x2 nometnes vadībā, tautas deju grupās, dzied koros u.t.t.

Tagadējā direktrise V. Slavieša darbojas jau no skolas dibināšanas dienas. Pirmais ģimn. direktors bija Vilhelms Burkēvics, kas veica šo amatu 14 gadus. Pēc viņa nāves 1966./67. māc. g. ģimnazijas vadību pārņēma V. Slavieša.

Toronto latviešu ģimnazijai šoruden apritēs 25 pastāvēšanas gadi. Jubilejas darba kopa plāno šo atceri atzīmēt 24. un 25. novembrī. Atceri ievadīs piektdien, 24. novembrī, pl. 19 ar dievkalpojumu Sv. Andreja baznīcā māc. J. Cālīša vadībā. Tam sekos jubilejas akts un koncerts, priekšnesumos piedaloties absolventiem, un sadraudzības vakars ar cienastu Mārtiņa Vāgnera vadībā. Sestdien, 25. novembŗa priekšpusdienā, paneļdiskusijas, kuŗas vadīs Imants Purvs. Absolventu mākslas darbu skate būs iekārtota Dāvja Maksiņa vadībā. Pēcpusdienā ģimnazijas absolventu teātŗa izrāde H. Miķelsona, J. Brammaņa un R. Rūtīša iestudējumā. Vakarā absolventu salidojums, ko vadīs pirmā izlaiduma absolvents Guntis Ezers. Salidojumā piedalīsies agrākie un tagadējie audzēkņi, skolotāji, vecāki un labvēļi. Paredzēts jubilejas izdevumu, kuŗa atbildīgā redaktrise būs skolotāja Izolde Krūmiņa, piedaloties absolventiem Andrim Liepiņam un Jūlijai Pakalnei. Izraudzīta ģimnazijas 25 gadu jubilejas darba kopa, kuŗā darbojas arī TLTA vadītājs A. Sudmalis, ģimnazijas direktrise V. Slavieša, skolotāju un vecāku padomes pārstāvji.

V.S.

DEMONSTRANTI ATBALSTA LAIKRAKSTU

Toronto etniskās kopības komitejas 28. aprīlī rīkotās demonstrācijās, lai atbalstītu laikraksta The Toronto Sun galveno redaktoru Pīteru Vorsingtonu, kas apvainots, ka laikraksā ievietojis rakstu par čekas aģentu subversīvo darbību Kanadā, un kam izlietotie materiāli kvalificēti par slepeniem. Demonstrācijā piedalījās apm. 150 personu, sagaidot P. Vorsingtonu, kad viņš ieradās izmeklēšanā tiesā vecajā pilsētas valdes namā. Nākošā izmeklēšana paredzēta 12. — 14. jūnijam Demonstranti staigāja nama priekšā ar plakātiem: Apspiediet čeku, bet ne preses brīvību, Pīters raksta pareizi, u.c. Demonstrantus uzrunāja oldermanis Odonahju, sakot, ka Vorsingtona lieta ir uzslavas cienīga, ka viņš ir attaisnojams un ka Kanadas ministru prezidentam Trudo būtu publiski jāatvainojas. Viens no demonstrantiem nolasīja agrākā — ministru prezidenta Džona Difenbēkera, parlamenta locekļu Otto Jelineka, Toma Kosita un Elmera Makeja un laikr. Sun politiskā komentātora Lubora Zinka telegrammas. The Toronto Sun ir pirmais laikraksts Kanadā, ko apvaino slepenu dokumentu izpaušanā, par ko lielākais sods ir 14 gadi cietumā.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZIRE
TELPAS
sarīkojumiem · viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931